

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
NA ROKY 2015 – 2021**

HRONSKÁ DÚBRAVA

Rok 2015

Zadávatel': obec HRONSKÁ DÚBRAVA

Dokument vznikol za podpory:

obce Hronská Dúbrava

a podpory

Občianskeho združenia KRTKo

Za množstvo užitočných a vzácnych informácií, aktívnu spoluprácu pri analýzach, hodnotení súčasného stavu ako aj pri programovaní budúcnosti obce do roku 2021

d' a k u j e m e

starostovi, pracovníkom obecnému úradu, aktívnym podnikateľom, zástupcom občianskych iniciatív, spolkov, klubov, partnerom a všetkým zúčastneným obyvateľom, ktorí prejavili záujem a spolupracovali na tomto dokumente.

SCHVÁLENÉ Dňa:	Číslo uznesenia:
Pečiatka a podpis:	

Programovacie obdobie: 2015 – 2021

OBSAH

ANALYTICKÁ ČASŤ		
1.	Úvod	4
1.1	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce	4
1.2	Ciele a procesy programovania	5
1.3	Štruktúra programu	7
1.4	Úvodná charakteristika riešeného územia	8
1.5	Širšie územné väzby	9
2.	Analýza geografického a environmentálneho potenciálu	10
2.1	Prírodné pomery	10
2.1.1	Geologické pomery	10
2.1.2	Geomorfologické pomery	10
2.1.3	Klimatické pomery	10
2.1.4	Hydrologické pomery	10
2.1.5	Pôdne pomery	12
2.1.6	Rastlinstvo a živočíšstvo	12
2.1.7	Chránené územia	14
2.1.8	Environmentálne záťaž	15
2.2	Súčasná krajinná štruktúra	15
2.	Analýza hospodárskych, sociálnych a kultúrnych zdrojov	17
2.3	Urbanistická štruktúra sídla	17
2.4	Kultúrno – historický potenciál	17
2.5	Demografická situácia	19
2.6	Technická infraštruktúra	23
2.7	Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť a bývanie	24
2.8	Hospodárska základňa	27
2.9	Rekreácia a cestovný ruch	29
2.10	Trh práce	30
2.11	Ľudský potenciál	32
2.12	Rozvojové dokumenty (súladi s existujúcou dokumentáciou rozvoja)	33
2.13	Realizovaný rozvoj	42
2.14	Finančná analýza	44
3.	SWOT analýzy	46
3.1	Vnútorné SWOT analýzy	46
3.2	Vonkajšie SWOT analýzy	48
3.3.	Problémová analýza	49
4.	Hodnotenie	50
4.1	Hlavné smery rozvoja obce (v širších súvislostiach)	50
STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ		51
1.	Strategický cieľ	52
2.	Špecifický cieľ č. 1, opatrenia a aktivity	53
3.	Špecifický cieľ č. 2, opatrenia a aktivity	61
4.	Špecifický cieľ č. 3, opatrenia a aktivity	69
2.	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie programu	74
2.1	Riadenie programu	74
2.2	Hlavné zásady administratívy	74
3.	Finančné zabezpečenie a harmonogram	75
4.	Monitoring	76
4.1	Monitorovací orgán Programu rozvoja - PHSR	76
4.2	Monitorovacie ukazovatele – príloha č. 2	76
5.	Časový harmonogram realizácie programu	76
5.1	Krátkodobé plánovanie do roku 2017	76
5.2	Plán investičných a neinvestičných zámerov – príloha č. 1	77
INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA		78
Prílohy k dokumentu		79
Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu		79

ANALYTICKÁ ČASŤ

1. Úvod

1.1 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len Program rozvoja alt. PHSR) je rozvojový dokument, ktorý sa spracováva na regionálnej aj miestnej úrovni v súlade so zákonom 539/2008 a 309/2014 **Z. z. o podpore regionálneho rozvoja**. Program rozvoja obce je vypracovaný podľa metodiky spracovanej v rámci Programu obnovy dediny „Programovanie trvaloudržateľného rozvoja vidieckych mikroregiónov“ ako spracovať strategický dokument programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja združenia vidieckych obcí (OZ KRTKo Banská Bystrica.). Vypracovaním Programu rozvoja obce sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry. Program sa spracováva s vnútornými aj vonkajšími rozvojovými aktérmi, ktorí sa môžu rovnocenne zapojiť do programovacieho procesu a priamo počas tvorby dokumentu definujú problémy a predpoklady rozvoja tak, že výsledkom je spoločná dohoda a spokojnosť. Výsledkom tohto má byť kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných ale hlavne ľudských, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou implementácie rozvojovej stratégie Programu. Dôležitým aspektom dokumentu je jeho prehľadnosť, zrozumiteľnosť a jednoduchosť tak, aby každý rozvojový aktér vedel s dokumentom pracovať a využívať ho pri realizácii rozvojových zámerov a projektov.

Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
Zákon č. 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja § 8 cit.

Program rozvoja obce

- (1) Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.
- (2) Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.
- (3) Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z
- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
  - b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
  - c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
  - d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a
  - e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.
- (4) Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.
- (5) Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
- (6) Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Pri programovaní hrá dôležitú rolu práve rozdiel medzi obcou s cca 100 obyvateľmi a menej a obcou s 2000 a viac obyvateľmi. Programovanie touto metódou zohľadňuje skutočnosť, že ide o obec s počtom 413 obyvateľov (ŠÚSR 31.12.2013), ktorá nevyniká výrazným hospodárskym ani sociálnym rozvojom. Nie je možné programovať rozvoj takejto vidieckej obce rovnako ako na úrovni miest a väčších obcí. Sociálnymi a ekonomickými partnermi sú priamo obyvatelia obce, výnimočne tí, ktorí na území obce podnikajú, resp. tí, ktorých inštitúcie sa na území nachádzajú.

V prípade obce Hronská Dúbrava ide o tzv. "prejazdnú" obec s priaznivým dopravným prístupom vo vzťahu k lokalizácii významnejších ekonomických resp. sociálnych aktivít. Hronská Dúbrava má prioritne charakter obytnej obce. Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a v súlade s vyšším stupňom ÚPD na úrovni Banskobystrického kraja. Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. Program pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej, realizačnej a finančnej časti.

Program sa spracováva v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a existujúcimi rozvojovými dokumentmi v zmysle platnej legislatívy. Ako východiská pre definovanie jednotlivých častí Programu boli použité aj:

1. **Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja OBCE/OBCÍ/VÚC** (v zmysle novely zákona o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014) - **pracovná verzia (MDVaRR SR)**
2. **Koncepcia územného rozvoja Slovenska**
3. **Územný plán VÚC Banskobystrického kraja**
4. **PHSKR Banskobystrického kraja**
5. **Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom**
6. **Vlastivedný slovník obcí na Slovensku**
7. **Fotodokumentácia má výlučne dokumentačný charakter a je prevzatá z dostupných zdrojov (web stránky a z obce).**

1.2 Ciele a procesy programovania

Obec Hronská Dúbrava pristúpila k riešeniu programu obce z dôvodu stanovenia hlavných rozvojových cieľov do budúceho obdobia do roku 2021. Programovacie obdobie je takmer zhodné s programovacím obdobím Národnej stratégie rozvoja SR vo väzbe na programovacie obdobie EÚ. Cieľom práce na programovaní stratégie rozvoja obce Hronská Dúbrava je stanovenie cieľového stavu obce v roku 2021 a programovanie krokov teda parciálnych cieľov, opatrení a aktivít na dosiahnutie tohto cieľa.

Programovanie prebiehalo na dvoch úrovniach:

---

1. **Zvnútra** – Plánovanie s verejnosťou v obci
Programovanie s Akčnou plánovacou skupinou
(zástupcovia partnerských a záujmových skupín a podnikateľskou sférou v obci)
2. **Zvonku** - Pohľad a hodnotenie odborníka na riešené územie
(na krajinu, ekológiu, architektúru, dopravu, a iné) z hľadiska existujúcich
a potenciálnych zdrojov (prírodné, fyzické, duchovné, ľudské, a iné)
3. **Dohoda** - Výsledkom programovacieho procesu je dohoda záujmových strán na spoločnej vízii a stratégii rozvoja.

Plánovanie s verejnosťou

Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane užívateľov územia obce, ktorí boli obcou vyzvaní zúčastniť sa procesu programovania. Účasť bola dobrovoľná a proces transparentný.

Informácia o príprave prác na Programe rozvoja obce bola zverejnená v novembri 2014, na web stránke obce www.hronskadubrava.sk a na verejnej tabuli. V rámci získavania verejnej mienky boli verejnosti poskytnuté 2 možnosti participácie na programovaní: 1. Aktívne - zúčastniť sa na programovaní a osobne prispieť k tvorbe stratégie rozvoja obce alebo 2. Pasívne – prostredníctvom ankety, ktorá bola rozoslaná taktiež v novembri 2014 do domácností v obci Hronská Dúbrava. Uzávierka odosielania ankety bola do 15.12.2014. Účasť verejnosti bola umožnená aj priebežne počas procesu možnosťou doručenia podnetov, návrhov a riešení na uvedený kontakt. Miestni podnikatelia mali príležitosť reagovať prostredníctvom dotazníka, ktorý im bol zaslaný. Návratnosť možno vyhodnotiť ako

krajne neuspokojivú, keďže z celkového počtu obyvateľov sa v ankete nevyjadril ani jeden obyvateľ resp. užívateľ obce. Dotazník zaslali taktiež 0 podnikatelia čo celkovo predstavuje 0 % návratnosť.

Anketa pre občanov obsahovala 22 otázok a priestor na námety na zlepšenie života v obci. Z odpovedí by mala vyplynúť potreba dobudovania obce na základe prieskumu verejnej mienky. Z nulovej návratnosti však nevyplýva to, ktoré sú najdôležitejšie oblasti, ktorým treba venovať pozornosť a aké investície do jednotlivých oblastí života obce je potrebné investovať z rozpočtu obce a iných vonkajších zdrojov. Každopádne je z prieskumu jasné, že jednou z priorít rozvoja by mala byť práca s verejnosťou a budovanie lepšieho vzťahu k riešeniam rozvoja obce.

Verejné stretnutia sa konali 3.11.2014. a 18.12.2014 a miestni obyvatelia boli o nich informovaní prostredníctvom verejného rozhlasu a úradnej tabule.

Na 1. stretnutí občania a miestni aktéri prišli a hovorili o tom, čo je v obci slabou stránkou a čo navrhujú zmeniť, zrušiť a riešiť, ale aj o tom, čo je silnou stránkou, a čo navrhujú ponechať, obnoviť aj rozvíjať. Súčasne sa zaoberali zamyslením sa nad tým, v čom vidia nové možnosti rozvoja a v čom možné riziká. Takejto analýze problémov hovoríme aj **SWOT analýza** s verejnosťou. Stretnutie začalo želaniami občanov na otázku: „Aká by mala byť naša obec o 10 - 15 rokov?“. Želanie sa stalo dlhodobou víziou aj pre roky 2015 - 2021. Cieľom stretnutia boli diskusie o možnostiach a predpokladoch rozvoja obce a toho, čo obyvateľ, užívateľ, resp. návštevník od rozvoja očakáva.

Na 2. stretnutí občania a miestni aktéri programovali rozvoj obce do roku 2021. **Výsledkom práce s rozvojovými aktérmi a vyhodnotenia anketového prieskumu verejnej mienky boli priority rozvoja** obce Hronská Dúbrava podľa rozvoja oblastí ako: ľudia, bývanie, malé a stredné podnikanie, technická vybavenosť, sociálna starostlivosť, ŽP a iné.

Programovanie s Akčnou plánovacou skupinou

Z programovania sa na základe dobrovoľnosti a ochoty spolupracovať vytvorí skupina tzv. **aktívna verejnosť**, ktorá v obci definuje **víziu**, **SWOT analýzu** územia, jeho potenciál a predpoklady rozvoja, **plánuje a hodnotí priority rozvoja**.

Akčnú skupinu tvoria aktívni občania, predstavitelia obce, záujmových skupín, podnikateľov, štátnej správy a odborníkov, ktorých záujmy tvoria základ pre budúci rozvoj.

Súbežne s prácou s verejnosťou odborníci spracovali **Audit územia a zdrojov**, ktorý je zas akýmsi „**pohľadom zvonku**“. Ten hodnotí územie a existujúce zdroje (okrem územia sú to ľudia, príroda, stavby, história, a pod.), porovnáva s vonkajším prostredím a zohľadňuje vyššie vstupy a požiadavky na územie obce.

Akčná skupina porovnáva obidva pohľady, výsledkom čoho má byť jasná a presvedčivá **spoločná rozvojová stratégia**, teda odpoveď na otázku „**Čo chceme v rozvoji obce dosiahnuť a akým spôsobom**“ za obdobie 7 rokov a čo povedie všetkých k oživeniu a posilneniu a čo zaručí trvaloudržateľný rozvoj. Práca všetkých zainteresovaných má byť spoločnou dohodou na strategických krokoch smerovaných k spoločnému cieľu.

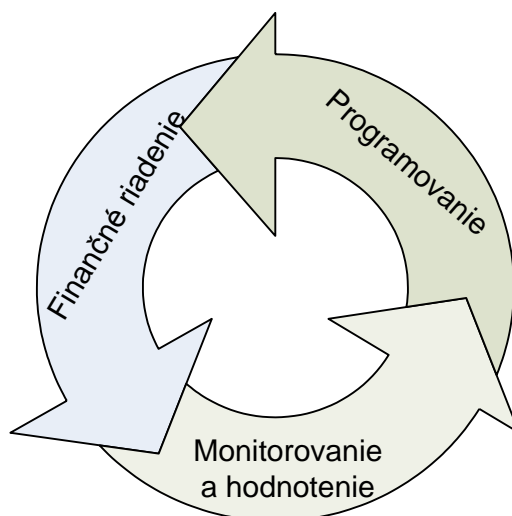

1.3 Štruktúra programu

Analytická časť		Popis a hodnotenie		
		SWOT analýza		
		Smery rozvoja		
		Ciele a priority		Strategická časť
		Stratégia soc. ekon. rozvoja		
		Programovanie		
		Finančné zabezpečenie		
Implementácia		Riadenie programu		
		Monitoring		
		Organizačné zabezpečenie		

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja pozostáva z týchto troch hlavných procesov:

- programovanie
- finančné zabezpečenie
- monitorovanie a hodnotenie

1.4 Úvodná charakteristika riešeného územia

Región:	okres Žiar nad Hronom
Nadmorská výška:	270 m n.m.
Rozloha:	504 ha 5,04 km ²
Počet obyvateľov:	413 (k 31.12.2013)
Hustota obyvateľstva:	81,94 obyvateľov/km ²
Prvá písomná zmienka:	1388
Štatistická územná jednotka:	516821 PSČ: 966 11
Adresa obecného úradu:	Hronská Dúbrava 112, 966 11 Trnavá Hora
Webové sídlo:	http://www.hronskadubrava.sk

Obec Hronská Dúbrava sa nachádza na strednom Slovensku, vo východnej časti okresu Žiar nad Hronom, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja. Obec leží v Kremnických vrchoch a v doline rieky Hron. Stredne členitý prevažne zalesnený chotár na nive Hrona a v pohorí tvoria andezity prikrýté pozdĺž Hrona štvrtohornými náplavami. Má prevažne hnedé lesné pôdy. Prevláda buk. Nadmorská výška obce v jej strede je 270 m n. m, v jej chotári 263 - 650 m n.m.

Obec leží 10 km východne od okresného mesta Žiar nad Hronom a 25 km juhozápadne od krajského mesta Banská Bystrica. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1388.

Tabuľka č. 1 a 2: Základná charakteristika obce Hronská Dúbrava

Obec	id. číslo	okres	najnižšia nadm. výška	najvyššia nadm. výška
Hronská Dúbrava	00320668	Žiar nad Hronom	263	650

Zdroj: ŠÚSR k 31.12.2013

Obec	Kód ZUJ	Rozloha katastra v km ²	Počet obyvateľov v r. 2013	Hustota obyvateľstva v katastri: obyv./ km ²	Výročie prvej písomnej zmenky o obci v r. 2014
Hronská Dúbrava	516821	5,04	413	81,94	626

Zdroj: ŠÚSR k 31.12.2013

Poloha obce v rámci Slovenska

1.5 Širšie územné väzby

Územie obce leží pri rieke Hron v strede pohorí Kremnických a Štiavnických vrchov. Od Hronskej Dúbravy na západ leží obec Trnavá Hora. Na severe susedí s obcou Železná Breznica, ktorá spolu s obcami smerom na východ ako Trnie a Budča tvoria západnú hranicu zvolenského okresu. Smerom na juh sa nachádza obec Hronská Breznica, ktorá je rovnako administratívne začlenená do zvolenského okresu.

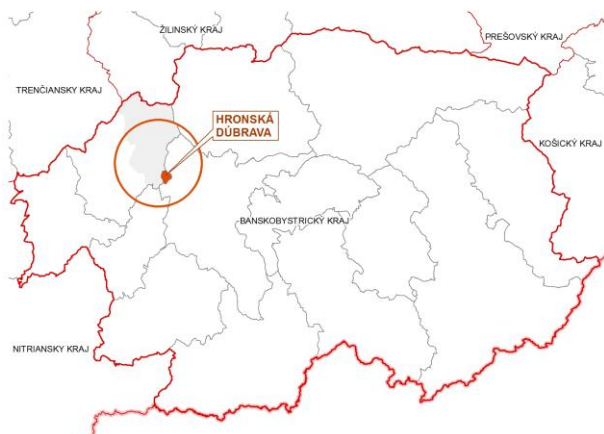
Obec má výhodnú dopravnú polohu, nachádza sa medzi dvomi okresnými mestami Žiar nad Hronom a Zvolen, ktorý sa nachádza 13 km smerom na východ. Údolnou nivou rieky Hron prechádza rýchlostná cesta R1, ktorá je súčasťou európskej cesty E58 a E571. Uvedená rýchlostná cesta je aj spojnica pre letisko Sliač. Súbežne s R1 vedie cez obec štátna cesta III/050092, ktorej začiatok je na križovatke s R1 pri Žiari nad Hronom, prechádza cez Šášovské Podhradie, Pitelovú, Trnavú Horu, Hronskú Dúbravu a končí na križovatke s R1 pri obci Hronská Breznica v okrese Zvolen.

Železničná stanica Hronská Dúbrava leží na trati ŽSR č. 150 Nové Zámky - Zvolen os.st. Odbočujú z nej trate ŽSR č. 154 do Banskej Štiavnice (známa ako trať mládeže) a č. 171 do Hornej Štubne a Vrútok.

Obidve okresné mestá Žiar nad Hronom a aj Zvolen sú prirodzeným spádoviskom širšieho regiónu so sústredením pracovných príležitostí, s vyššou občianskou vybavenosťou a dopravným terminálom.

Mikroregión Kremnica a okolie, do ktorého v súčasnosti patrí aj obec Hronská Dúbrava, vznikol 24. marca 2000 za účelom rozvoja obcí, regiónu a cestovného ruchu. Mikroregión Kremnica a okolie dnes pozostáva z nasledovných obcí: Bartošova Lehôtka, Dolná Ves, Horná Ves, Hronská Dúbrava, Ihráč, Jastrabá, Kopernica, Krahule, Kremnica, Kremnické Bane, Kunešov, Lúčky, Nevoľné, Pitelová, Stará Kremnička a Trnavá Hora.

Poloha obce v rámci kraja

Poloha obce v rámci Mikroregiónu Kremnica a okolie

Poloha obce v rámci okresu Žiar nad Hronom

2. ANALÝZA GEOGRAFICKÉHO A ENVIRONMENTÁLNEHO POTENCIÁLU POPIS SÚČASNEJ SITUÁCIE

2.1 Prírodné pomery (v širších súvislostiach)

2.1.1. Geologické pomery

Katastrálne územie obce Hronská Dúbrava zaberajú dve geologické formácie – Kremnické vrchy, oddiel Turovské Pretorie, a aluviálna niva rieky Hron. Geologický podklad tvoria neovulkanity, v ktorých prevládajú andezity a ich tufy, andezity pyroxenicko-amfibolické, ako i andezity amfibolicko-biotické. Na juhu Kremnických vrchov sa vyskytujú aj ryolity a ich tufy. Aluviálnu nivu tvoria najmä štrky, štrkopiesky a zahlinené štrky.

2.1.2. Geomorfologické pomery

Obec Hronská Dúbrava sa nachádza na kontakte nivy rieky Hron a Kremnických vrchov. Okolité krajina má charakter rozčlenenej náhornej planiny a fluviálne rezanej vrchoviny s nadmorskou výškou do 600 m.n.m. Najnižšie položené územie tvorí niva Hrona, ktorého tok sa nachádza v južnej časti územia. Nadmorská výška sa tu pohybuje okolo 260 m.n.m. Touto časťou územia prechádza významný dopravný koridor (zastúpený cestou a železnicou), ktorý zabezpečuje prepojenie Žiarskej kotliny so Zvolenskou kotlinou a železničná trať, ktorá zabezpečuje prepojenie stredného Pohronia s Kremnicou, Turčianskou kotlinou a horným Považím. Priamo dotknutým územím prechádza významný nadregionálny biokoridor, ktorý tvorí vodný tok rieky Hron a len miestami zachované lužné lesy. Má charakter prevažne hydrického biokoridoru s vysokým ekologickým významom. Jeho funkcia je však oslabená znečistením vody, ktoré je spôsobené najmä vypúšťaním nedostatočne prečistených odpadových vôd z priemyselných a sídelných centier v povodí Hrona.

2.1.3. Klimatické pomery

Katastrálne územie obce leží na rozhraní teplej klimatickej oblasti (s nadm. výškou do 200-250 m. n.m.) a oblasti mierne teplej (do nadm. výšky 750-800 m.n.m.). Oblasť mierne teplá je charakteristická hlavne pre vnútrokarpatské kotliny. Na všetkých lokalitách povodia Hrona (z klimatického hľadiska) je najchladnejším mesiacom január a najteplejším júl. Premennivosť teploty vzduchu (smerodajná odchýlka) je najväčšia v zime a najmenšia v lete. So vzrastajúcou nadmorskou výškou sa vegetačné a letné obdobie skracuje. V zime sú pre kotliny charakteristické teplotné inverzie, keď je v nižších polohách chladnejšie ako vo výške. To je i prípad Hronskej Dúbravy. Inverzie v zime môžu trvať i niekoľko dní a siahajú do veľkej výšky. V letnom období sa vyskytujú nočné inverzie, ktoré siahajú do výšky niekoľkých desiatok metrov a keď sa oteplí, rozpadajú sa. Počas inverzie vertikálny gradient teploty vzduchu nadobudne zápornú hodnotu, čo svedčí o stabilnom zvrstvení ovzdušia.

Územie Hronskej Dúbravy má najchladnejší mesiac január a priemernú januárovú teplotu $-3,5^{\circ}\text{C}$ (Sliač $-4,3^{\circ}\text{C}$). Priemerná ročná teplota je $+7,7^{\circ}\text{C}$ (Sliač $+7,9^{\circ}\text{C}$). Najteplejší mesiac je júl s priemernou teplotou $+18,2^{\circ}\text{C}$ (Sliač $+18,4^{\circ}\text{C}$).

Absolútne najnižšie mesačné úhrny zrážok sa dosahujú prevažne v septembri a v októbri a v januári až v apríli. Absolútne najvyššie mesačné úhrny zrážok sa vyskytujú prevažne v máji až v auguste, ale miestami aj v jarných a jesenných mesiacoch.

Najnižší priemerný mesačný úhrn zrážok za obdobie 1931 – 1980 na stanici Sliač (13 km od Hronskej Dúbravy) bol v marci 42 mm a najvyšší v júni 88 mm.

2.1.4. Hydrologické pomery

Hron, vtekajúci do okresu Žiar nad Hronom pri obci Hronská Dúbrava a smerujúci na západ, je hlavný prvkom hydrického biokoridoru nadregionálneho významu zasahujúceho do k.ú. obce. Dĺžka toku v okrese je 35,24 km. V tejto časti preteká relatívne úzkou dolinou medzi Kremnickými vrchmi na severe a Štiavnickými vrchmi na juhu. V Hronskej Dúbrave je úplným prehradením toku vybudovaná hydroelektrárň. Rybovod je vybudovaný na ľavej strane brehu Hrona, na veľmi krátkom úseku, so strmým sklonom a zlým prietokovým profilom takže svoju funkciu neplní a hydroelektrárň vytvára trvalú bariéru na migračnej trase rýb a ostatných vodných živočíchov. Rýchlosť prúdenia vody sa spomaľuje pri obci Šašovské Podhradie, kde sa začínajú vytvárať široké a rozvoľnené meandre a lavice. Súvislý pás terás a lavíc od Starej Kremničky je na pravom brehu doplnený náplavovými kužeľmi potokov stekajúcich zo svahov Kremnických vrchov. V doline Hrona, v Žiarskej kotline sa vyskytujú len riečne terasy menších rozmerov, poprípade ich zvyšky. V toku Hrona, v žiarskom okrese sú zvyšky terás vo výške 5 – 10 m, 20 – 25 m a 50 – 60 m nad hladinou rieky. Na pravom brehu terasy nadväzujú na náplavové kužele

Lutiského a Prochotského potoka. Hron je v súčasnosti veľmi poznačený negatívnym výsledkom ľudských aktivít čo má za následok takmer úplné zničenie lužných lesov. Tie sú veľmi významné pre migrujúce vtáctvo ktoré ich využíva ako refúgium v čase migrácie. Zostávajúce brehovú porasty sú len úzke pásiky tvorené predovšetkým topolmi, vrbami a jelšami. Na mnohých miestach sú odstránené a nahradené alochtónnymi druhmi. Po odstránení brehovú porastov ich miesto veľmi rýchlo obsadili invázne druhy rastlín. V okolí Hronskej Breznice a Hronskej Dúbravy sa vyskytuje ripovník východný (*Bunias orientalis*) a snečnica hluznatá (*Helianthus tuberosus*) ktorá vytvára niekoľko desiatok metrov široké, veľmi husté lemy na brehoch a tým znemožňuje rast autochtónnych druhov rastlín a drevín. Medzi Žiarom nad Hronom a Bzenicou vytvára podobne husté a široké lemy netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*). Medzi dôležité prítoky Hrona patria v okrese Žiar nad Hronom nasledovné potoky. Pravostranné: Breznický, Ihráčsky, Kremnický, Lutiský, Zákruty, Prochotský a ľavostranné: Jasenica, Močiarsky, Istebný, Teplá a Vyhniansky potok. Pod obcou Bzenica sa koryto Hrona stáča na juh a opúšťa hranice okresu Žiar nad Hronom. V sledovanom úseku Hrona žije 32 druhov rýb, patriacich do 9 čeľadí. Z toho 18 druhov migruje na vzdialenosť 100 km, 4 druhy nad 100 km a 10 druhov nemigruje vôbec. Žije tu aj mihulka potiská (*Eudontomyzon danfordi*), ktorá je kriticky ohrozená. Status (EN) ohrozená, má čerebľa obyčajná (*Phoxinus phoxinus*) a (VU) zraniteľný je lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*).

Tabuľka č. 3 a 4: Prítoky Hrona

M-denné prítoky Hrona:

dni	30	90	180	270	330	355	364
m ³ .s ⁻¹	92,66	47,71	26,42	16,96	12,62	10,25	7,88

N-ročné prítoky Hrona:

roky	1	2	5	10	20	50	100
m ³ .s ⁻¹	250	340	460	560	640	780	900

Hydrogeologické pomery povodia rieky Hron sú ovplyvnené zložitou geologicko-tektonickou stavbou a v dôsledku značnej rozlohy územia aj rozdielnymi fyzicko-geografickými podmienkami. Intenzita zvodnenia, veľkosť akumulácie podzemných vôd, charakter ich výstupu a aj fyzikálno-chemické vlastnosti sú veľmi rozdielne. V povodí možno vyčleniť: -podzemné vody predmezozoických hornín, - podzemné vody mezozoických hornín, - podzemné vody terciálnych hornín (v rámci nich podzemné vody paleogénu a neogénu v sedimentárnom a vulkanickom vývoji), -podzemné vody kvartérnych sedimentov, typické aj pre strednú časť Hrona, prechádzajúcu k.ú. obce Hronská Dúbrava

Podzemné vody kvartérnych sedimentov

Kvartérne sedimenty sú v povodí Hrona zastúpené fluvialnými, eolickými (viate piesky, spraše), proluviálnymi a eluviálno-deluviálnymi sedimentami. Najväčší hydrogeologický význam majú fluvialné sedimenty poriečnych nív a útržkovite zachovaných terasových stupňov Hrona a jeho prítokov. Ich hydrogeologický charakter je závislý predovšetkým od granulometrického zloženia, mocnosti sedimentov, rozšírenia a pozície vzhľadom na povrchový tok. Vo vrchnej časti povodia majú náplavy malú mocnosť a výdatnosti vrtov tu dosahujú len okolo 0,5 l.s⁻¹. Aluviálne náplavy prítokov Hrona sú zväčša malé a preto ich hydrogeologický význam nie je veľký. Pri väčších mocnostiach akumulácie štrkov možno lokálne získať 2,0 l.s⁻¹ na jeden vrt. Ostatné kvartérne sedimenty možno hodnotiť ako málo priepustné až nepriepustné.

2.1.5. Pôdne pomery

Z pôd sa v oblasti katastra obce Hronská Dúbrava vyskytujú prevažne nasýtené kambizeme modálne (kultizeme) nasýtené až kyslé. Z pôdných druhov sa na území obce najmä v nive rieky Hron nachádzajú hlinité až piesočnato-hlinité sedimenty, štrkovito-hlinité až štrkovité nivné sedimenty, štrkovité terasové sedimenty, hlinité až hlinito-kamenité zeminy a hlinité, štrkovité až kamenité zeminy.

• Pôdna mapa

Zdroj: Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy SR, 2014

H1 – Kambizeme modálne (kultizemné) nasýtené až kyslé

N1 – fluvizeme kultizemné, sprievodne fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké; z nekarbonátových aluviálnych sedimentov

2.1.6. Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Údolím Hrona sa pôvodne tiahol jelšovo brestový lužný les, z ktorého dnes ostal len pás v podobe brehového porastu okolo rieky. V severnej časti sa vyskytujú dubovo-hrabové lesy na južných a západných svahoch a bukovo-jedľové lesy na severných a východných svahoch. Na území NPR Boky sa nachádza porast duba cerového.

Na území obce možno identifikovať aj spločenstvá lužných lesov nížinných na nive Hrona, tvorenej fluviálnymi nivnými sedimentami s fluvizemami typickými. Ide o kategóriu lesov vyskytujúcu sa v území iba na alúviu rieky Hrona. Drevinové zloženie je dosť atypické, hlavne šlachtené topole (dosť poškodené usychaním listov od koruny), miestami vŕby a jelše.

Táto jednotka reprezentuje vŕbovo- topoľové lesy lemujuce hlavný tok Hrona. Sú vyvinuté na fluvizemiach hlinitých, ale najčastejšie na nediferencovaných (piesočnato-hlinité, štrkovité s prímiesou riečnych okruhliakov a pod.). Nezriedkavé sú i fluvizeme glejové.

V stromovom poschodí prevláda vŕba biela (*Salix alba*), topoľ čierny (*Populus nigra*), len na fluvizemiach glejových i vŕba krehká (*Salix fragilis*) a jelša lepkavá (*Aln us glutinosa*). Sporadicky sa vyskytuje i vŕba sivá (*Salix elaeagnos*) splavnená z horských tokov. Pravidelným doprovodom je

i čremcha obyčajná (*Padus avium*). Na väčšine lokalít sú tieto fytoocenózy ovplyvnené výsadbou euamerických topoľov (najmä *Populus x marilandica* a *Populus x robusta*). V krovinovom poschodí je najčastejším druhom nitrátovýt baza čierna (*Sambucus nigra*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*) ako i niektoré splavnené vrbý (*Salix purpurea*, *Salix diandra*, *Salix viminalis*).

Bylinný podrast dobre charakterizuje kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), čo je príznačné pre vrbovo-topoľové lesy stredných úsekov našich riek. Vysokú účasť tu majú ďalšie nitrátofilné populácie bežné i v nížinných úsekoch riek (*Urtica*, *Glechoma*). Z trávovitých druhov prevláda chrastrnica trsteníková (*Phalaroides arundinacea*), lipnica pospolitá (*Poa trivialis*), psinček poplázový (*Agrostis stolonifera*), trstina obyčajná (*Phragmites australis*) a i.

Väčšina mapovaných plôch má charakter líniových porastov s ekotónmi nadväzujúcimi na jednej strane na vegetáciu riečneho litorálu a na druhej strane na obrábanú poľnohospodársku pôdu.

Majú vysokú dynamiku, prostredníctvom ktorej sú schopné pomerne rýchlej reštitúcie (samovoľnej obnovy). Sú významným biokoridorom. Na väčšine lokalít sú ovplyvnené neofytnými druhmi ako je zlatobyľ obrovská i kanadská (*Solidago gigantea*, *Solidago canadensis*), netýkavkou žlaznatou (*Impatiens glandulifera*) aj netýkavkou malokvetou (*Impatiens parviflora*). Pomiestne, ale masovo je rozšírený aj ďalší neofyt rudbekia (*Rudbeckia laciniata*).

Na území obce sa tieto porasty vyskytujú len vo forme brehových porastov, ktoré sú pomerne úzke.

Živočíšstvo

Výskyt živočíchov je viazaný na jednotlivé rastlinné spoločenstvá. Nájdeme tu živočíšstvo listnatých opadavých lesov, ale aj druhy viažuce sa na trávnaté porasty - medveďa, diviaka, srnu, jeleňa, zajaca, lišku, kačku, bažanta, salamandru, vretenicu, užovku stromovú, modlivku zelenú, jasoňa červenookého a iné.

Prírodné podmienky prostredia kotlinových ekosystémov sú v súčasnosti veľmi zmenené pôsobením silného antropického impaktu, preto väčšina biotopov má zmenený charakter.

Lužné lesy vyskytujúce sa len v alúviu rieky Hrona sú v súčasnosti už značne zdevastované. Pôvodné porasty boli v posledných tridsiatich rokoch postupne menené na monokultúry šľachtených topoľov. Významné sú predovšetkým pre migrujúce druhy vtákov, ktoré si v porastoch popri rieke hľadajú počas migrácie potravu, ale využívajú ich aj na odpočinok. V skúmanom území je tento biotop značne narušený. Charakteristické porasty lužného lesa sa nachádzajú len na malých úsekoch. V brehovej vegetácii sa vyskytujú v súčasnosti ekososozologicky aj indikačne významné druhy mikromamálií. Z motýľov je tu možný výskyt druhov rodu *Catocala* sp. Sú to typické zástupce lužných lesov.

Lesné okraje sú osobitným biotopom, tvoriacim prechod z poľnohospodársky využívannej krajiny k lesom. Ornitocenóza tohto biotopu nemá žiadny špecifický druh. Hniezdia tu druhy viazané na drevinnú a krovinnú vegetáciu a žijúce v lesoch, ale aj parkoch, záhradách a niektoré aj vo vegetácii v intraviláne.

Líniová sprievočná vegetácia komunikácií má význam predovšetkým ako odpočinkový a čiastočne potravný (niektoré ovocné stromy) biotop. V otvorenej krajine bez vetrolamov a krovín na medziach spĺňa aj funkciu refúgia pre rôzne druhy stavovcov a niektorých bezstavovcov (drobná lovná zver).

Líniová brehová vegetácia spolu s podmäčkanými stromovými a krovinnými spoločenstvami je významná najmä z ornitologického hľadiska. Zloženie ornitocenózy je závislé od druhového zloženia drevín a ich veku. Väčšinou tu hniezdia drobné spevavce (sýkorky, kolibkáriky, škorce a i.). Dôležité sú pre migrujúce druhy vtákov, ktoré v tomto biotope majú vhodné podmienky na odpočinok. Biotop nemá žiadne špecifické druhy.

Výskyt jednotlivých druhov rýb súvisí s charakterom toku. Ten môžeme zaradiť podľa staršej klasifikácie tokov do mrenového pásma. Pre toto pásmo bola typická mrena (*Barbus barbus*), ktorá sa tam vyskytuje i v súčasnosti, ale vo vzťahu na zhoršenú kvalitu vody výskyt je menší a nie je dominantným druhom. Takýmto druhom je v súčasnosti jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), ktorý je najpočetnejší, súčasne s ním sú v hojnom počte zastúpené jalce obyčajné (*Leuciscus leuciscus*), podustvy (*Chondrostoma nasus*) a menšie druhy bielych rýb, a to: hrúz obyčajný (*Gobio gobio*), belička (*Alburnus alburnus*), plotica obyčajná (*Rutilus rutilus*), čerebľa (*Phoxinus phoxinus*), slíž (*Neomacheilus barbatulus*), mieň (*Lota lota*), ostriež (*Perca fluviatilis*).

Z obojživelníkov sa na území obce vyskytujú skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), Salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*).

V blízkosti tokov sa vyskytujú užovky – užovky obojkové (*Natrix natrix*) a užovky fľakané (*Natrix tessellata*), ďalej jašterice krátkohlavé (*Lacerta agilis*) a slepúch lámavý (*Anguilla fragilis*).

Z vtákov je viazaná priamo na riek Hron predovšetkým kačica divá (*Anas platyrhynchos*), ktorej výskyt je pomerne hojný.

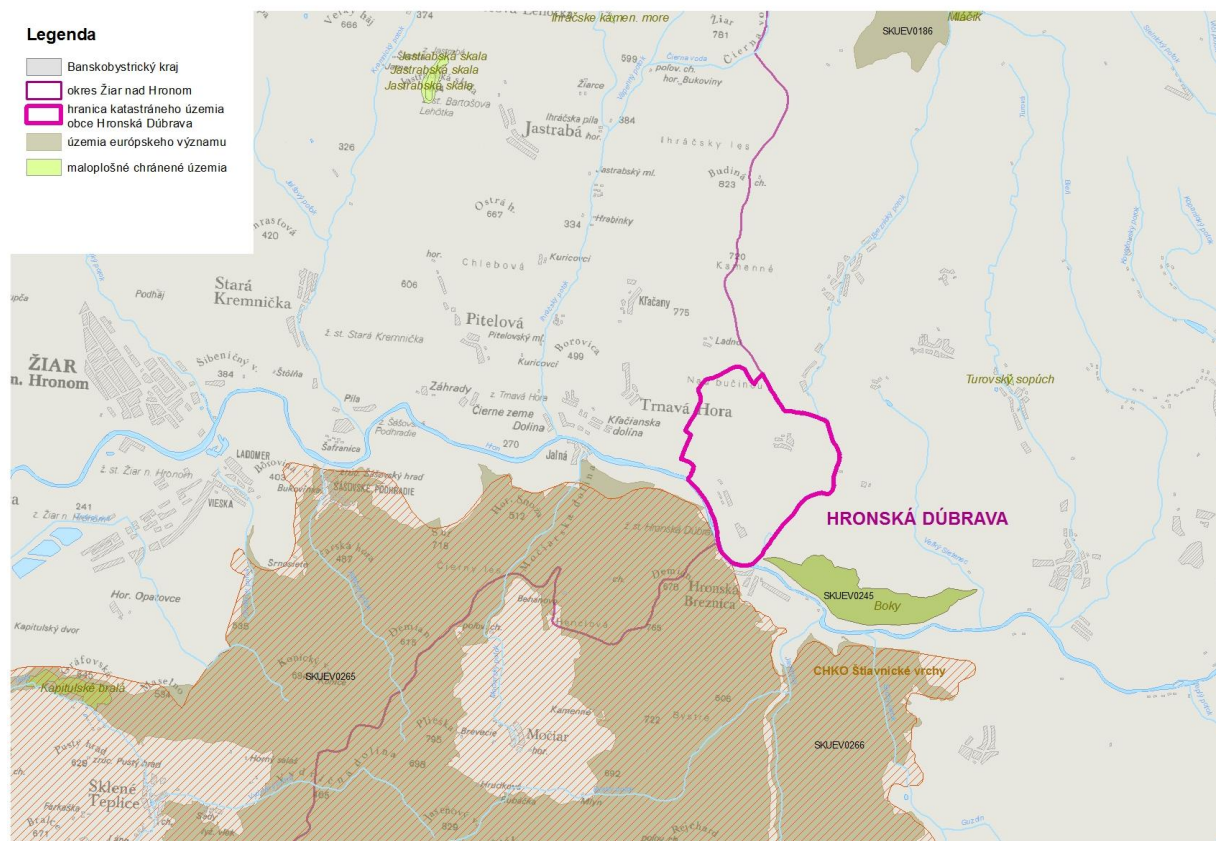
2.1.7. Chránené územia v katastrálnom území obce a jej okolí

Chránené územia – územná ochrana

Územie obce Hronská Dúbrava neprináleží k žiadnemu územiu chránenému podľa osobitných predpisov. Správu nad územím vykonáva odborná organizácia ochrany prírody – Štátna ochrana prírody, Správa Chránenej krajiny oblasti Štiavnické vrchy.

Zároveň územie nie je zaradené do sústavy lokalít európskeho významu ako NATURA 2000, a ani sa na ňom nenachádza chránené vtáčie územie.

Na území obce Hronská Dúbrava nie je vyhlásená žiadna lokalita s ochrannou rastlinných alebo živočíšnych druhov. Avšak v okolí obce sa z hľadiska ochrany prírody vyskytujú veľmi významné územia, čo svedčí o zachovalosti a bohatosti miestnej prírody.

V blízkosti obce sa nachádza jedno veľkoplošne chránené územie - **CHKO Štiavnické vrchy** zriadená Vyhláškou MK SSR č. 124/1979 Zb. zo dňa 22. septembra 1979 v znení Zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. Štiavnické vrchy sú najväčšie sopečné pohorie Západných Karpát. Ležia na rozhraní dvoch rozdielnych klimatických typov, čoho odrazom je horizontálne a vertikálne prelínanie teplomilných prvkov flóry a fauny s karpatskými horskými prvkami. Atraktivnosť územia zvyšujú vodné nádrže - tajchy. Ich budovanie si vynútil rozvoj baníctva v minulých storočiach a slúžili ako zdroj energie i úžitkovej vody. Spolu s napájacími a náhonovými jarkami a ďalšími vodohospodárskymi zariadeniami tvoria unikátny technický systém. V exploatovaných rudných žilách a odžilkoch bolo popísaných viacero vzácnych a jedinečných minerálov Slovenska. V tunajších lesoch sa vyskytuje veľké množstvo cudzokrajných drevín. Súvisí to so založením lesníckej katedry v roku 1807, ktorá sa stala súčasťou Baníckej a lesníckej akadémie z roku 1764. V rámci nej neskôr vznikla botanická záhrada, v ktorej na ploche 3,5 ha boli vysadené dreviny z rozličných častí sveta. Ešte väčší podiel cudzokrajných drevín má lesnícke arborétum Kysihýbel (1900 taxónov), v ktorom sa na ploche 7,7 ha dodnes pestujú cudzokrajné dreviny pre lesné hospodárstvo.

V severnej časti sa rozprestiera **navrhovaná Chránená oblasť Kremnické vrchy**. Z maloplošných chránených území leží blízko Národná prírodná rezervácia Mláčik v k. ú. obce Železná Breznica. Medzi obcami Budča a Hronská Breznica na južne orientovanom svahu leží Národná prírodná rezervácia Boky, v ktorej sa nachádza prírodný útvar Čertova skala. Neďaleko obce Turová sa nachádza Prírodná pamiatka Turovský sopúch.

2.1.8. Životné prostredie

Ochrana ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia územie od obce Hronská Dúbrava smerom k Žiaru nad Hronom treba hodnotiť negatívne. Žiarska kotlina patrí medzi 12 zaťažených území Slovenskej republiky, ktoré sú taxatívne označené ako územia zaťažené znečistením ovzdušia (Vyhláška č.112/1993 Z.z. v znení vyhlášky č.103/1995 Z.z. o vymedzení oblastí vyžadujúcich osobitú ochranu ovzdušia). Zaťaženými územiami v zmysle tejto vyhlášky sa chápu územia, v ktorých sa vyskytuje také znečistenie ovzdušia, ktoré vysokou koncentráciou znečisťujúcich látok, trvaním, frekvenciou výskytu alebo spoločným účinkom viacerých znečisťujúcich látok môže vyvolať vo zvýšenej miere škodlivé účinky na zdravie obyvateľstva a životné prostredie.

Hlavným faktorom spôsobujúcim výrazné znečistenie ovzdušia je lokalizácia priemyselných zdrojov znečistenia (priemyselný areál bývalého Závodu SNP a ostatné prevádzky v Žiari nad Hronom, priemyselné prevádzky v Hliníku nad Hronom) v nevhodných prírodných podmienkach. Žiarska kotlina sa vyznačuje nepriaznivými rozptylovými podmienkami, spôsobenými veľmi nízkou priemernou rýchlosťou vetra a častým výskytom inverzií, čo spôsobuje výraznú kumuláciu znečisťujúcich látok v uzavretom priestore kotliny, najmä v údolnej nive Hrona. Lokálne na znečisťovaní ovzdušia sa podieľajú tiež malé zdroje znečistenia tvorené lokálnymi kúreniskami.

Voda

Podrobné mapovanie kvality podzemných a povrchových vôd v oblasti Žiarskej kotliny vykonal GÚDŠ a GEOS v roku 1993. Výsledky boli prezentované v čiastočnej správe a mapách v mierke 1:50 000. Výsledné hodnotenie akosti u podzemných vôd bolo vykonané vzhľadom na kritéria ČSN 75 7111 pre pitné vody. Upresnenie zón urobil K. Vrana (1997), ktorý vychádzal pri hodnotení kvality vôd jednak zo zraniteľnosti vodnej zložky územia, ako i zo stupňa zaťaženia vodnej zložky stresovými faktormi. Na základe kombinácie uvedených faktorov rozčlenil celé územie do 5 zón kvality na základe záťaže, a to: slabá záťaž, mierna záťaž, stredná záťaž, silná záťaž, kritická záťaž.

Údolná niva rieky Hron v obci Hronská Dúbrava je oblasť so silne zaťaženými vodami. Voda ako zložka životného prostredia je silne narušená, ale nie je zásadným spôsobom ohrozená v rozsahu celých hydrologických štruktúr. S vysokou frekvenciou sú zistené zvýšené koncentrácie významných indikačných zložiek znečistenia podzemných vôd, ktoré sa už môžu blížiť limitným hodnotám. Voda však ako celok nie je charakterizovaná masívnym prekročením limitov hygienicky a vodohospodársky významných prvkov a zložiek.

Pôda

Antropogénnymi zdrojmi znečistenia pôdy v študovanom území je predovšetkým priemyselná výroba v ZSNP, agrochemikálie z poľnohospodárstva, na lokálnej úrovni skládka, nespevnené poľné hnojiská, exhaláty pozdĺž dopravných koridorov a ostatné menšie zdroje.

Na úseku Hrona v katastrálnom území obce Hronská Dúbrava je reálny predpoklad miernej kontaminácie pôdy ťažkými kovmi, predovšetkým Pb, Cu a lokálne Zn. Ich hodnoty sa budú pohybovať v rozpätí A – B limitu, t.j. miernej záťaže.

Odpady

Obec Hronská Dúbrava nemá vo svojom katastrálnom území skládku odpadu a ani sa neuvažuje o jej zriadení. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci Všeobecne záväzným nariadením obce o nakladaní s odpadom a poplatkoch za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti zabezpečovaný vrecovým systémom a niektoré druhy odpadov sa zbierajú do 1100-litrových zberných nádob, resp. do špeciálneho kontajnera na šatstvo. Odpad je zneškodňovaný na skládkach odpadov v Žiari nad Hronom, ktoré sa nachádzajú v tesnej blízkosti vedľa seba v k.ú. mesta Žiar nad Hronom – Horné Opatovce.

2.2. Súčasná krajinná štruktúra (v širších súvislostiach)

Charakter územia a jeho poloha predurčujú spôsob využívania pôdneho fondu a možnosti celkového hospodárskeho využitia územia regiónu Kremnických vrchov. Celé územie je hornaté. Lesy pokrývajú viac ako polovicu územia. Poľnohospodársku pôdu na viac ako 90 % tvoria trvalé trávne porasty.

Tabuľka č. 5: Členenie pôdneho fondu v území

Obec	Poľnohospodárska pôda/ha	Lesná pôda/ha	Vodné plochy/ha	Zastavané plochy/ha	Ostatné plochy/ha	Spolu/ha
Hronská Dúbrava	158,08	285,33	0,39	34,16	26,02	503,97
% vyjadrenie	31,37	56,62	0,08	6,78	5,16	100

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska pôda má charakter trvalo trávnatých porastov (91,91 %). Záhrady sa viažu prevažne na sídelný útvar a ich rozsah je daný hustotou a charakterom sídelnej štruktúry. Vinice, chmeľnice a ovocné sady sa v tomto území nenachádzajú. Dané územie nepredstavuje vhodné podmienky pre takýto druh pozemkov.

Funkčný význam lesov

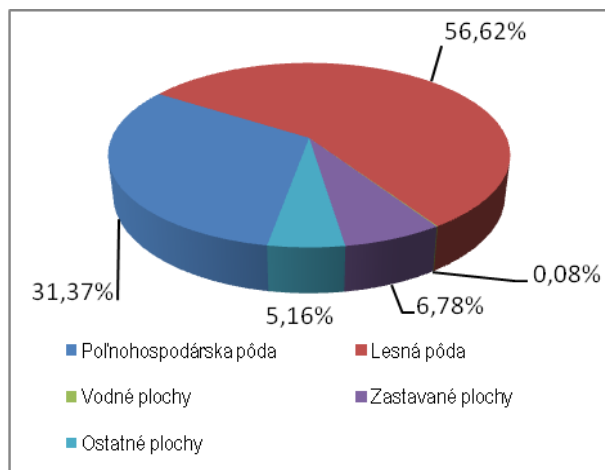
V katastrálnom území obce Hronská Dúbrava dosahuje lesnatosť 56,62 %. Lesy spadajú do kategórie hospodárskych, ich funkcia je hlavne produkčná.

Tabuľka č. 6: Štruktúra poľnohospodárskej pôdy

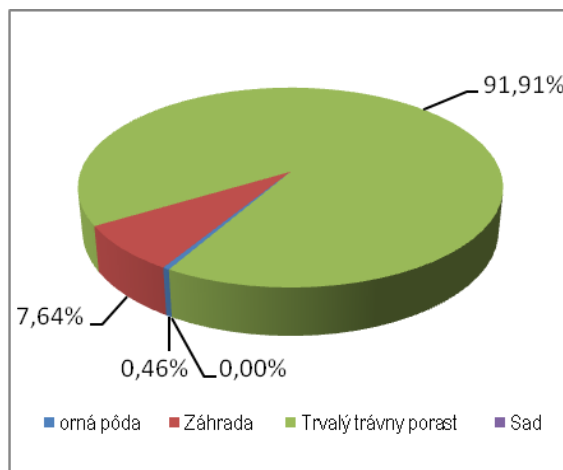
Názov KÚ	orná pôda (ha)	Záhrada (ha)	Trvalý trávny porast (ha)	Sad (ha)	Poľnohospodárska pôda spolu (ha)
Hronská Dúbrava	0,72	12,07	145,29	0	158,08
% vyjadrenie	0,46	7,63	91,91	0,00	100

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Členenie pôdneho fondu v území v %

Štruktúra poľnohospodárskej pôdy v %

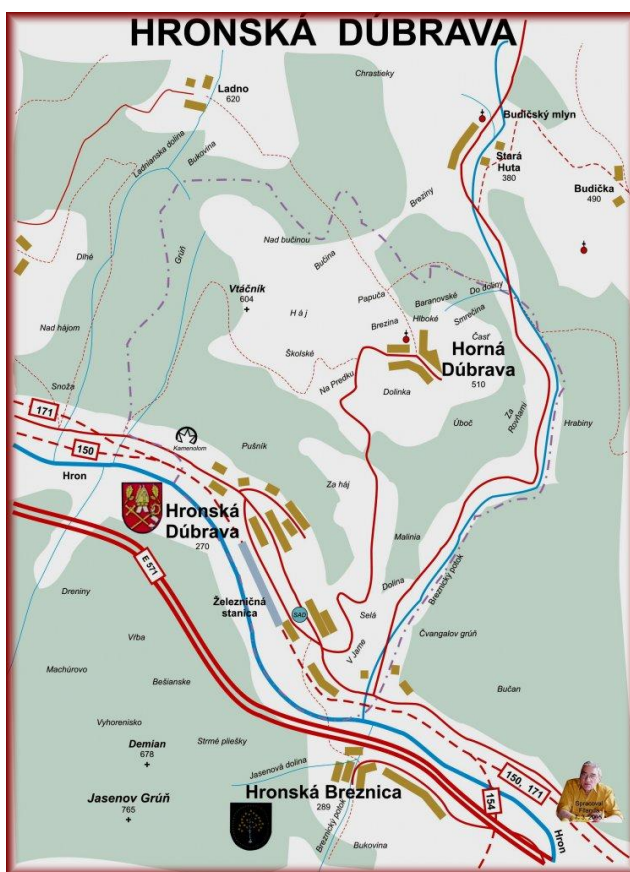
2. ANALÝZA HOSPODÁRSKÝCH, SOCIÁLNYCH A KULTÚRNYCH ZDROJOV

2.3. Urbanistická štruktúra sídla (v širších súvislostiach)

Obec Hronská Dúbrava patrí z hľadiska administratívneho členenia do Banskobystrického kraja, okres Žiar nad Hronom. Z hľadiska záujmového územia sa obec nachádza v záujmovom území (v suburbánnom priestore) mesta Žiar nad Hronom a mesta Zvolen.

V rámci štruktúry osídlenia ÚPN-VÚC Banskobystrický kraj patrí obec Hronská Dúbrava medzi centrá šiestej skupiny – centrá miestneho významu. Katastrálne územie obce Hronská Dúbrava má oválny tvar pretiahnutý v smere sever - juh. Má rozlohu 504 ha. Údolie rieky Hron ho v smere východ - západ oddeľuje od pohoria Štiavnické vrchy a ostatná časť územia sa nachádza v Kremnických vrchoch. Obec Hronská Dúbrava leží medzi mestami Žiar nad Hronom a Zvolen, s ktorými je dopravne spojená cestnou i železničnou dopravou.

Širšie väzby obce a záujmové územie je riešené v rozsahu väzieb obce Hronská Dúbrava na osídlenie okresu Zvolen a Žiar nad Hronom a Banskobystrického kraja, na nadradenú dopravnú sieť a technickú infraštruktúru s väzbami v oblasti životného prostredia a ochrany prírody a krajiny. Za výrazné krajinné štruktúry možno v dotknutom území považovať pôvodné formy lazničného osídlenia v hornej časti obce, ktoré patria k ukážkam pôvodného osídlenia typického pre tento podhorský región a ktorá sa dnes využíva v prevažnej miere na rekreačné a chalupárske účely. Dolná časť obce má charakter líniovej zástavby (najmä rodinných domov) pozdĺž cesty III. triedy, ktorá prechádza obcou.

2.4. Kultúrno-historický potenciál

Prvá zmienka o obci sa spomína v roku 1388. Pôvodní obyvatelia sa venovali poľnohospodárstvu a páleniu dreveného uhlia. Pritom v 30 rokoch 20. storočia sa pri zemných úpravách železničnej trate v obci našiel bronzový oštep, chronologicky určený strednou dobou bronzovou 1500 – 700 rokov pred našim letopočtom. Je uložený vo fonde archeológie v Martine.

Pre vstup obce do písaných dejín je dôležité potvrdenie uvedenia majetkov šášovského panstva. Je ako súčasť listiny, pojednávajúcej a zachytávajúcej text donácie Žigmunda z februára 1388 a náležitostí uvedenia do majetkov šášovského hradného panstva, nevynímajúc osád v údolí Hrona a

príľahlých oblastí: Trnavá Hora s mýtnou stanicou /Tornaua/, Kľačany/Kelechen/, Ladno/Leden/, Jalná/Gelna/. Ide tu o prvú zistiteľnú písomnú zmienku. Osada Besserech ako osada Hronská Dúbrava je v potvrdení písaná medzi Ladnom a Jalnou. Osady pravdepodobne vznikli skôr ako je v písomných zbierkach.

Hronská Dúbrava bola obcou, patriacou v roku 1424 Šášovu a vtedy kráľ Žigmund daroval šášovské panstvo kráľovnej Barbore. Keď 1490 bolo šášovské panstvo znova kúpené Dócoivcami uvádza sa medzi inými i osada Bešeňov. Od 1721 sa objavuje názov Dúbrava, odráža to zmenu sídla z údolia Hrona do vyššie položených miest. V práci Mateja Bella je uvádzaná mapa, v nej je osada situovaná pod označením Dubrava r. 1742. Zmeny sídiel obcí môžu súvisieť s Belenovským vyčítaním, tým sa stala táto časť komunikačnou spojniciou v rámci protihabsburských povstaní. Šášovské panstvo sa dostalo v 17. storočí do držby Lipaiovcov, malo hodnotu 60 000 zlotých. Panstvo sa zaradilo do správy štátu a tak zostalo do pol. 19. storočia. O tom nás informuje urbár šášovského panstva z r. 1665. Prvé rodiny v Bešeňove boli Breznický, Gajdoš, Krivý, Sitár, Potočný, Gašpar, Zajac.

V roku 1745 bol vykazovaný prvý richtár spoločný pre Jalnú, Hornú Trnavú Hora. Tieto usadlosti mali i spoločný mlyn, z ktorého rovnakým podielom si delili príjmy. Robili sa poľnohospodárske práce, drevorubačstvo, pálenie dreveného uhlia. Prvá komasácia a súpis lesov a pozemkov sa udial v 70. rokoch 19. storočia, súpis sa týkal Baranovskej, Jamy, Bučiny, Bukoviny, Pod Hájom, Dolinky, Do dolných Kmeťov. V roku 1799 žiadali občania Dúbravy postavenie mlyna. V roku 1801 sa rozhodlo o jeho postavení. Až v roku 1849 sa dozvedáme o jeho postavení. V 70. rokoch 19. storočia smerovala zmena sídla na miesta pôvodného osídlenia v dolnej časti obce. Od roku 1940 sa vyriešil problém názvu oboch obcí Hronská Breznica a Hronská Dúbrava. Rozvoj obce začal budovaním železničnej a komunikačnej siete Zvolen, Vrútky, Levice. Prevádzka začala v roku 1896 a železnice úzkorozchodnej 1870-1873 do B.Štiavnice. Správne záležitosti obce riadil volený richtár a obecné zastupiteľstvo. Obec Hronská Dúbrava bola začlenená pod kremnický okres od roku 1928 do júna 1960.

V dolnej časti obce vznikla škola v roku 1896. Z dokumentov Učiteľstva školského inšpektoriátu kremnického z roku 1933, sa píše: „Pôvodní obyvatelia boli drevorubačmi. Svoje domčeky postavili na temeni kopca. Pre ťažký prístup usadzuje sa obyvateľstvo okolo železničnej stanice, kde podľa ústneho podania obec pôvodne stála. V chotári tejto obce vchádza Hron do kremnického okresu. Obyvatelia boli roľníkmi, robotníkmi, a železničnými zamestnancami.“ V rokoch 1848 sa stavali drevené obydlia, neskôr z nepálených tehál, povolená stavba bola len s jednou izbou.

Elektrizácia sa v Hronskej Dúbrave začala po roku 1919 v okolí železničnej stanice. Pred rokom 1919 katastrálne územie Hronskej Dúbravy tvorilo 76 ha ornej pôdy, 40 ha lúk, 61 ha pasienok, 291 ha lesa, 38 ha neúžitkovej pôdy.

V období rakúskouhorskej monarchie obyvatelia obce išli za robotami na dolnú zem, alebo sa zamestnali na železničnej stanici, drevosklade, kameňolome /založený 1926/, bol tu mäsiar, obuvník, benzínová stanica, kováč, menší hotel, 3 hostince. V hornej časti obce celé obdobie nastáva problém s vodou hlavne v rokoch 1936. 1908 sa postavila nová zvonica.

V rokoch 1865 - 72 sa stavala železnica Dúbrava – Vrútky, prvý vlak prešiel v roku 1877. Do Banskej Štiavnice sa stavala úzkokoľajka tzv. "ANČA" v rokoch 1870 - 1873 a do Levíc sa stavala železnica v roku 1896. Z Hronskej Dúbravy sa stáva dôležitý železničný uzol a to spôsobuje rozmach dolnej časti Hronskej Dúbravy a návrat obyvateľov z hornej časti.

Začiatkom júna 1919 bola Dúbrava obsadená Maďarskou armádou, Oslobodenie sa uskutočnilo 12. júna 1919 Československým vojskom. S maďarskou armádou odišli aj maďarskí zamestnanci železnice. V roku 1919 bola zriadená obecná knižnica, v roku 1923 založený požiarny spolok, v roku 1924 bola podaná žiadosť na kúpanie uhlia, v roku 1926 bolo založené Pasienkové spoločenstvo, v roku 1928 bol založený divadelný krúžok HVIEZDOSLAV, v roku 1930 bol založený včelársky spolok. V roku 1937 bola dokončená cesta medzi Dolnou a Hornou Dúbravou. Dňa 5.5.1940 sa obec premenovala na Dúbravu. Výnosom SNR 1945 sa začala obec menovať Hronská Dúbrava.

Do bojov Slovenského národného povstania nastúpilo 30 občanov a traja k partizánom, počas bojov na hornej časti Dúbravy zhorelo 8 domov, zahynulo 30 povstalcov a dvaja občania. Po skončení povstaleckých bojov sa pred nemcami vysťahovali občania z dolnej do hornej časti Dúbravy a na Ladno. Dňa 25. marca 1945 oslobodili sovietske a rumunské vojská Hronskú Dúbravu. V roku 1947 bola obec pripojená na elektrický prúd. V roku 1949 bol otvorený druhý kameňolom pre potreby stavby Trate mládeže a zároveň bolo založené Strojové družstvo - predchodca JRD. V r. 1950 dobudovaný obecný dom, kancelária, sála s javiskom, postavený hasičský dom a garáže. Dokončil sa vodojem a vodovod zo studne v Brezine, dokončila sa stavba predajne Jednota a Mäсны. V obci pracovala prevádzka Koža guma - Textil, predajňa textilu, Závod verejného stravovania, Poštový úrad, Štátny drevosklad, dielne Št. lesov, 2 kameňolomy, podnik Chema a benzínové čerpadlo.

V r. 1958 bola zriadená autobusová linka medzi dolnou a hornou časťou Dúbravy. V roku 1959 bola založená Telovýchovná jednota. V roku 1962 bol založený Sad mladých. Dňa 28.10.1967 bol dokončený kultúrny dom. V roku 1973 bol založený folklórny súbor DEMIAN a v roku 1977 bol daný do prevádzky dom smútku.

Tabuľka č. 7: **Prehľad kultúrnych a historických zdrojov – hmotné zdroje, pamätihodnosti**

Obec	Pamätihodnosť
Hronská Dúbrava	<ul style="list-style-type: none"> • Pamätník SNP, horná časť obce Hronská Dúbrava • Pamätník oslobodenia, pri Kultúrnom dome – dolná časť obce Hronská Dúbrava • Vojnové hroby – nachádzajú sa v cintoríne, horná časť obce • Kaplnka v hornej časti obce

Zdroj: obec 2014

NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO:

Súčasťou kultúrneho dedičstva sú ľudové tradície, zvyky, pôvodné remeslá, etnografické prejavy (slovesná a hudobná kultúra, odev, nástroje, výrobky), folklórne slávnosti a expozície významných osobností.

Kultúra v súčasnej recesii spoločnosti prežíva vo veľmi skromných podmienkach z dôvodov nutnosti prvoradého riešenia základných sociálnych potrieb obyvateľov a minimalizácii výdavkov na kultúru. Markantne sa táto situácia prejavuje v podmienkach vidieka, kde sa programové voľby obmedzujú len na miestne ľudové a ochotnícke predstavenia a často iba na príležitostné spoločenské podujatia (svadby, hostiny, kary, a pod.). Významný posun nastal v posledných rokoch v organizovaní zaujímavých podujatí kultúrneho, spoločenského aj športového významu.

Rodáci, významné osobnosti

V obci sa nevedie zoznam významných osobností a rodákov.

2.5. Demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov

Celkovo možno konštatovať, že v obci Hronská Dúbrava je v horizonte rokov 1996 – 2013 preukázateľný prírastok počtu obyvateľstva. Na jednej strane v obci sa menej obyvateľov narodí ako zomrie, ale na druhej strane tento nárast mortality je kompenzovaný vo veľkej miere značným počtom obyvateľov, ktorí sa do obce nasťahovali.

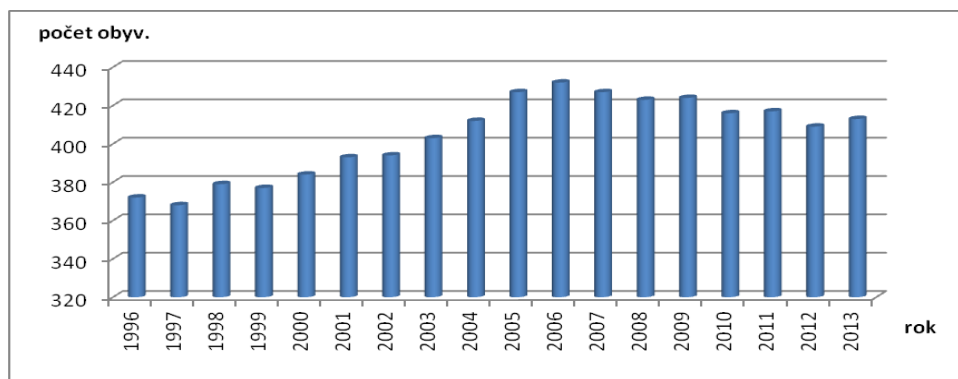
V kratšom horizonte rokov 2007 – 2013 možno konštatovať, že obec patrí z hľadiska dynamiky obyvateľstva medzi sídla s mierne klesajúcim počtom obyvateľov. Podľa súčasných trendov možno očakávať stabilizáciu a mierny nárast obyvateľstva, postupnú priaznivú zmenu indexu vitality z dôvodu zvýšenia podielu mladšieho obyvateľstva.

Tabuľka č. 8: **Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1996 - 2013**

Obec/rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Hronská Dúbrava	372	368	379	377	384	393	394	403	412
Obec/rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hronská Dúbrava	427	432	427	423	424	416	417	409	413

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Graf - Vývoj počtu obyvateľov

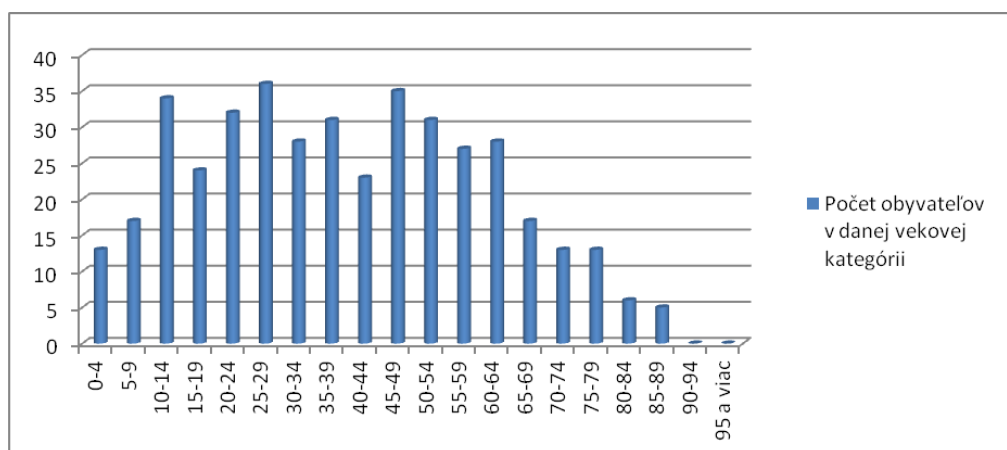

Tabuľka č. 9: Vekové zloženie obyvateľstva k 31.12.2013

Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Hronská Dúbrava	Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Hronská Dúbrava
0-4	13	50-54	31
5-9	17	55-59	27
10-14	34	60-64	28
15-19	24	65-69	17
20-24	32	70-74	13
25-29	36	75-79	13
30-34	28	80-84	6
35-39	31	85-89	5
40-44	23	90-94	0
45-49	35	95 a viac	0

Zdroj: SOBD 2011

Graf - Vekové zloženie obyvateľstva

Tabuľka č. 10: Pohyb obyvateľov 1996 - 2013 (celkový prírastok/úbytok obyvateľstva)

Obec/rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Hronská Dúbrava	-10	-4	11	-2	7	9	1	9	9
Obec/rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hronská Dúbrava	15	5	-5	-4	1	-8	-3	-8	4

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Ako prezentuje tabuľka, trendovo dochádza k úbytku obyvateľstva v dôsledku vyššej úmrtnosti a nižšej pôrodnosti obyvateľstva a k tomu sa pridáva aj záporné migračné saldo (z obce sa viac obyvateľov vysťahovalo ako prisťahovalo).

Tabuľka č. 11: Priemerný vek, index starnutia*

Obec	Muži		Ženy		Spolu	
	Priemerný vek	Index starnutia	Priemerný vek	Index starnutia	Priemerný vek	Index starnutia
Hronská Dúbrava	38,23	67,50	41,11	112,50	39,61	84,38

Index starnutia: Počet osôb v poproduktívnom veku k osobám v predproduktívnom veku.

Index starnutia je nižší ako je priemer na Slovensku (88,34 %) za rok 2013. V obci Hronská Dúbrava je celkový index starnutia 84,38, tzn. že na 64 detí do veku 14 rokov pripadá 54 osôb starších ako 65 rokov.

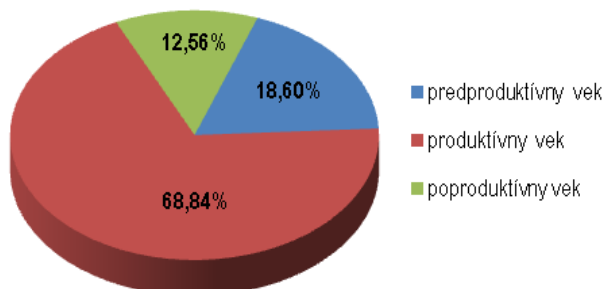
Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hodnotiť obec pozitívne. Počet obyvateľov v produktívnom veku je až 71,43 %. Percento obyvateľov v poproduktívnom veku je 13 % a takmer 16 % obyvateľov je v predproduktívnom veku, čo znamená, že obec Hronská Dúbrava má charakter progresívneho typu populácie.

Tabuľka č. 12: Štruktúra populácie územia podľa produktivnosti k 31.12.2013

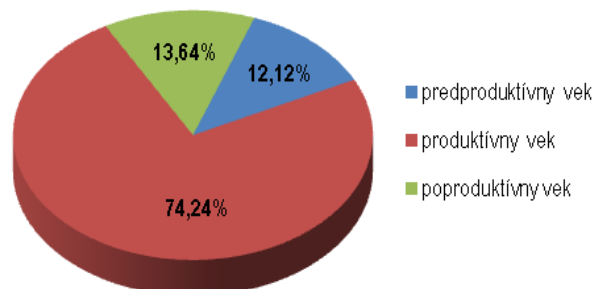
Obec/rok 2012	Predproduktívny vek		Produktívny vek		Poproduktívny vek		Počet obyvateľov	
	15,50		71,43		13,08		413	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Hronská Dúbrava	18,60	12,12	68,84	74,24	12,56	13,64	215	198
Vyjadrenie v %								

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Muži podľa produktivity v %

Ženy podľa produktivity v %

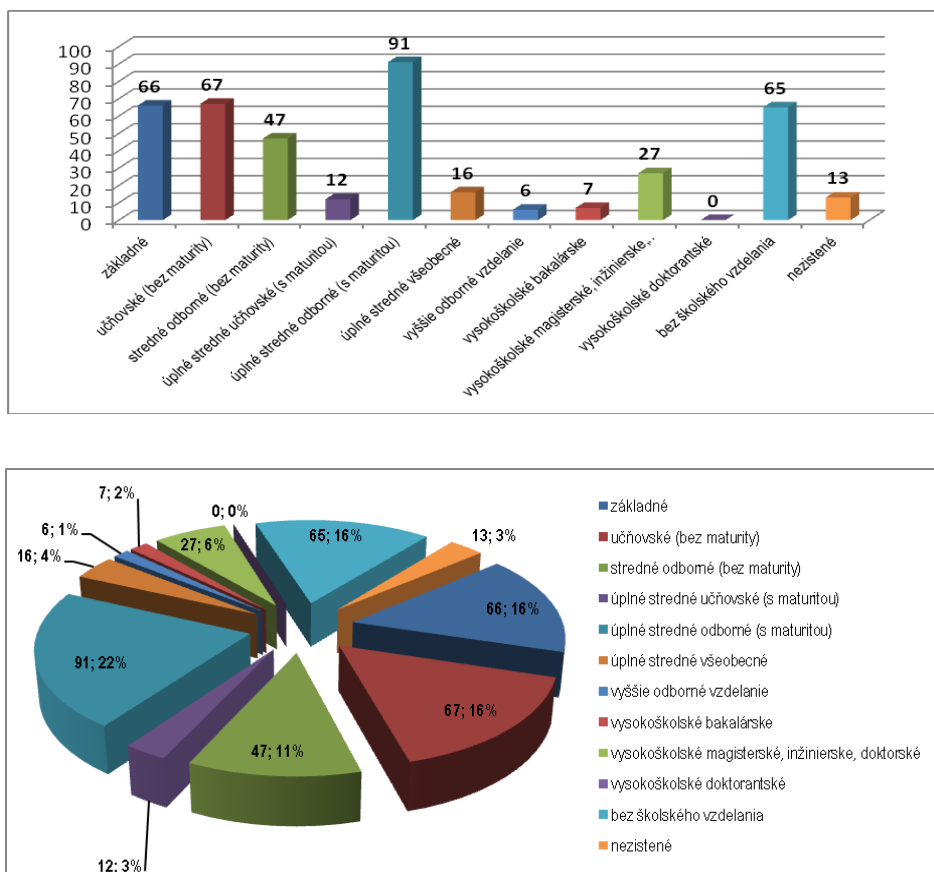
Vzdelanostnú úroveň obyvateľov dokumentuje nasledovná tabuľka:

Tabuľka č. 13: Najvyššie skončený stupeň vzdelania obyvateľstva, rok 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Spolu	%
Základné	66	15,83
Učňovské (bez maturity)	67	16,07
Stredné odborné (bez maturity)	47	11,27
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	12	2,88
Úplné stredné odborné (s maturitou)	91	21,82
Úplné stredné všeobecné	16	3,84
Vyššie odborné vzdelanie	6	1,44
Vysokoškolské bakalárske	7	1,68
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	27	6,47
Vysokoškolské doktorantské	0	0,00
Bez školského vzdelania	65	15,59
Nezistené	13	3,12
Úhrn	417	100

Zdroj: SOBD 2011

Graf - Najvyšší ukončený vstupeň vzdelania

Úroveň vzdelania obyvateľstva v produktívnom veku je na dobrej úrovni. Z celkového počtu 417 produktívnych obyvateľov je len 31 % občanov so základným vzdelaním a vyše 8% občanov má vysokoškolské vzdelanie. Ostávajúcich 58 % občanov má stredné vzdelanie, prípadne úplné stredné všeobecné alebo úplné stredné odborné s maturitou, 3% sú nezistené.

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Obyvateľstvo obce je takmer výlučne slovenskej národnosti. Z hľadiska vierovyznania je obec homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlási ku rímskokatolíckemu vierovyznaniu - vyše 67% a necelých 10% sa hlási k evanjelickej cirkvi.

Tabuľka č. 14: Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva v obci

Národnosť	slovenská	maďarská	rómská	židovská	ukrajinská
Územie spolu:	395	2	2		1
Národnosť	poľská	nemecká	česká	iná	ostatné, nezistené
Územie spolu:			2	1	14

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 15: Zloženie obyvateľstva – vierovyznanie v obci

Rímsko-katolícka cirkev	Gréckokat. cirkev	Evanjelická cirkev augburs. vyznania	Cirkev adventistov siedmeho dňa	Pravoslávna cirkev	Novoapoštolská cirkev
281		41	3	1	
Českoslov. husitská	Cirkev bratská	ostatné	Bez vyznania	Nezistené	
		1	60	30	

Zdroj: SOBD 2011

2.6. Technická infraštruktúra

Obec je elektrifikovaná, ale zatiaľ nie je plynofikovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu a je pokrytá signálom mobilných sietí operátorov ORANGE a T-MOBILE. Pripojenie na internetovú sieť je na dobrej úrovni. Obec disponuje digitálnou telefónnou ústredňou.

Tabuľka č. 16: Vybavenosť územia infraštruktúrou

Obec	vodný zdroj	plyn	min. prameň	term. prameň	vodovod	kanalizácia splašková	ČOV	televíz. signál	Digit. ústredňa	vykurovanie
Hronská Dúbrava	áno	nie	nie	nie	áno	nie	nie	áno	áno	TP,EL

Zdroj: Obecný úrad 2014

TP – tuhé palivo, EL – elektrické vykurovanie,

Zásobovanie vodou

Zdroje pitnej vody sú v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a.s., Partizánska cesta 6, 974 01 Banská Bystrica. Obec je zásobovaná pitnou vodou cez vodovodné potrubie z Harmanca, ktoré je udržiavané a vo vyhovujúcom stave.

Kanalizácia

Obec má vybudovanú čiastočnú kanalizáciu, ktorá je odvádzaná do vodovodných kanálov a rigolov. Každá domácnosť má žumpu a nové realizované stavby (rodinné domy) majú aj ČOV.

Plynofikácia

Obec nie je plynofikovaná.

Elektrifikácia

Obec má trafostanice, ktoré sú v správe SSE, a.s. Žilina.

Verejné osvetlenie

Obec má vybudované verejné osvetlenie popri ceste II. a III. triedy a popri miestnych komunikáciách. Verejné osvetlenie je po rekonštrukcii.

Minerálne vody

Na území katastra sa nenachádzajú minerálne pramene, ani nie je predpoklad získania minerálnych teplých vôd.

Zásobovanie teplotom

Hlavným znečisťovateľom ovzdušia sú komínové splodiny vznikajúce pri kúrení pevnými palivami, nakoľko obec nie je plynofikovaná. Množstvo domácností využíva na kúrenie okrem pevného paliva aj elektrickú energiu.

Miestny rozhlas

Obecný rozhlas s centrálou na Obecnom úrade je prevedený vzdušne na konzolách. Z hľadiska funkčnosti a technického stavu je v súčasnosti vyhovujúci.

Telekomunikácie

V obci je pre pevnú telekomunikačnú sieť umiestnená digitálna ústredňa. Telekomunikačný rozvod je realizovaný vzdušným vedením. Územie je pokryté sieťou mobilných operátorov ORANGE a T-MOBILE. V obci sa nachádzajú rozvody káblovej televízie. TV signál je dostatočný. Obecná káblová televízia je v prenájme Slovanetu a.s.. Prístup k internetu zabezpečujú až traja operátori (Tcom, 2 súkromný.)

Doprava

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci, vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia. Najvýraznejším trendom nielen v tunajšej doprave za uplynulé roky je výrazný rast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy.

Tabuľka č. 17: **Stav dopravnej infraštruktúry**

Obec	MHD	Dĺžka miestnych komunikácií	Počet autobusových zastávok	Autobusové prístrešky	vlak	Benzínová pumpa	Dĺžka chodníkov v obci
Hronská Dúbrava	SAD Zvolen	3,6 km	3	-	áno	nie	3000m

Zdroj: obec 2014

Súčasný stav komunikačnej siete.

Cez obec prechádza cesta III. triedy 050092, ktorá spája obec s nadradenou komunikačnou sieťou. Na ňu je napojená sieť miestnych komunikácií, ktoré vytvárajú základný, dopravný, urbanistický raster obce.

Železničná doprava

Železničná stanica Hronská Dúbrava je významným regionálnym železničným uzlom, leží v km 226.877 na trati Zvolen osobná stanica – Vrútky, ktorá je v traťových úsekoch Zvolen osobná stanica – Hronská Dúbrava a Horná Štubňa – Vrútky dvojkoľajná. Je odbočnou stanicou pre trať Hronská Dúbrava – Nové Zámky, ktorá je v úseku trate Žiar nad Hronom – Žarnovica dvojkoľajná, riadiacou pre trať Hronská Dúbrava – Banská Štiavnica.

Hromadná doprava

Hromadnú dopravu zabezpečuje dopravca SAD Zvolen, a.s.

Statická doprava

Hlavné plochy statickej dopravy sú alokované v priestoroch pri budovách občianskej vybavenosti obce.

Vodná doprava

V riešenom území nie sú podmienky pre existenciu vodnej dopravy.

Letecká doprava

Najbližšie letisko je na Sliači vo vzdialenosti cca 17 km od obce.

2.7. Sociálna infraštruktúra – Občianska vybavenosť a bývanie

V nasledujúcich tabuľkách je poskytnutý prehľad o existencii základných aj doplnkových zariadení občianskej vybavenosti v obci. Ide o vybavenosť v oblasti technickej infraštruktúry, služieb, sociálnych služieb, zdravotníctva, školstva a športového vyžitia.

V obci sa nachádza Pošta Partner, ktorú prevádzkuje samotná obec Hronská Dúbrava, ďalej sa v obci nachádza predajňa potravín a niekoľko pohostinstiev.

V obci Hronská Dúbrava je vybudovaný kultúrny dom, ktorý je v majetku a správe obce a je využívaný na kultúrno-spoločenské podujatia. V obci sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie. Najbližšia lekáreň a vyššie zdravotné vybavenie sa nachádza v Žiari nad Hronom, resp. vo Zvolene.

Tabuľka č. 18: Sociálna infraštruktúra v obci

Obec	administratíva	Pošta Partner	obchod	espresso	pohostinstvo	kaderníctvo	kino
Hronská Dúbrava	Obecný úrad	áno	áno	nie	áno	nie	nie

Obec	lekár obvodný	lekár pediater	zubár	lekáreň	MŠ	ZŠ - 1. stupeň	ZŠ - 2. stupeň		
Hronská Dúbrava	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie		
Obec	kostol RKC	kaplnka modlitebňa	zvonica	kult. dom	knižnica	pamät. izba	rozhlas	dom smútku	cintorín
Hronská Dúbrava	nie	áno	áno	áno	áno	nie	áno	áno	áno

Obec	telocvičňa	kúpalisko	lyžiarsky vlek	futbalové ihrisko	vol/tenis ihrisko	klzisko
Hronská Dúbrava	nie	nie	áno	áno	áno	nie

Obec	verejne prístupný internet, miesto	www stránky obce	propagačný materiál	noviny	informačné strediská
Hronská Dúbrava	nie	áno	áno	nie	nie

Zdroj: obec 2014

V obci sa nachádza materská škola a školská jedáleň pri MŠ, ktorých zriaďovateľom je obec Hronská Dúbrava. Plánovaná kapacita je 25 detí. V súčasnosti ju navštevuje 15 detí. Budova MŠ vyhovuje podmienkam prevádzky. Nedostatky sa odstraňujú ihneď. Postupne každý rok prebieha rekonštrukcia budovy - výmena plastových okien, zatepovanie stien a pod.

Tabuľka č. 19: Vývoj počtu detí v materskej škole

Názov obce /rok sčítania	2011/12	2012/13	2013/14
Hronská Dúbrava	12	15	13

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 20: Náklady na prevádzku školských zariadení (v Euro)

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013
Výdavky - MŠ	27 325	28 591	35 495
Kapitálové výdavky - MŠ	2 406	1 007	3 951
Výdavky - VŠJ	12 728	13 020	13 401

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 21: Školstvo, sociálna pomoc - stav objektov a rozvojové zámery

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavebným – technickým stavom	Málo využívané objekty	Objekty s nepostačujúcou kapacitou	Vlasníctvo objektu/ prevádzkovateľ zariadenia
Hronská Dúbrava	-	-	-	obec

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 22: Prehľad a popis inštitúcií pôsobiacich v území

Obec	Miestna úroveň	Regionálna úroveň	Národná úroveň
Hronská Dúbrava	<ul style="list-style-type: none"> - Obecný úrad - Obecná knižnica - Pošta Partner - Železnice SR - Materská škola 	-	-

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 23: Verejné a iné služby - situácia

Obec	Obchod a služby	Administratíva
Hronská Dúbrava	<ul style="list-style-type: none"> - Predajňa zmiešaného tovaru COOP Jednota SD - Pohostinstvo ANIGA, Richard Cíger - Vývarovňa Monika Madlušková - Staničná reštaurácia Stanislav Skladan - AZM veľkosklad kuchynských potrieb 	-

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 24: Stav objektov verejných budov

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavom – technickým stavom	Málo využívané objekty, služby	Objekty, služby s nepostačujúcou kapacitou	Vlastníctvo objektu/prevádzkovateľ zariadenia
Hronská Dúbrava		Márnica v Hornej časti obce ako historická budova	-	obec
	Kultúrny dom, Dom smútku,			obec
	Objekt Materskej školy			obec
	Dom smútku			obec
	Obchod Selá			obec
	Obecná budova služieb			obec
		Kaplnka v hornej časti obce		obec
			Staré šatne pri futbalovom ihrisku	obec

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 25 : Známe rozvojové zámery v oblasti verejných a iných služieb

Obec	Známe rozvojové zámery	Vlastníctvo objektu
Hronská Dúbrava	Rekonštrukcia Domu smútku – fasáda a izolácia budovy	obec
	Výstavba nových futbalových šatní na ihrisku	obec
	Opravy miestnych komunikácií	obec
	Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami	obec
	Obnova verejných budov v obecnom vlastníctve	obec

Zdroj: Obec 2014

Možno konštatovať, že je potrebné rekonštruovať objekt Domu smútku. Stavebnotechnický stav objektov v obecnom vlastníctve je čiastočne vyhovujúci, avšak chýba riešenie zníženia energetickej náročnosti budov a iné nevyhnutné opravy a úpravy. Okrem rekonštrukcie a obnovy budov si investície vyžadujú aj verejné priestranstvá pri budovách aj mimo nich.

Tabuľka č. 26: Náklady na prevádzku verejných obecných zariadení

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013
Výdavky v Euro	82 403	71 570	75 933

Zdroj: Obec 2014

Domový fond

Obyvateľstvo obce na bývanie využíva predovšetkým rodinné domy alebo budovy s jedným bytom. Najväčší rozvoj bytovej výstavby zaznamenala obec v rokoch 1946 - 1980, v každej dekáde minimálne 30 bytových jednotiek. V obci bolo v roku 2011 evidovaných 169 bytov. Celkový počet obývaných bytov v obci dosahuje 142, neobývaných bytov je 27. Jeden byt sa nachádza v nebytovej budove. Stav bytového fondu je čiastočne vyhovujúci.

Tabuľka č. 27: Prehľad bytového fondu podľa obdobia výstavby

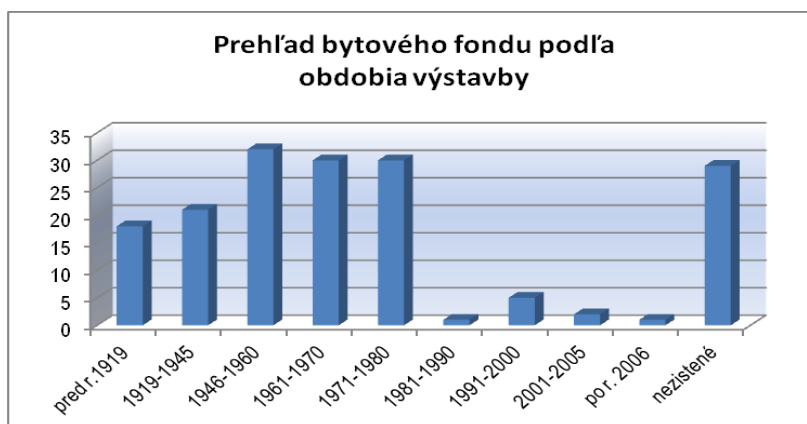
Byty spolu	Pred r.1919	1919-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2005	Po r. 2006	Nezistené
169	18	21	32	30	30	1	5	2	1	29

Zdroj: SOBD 2011, HC53

Tabuľka č. 28: **Prehľad bytového fondu - obývanosť**

Obec	Bytov spolu	Trvale obývaných domov	Neobývané byty
Hronská Dúbrava	169	142	27

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 29: **Prehľad obývanosti bytov podľa typu budovy**

Obec	Hustota obývanosti spolu	Byty v budovách			Byty v nebytových budovách
		s 1 bytom	s 2 bytmi	s 3 bytmi a viac	
Hronská Dúbrava	134	86	39	8	1

Zdroj: SOBD 2011, HC54

Obyvateľstvo obce na bývanie využíva predovšetkým rodinné domy. Stavebnotechnický stav jednotlivých nehnuteľností na bývanie je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce.

2.8. Hospodárska základňa

V obci žije takmer 72 % t.j. prevažná časť obyvateľov v produktívnom veku. Aktuálny výrobný potenciál obce je však veľmi nízky. Väčšina obyvateľov za prácou dochádza, prevažne do Žiaru nad Hronom, resp. do Zvolena.

Potravinárska výroba

nie je tu zastúpená

Priemyselná výroba

nie je tu zastúpená

Strojársky priemysel

nemá v obci zastúpenie

Drevospracujúci priemysel

nemá v obci zastúpenie

Stavebný priemysel

nemá v obci zastúpenie

Iný priemysel

Spoločnosť Hydro Energy, Bratislava prevádzkuje v obci malú vodnú elektrárňu a vyrobenú elektrickú energiu dodáva do siete SSE – Distribúcia, a.s. Žilina.

Poľnohospodárstvo

Pôdny fond tvoria prevažne trvalé trávnaté porasty.

V obci sa nachádza 1 subjekt pôsobiaci v poľnohospodárstve – Farma Ovečka, so sídlom Lieskovská cesta 6, 960 01 Zvolen. Svoje aktivity rozvíja v hornej časti obce. Zaoberá sa chovom oviec, kôz, koní a hovädzieho dobytku. Zamestnáva 2 ľudí. V súčasnosti chovajú 2 ks hovädzieho dobytku a 139 ks oviec. Obhospodarujú 116 ha TTP.

Ostatná poľnohospodárska produkcia funguje výlučne pridruženým spôsobom pre jednotlivé domácnosti v priestoroch záhrad pri domoch.

Tabuľka č. 30: Poľn. subjekty v prvovýrobe, hospodárske dvory, súkromne hospodáriaci roľníci

Lokalita	subjekt	celková výmera PP	orná pôda	TTP	ošúpané	hovädzí dobytok	ovce	počet zamest.
Hronská Dúbrava	Farma Ovečka	116 ha	0	116 ha	0	2 ks	139 ks	2

Zdroj: obec 2014

Poľovníctvo a rybárstvo

V lesoch je vymedzený poľovnícky revír v správe Vysokoškolského lesníckeho podniku Technickej univerzity vo Zvolene. V obci nepôsobí poľovnícke združenie.

Lesné hospodárstvo

Najväčším lesohospodárskym podnikom je Vysokoškolský lesnícky podnik Technickej univerzity vo Zvolene. Ďalším vlastníkom a lesným hospodárom je Urbár Hronská Dúbrava p.s.

Tabuľka č. 31: Súkromne hospodáriace subjekty v lesníctve

Meno	Sídlo	Predmet podnikania	Počet zamestnancov
Vysokoškolský lesnícky podnik TU vo Zvolene	Študentská 20, 960 16 Zvolen	- vytvorenie modelových podmienok na zabezpečenie praktickej výučby pre študentov Technickej univerzity vo Zvolene - umožnenie lesníckeho výskumu pre pedagogických a vedeckovýskumných pracovníkov školy	-
Urbár Hronská Dúbrava p.s.	Hronská Dúbrava č.112, 966 11 Trnavá Hora	- výkon poľnohospodárskej prvovýroby a s ňou súvisiace spracovanie alebo úprava poľnohospodárskych produktov - hospodárenie v lesoch a na vodných plochách	8 z obce 6

Železničná doprava

V minulosti bola najväčším zamestnávateľom v obci. Na železnici sa realizovala preprava nákladov, stanica bola využívaná ako prekládkové miesto vo väčšej miere v minulosti s čím súviselo umiestnenie rôznych prevádzok ako napr: drevosklad, zberňa kovošrotu, domáce potreby, sklady. Dnes je ich menej, zostali už len niektoré sklady (drevosklad, AZM veľkosklad kuchynských potrieb spojený s predajom). Zánik ekonomických aktivít súvisí s celospoločenským problémom nízkeho využívania železníc na prekládku a prevoz nákladov. V tejto doprave zanikla aj pridaná hodnota v preprave osôb za prácou tým, že boli zrušené zastávky rýchlikov a bola ponechaná len osobná doprava.

K zmene došlo využívaním automobilovej a autobusovej dopravy. Stav objektov je nevyhovujúci, je nutná rekonštrukcia železničnej stanice a celého areálu vrátane obnovy jeho pôvodného využitia. Týmto je možné vytvorenie nových podmienok pre ďalší ekonomický rozvoj obce.

Energetické hospodárstvo

V Hronskej Dúbrave je úplným prehradením toku vybudovaná hydroelektrárňu (Hydroenergy a.s. Bratislava).

Nerastné suroviny a prírodné zdroje

V katastrálnom území obce Hronská Dúbrava sa nenachádzajú chránené ložiskové a prieskumné územia.

2.9 Rekreačia a cestovný ruch

Obec sa nachádza v lokalite, ktorá poskytuje možnosti celoročného aktívneho rekreovania sa. V hornej časti obce ešte v nedávnej minulosti fungoval lyžiarsky vleč. V lete sú tu možnosti na turistiku aj cykloturistiku. Okolitá príroda ponúka krásne scenérie a výhľady.

V blízkom okolí obce Hronská Dúbrava sú ďalšie možnosti pre rozvoj zimnej rekreácie a lyžovania (Krahule, Kremnická Skalka, športový areál vo Vyhniciach) a letnej horskej turistiky a cykloturistiky (Kremnické vrchy a Štiavnické pohorie).

Poloha obce umožňuje skombinovať športové aktivity (využitím turistických a cykloturistických trás) s kultúrnym vyžitím návštevou stredovekých architektonických skvostov v MPR v Banskej Štiavnici a Kremnici, ako aj stredovekých banských a vodohospodárskych diel. Lokalita je predurčená na rodinné výlety a spoznávanie krás a daností okolitej prírody (Skléné Teplice, Vyhne, skalné more, ruiny hradu Šášov) počas celého roka.

Atribúty okolia dávajú predpoklad pre rozvoj agroturistiky, dobudovaním ubytovacích a stravovacích kapacít a rozvoj doplnkových služieb, ktoré prinášajú pracovné príležitosti a trvalú zamestnanosť. Nutnosťou je pripravenosť územia (vhodná dostupnosť obce, dostatok parkovacích miest, propagácia a prezentácia obce), jeho dostatočná kapacita a pestrosť poskytovaných služieb ako i ponuky produktov CR. Katastrálnym územím obce prechádzajú 3 turistické trasy v celkovej dĺžke 1,42 km.

Tabuľka č. 32: Ubytovacie zariadenia v obci Hronská Dúbrava

Názov zariadenia	Lôžková kapacita	Stravovacia kapacita	Kategória
Demitrovič Milan Hronská Dúbrava 34 (horná časť obce)	14	14 Samostatná kuchyňa, kde si sami varia	Ubytovanie v súkromí- objekt, zóna ostatnej turistiky

Tabuľka č. 33: Prehľad športových zariadení – letné športy

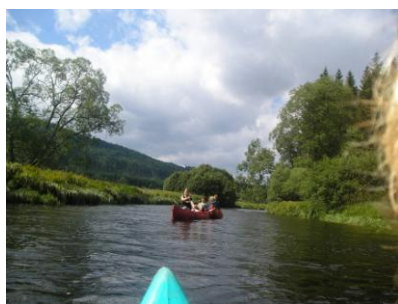
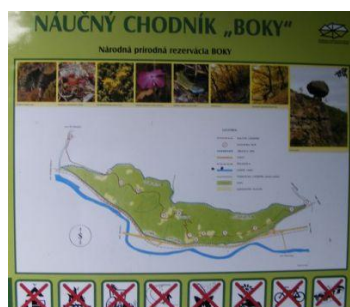
Obec	Športové zariadenie	Počet	Vlastník	Poznámka
Hronská Dúbrava	Futbalové ihrisko	1	obec	povrch tráva
	Tenisové ihrisko	1	obec	povrch asfalt
	Multifunkčné ihrisko pre deti, mládež a seniorov	1	obec	povrch beton

Tabuľka č. 34: Prehľad športových zariadení – zimné športy

Obec	Športové zariadenie	Počet	Vlastník	Poznámka
Hronská Dúbrava	-	-	-	-

Tabuľka č. 35: Vyznačené turistické trasy v katastri obce Hronská Dúbrava

Trasy	Trasa	Dĺžka
Červeno označené chodníky		
-	-	-
Zeleno označené chodníky		
5531	Šášovské Podhradie – Hronská Dúbrava	7,20 km
43	Náučný chodník Boky	
Žlto označené chodníky		
8507	Hronská Dúbrava - Dubové	6,98 km
Modro označené chodníky		
-	-	-

2.10. Trh práce

Zamestnanosť

V oblasti zamestnanosti je v obci neuspokojivá situácia, ktorá nastala vďaka útlmu pracovných výkonov na železničnom uzle Hronská Dúbrava a uzavretím niektorých priemyselných prevádzok v obci. Obec na to doplatila vysokou mierou nezamestnanosti.

Obyvatelia pracujú prevažne v podnikoch vo Zvolene a v Žiari nad Hronom. Za prácou dochádzajú vlakom, autobusom a osobnými vozidlami.

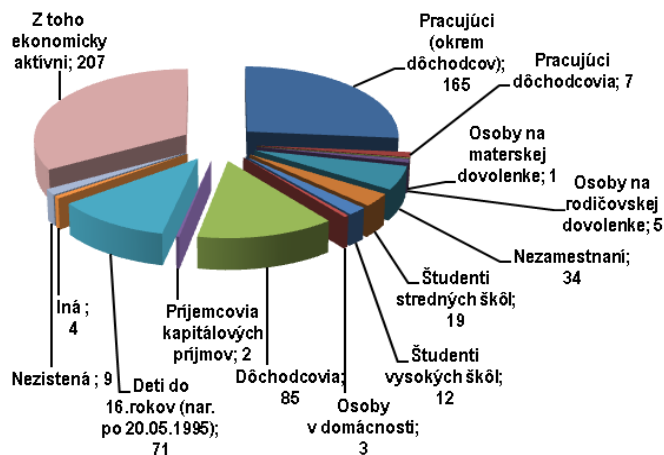
Najväčšími zamestnávateľmi v obci sú:

- Obec Hronská Dúbrava, ktorá zamestnáva **8 zamestnancov** a zároveň už dlhší čas dáva možnosť dlhodobo nezamestnaným pracovať na aktivačných službách, resp. menších obecných službách pre obec, v zmysle § 52 zákona o službách v nezamestnanosti.
- ŽSR, Bratislava zamestnáva v obci Hronská Dúbrava cca **30 zamestnancov**
- AZM, veľkosklad domácich potrieb, zamestnáva **9 zamestnancov**
- Hydroenergy – vodná elektráreň – **2 zamestnanci**

Tabuľka č. 36: Členenie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Počet obyvateľov	417
Pracujúci (okrem dôchodcov)	165
Pracujúci dôchodcovia	7
Osoby na materskej dovolenke	1
Osoby na rodičovskej dovolenke	5
Nezamestnaní	34
Študenti stredných škôl	19
Študenti vysokých škôl	12
Osoby v domácnosti	3
Dôchodcovia	85
Prijemcovia kapitálových príjmov	2
Deti do 16.rokov (nar. po 20.05.1995)	71
Iná	4
Nezistená	9
Z toho ekonomicky aktívni	207

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 37: Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	2	1	3	2
Lesníctvo a ťažba dreva	3	1	4	4
Výroba potravín	1	4	5	3
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	5	1	6	6
Tlač a reprodukcia záznamových médií	0	1	1	0
Výroba a spracovanie kovov	3	2	5	4
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	2	0	2	2
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	1	2	3	1
Výroba elektrických zariadení	0	2	2	2
Výroba strojov a zariadení i. n.	1	1	2	2
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	2	1	3	2
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	1	0	1	1
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	1	0	1	0
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	0	1	1
Výstavba budov	4	1	5	2
Inžinierske stavby	0	1	1	1
Špecializované stavebné práce	8	0	8	6
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	12	6	18	15
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	7	16	23	19
Pozemná doprava a doprava potrubím	19	8	27	26
Skladové a pomocné činnosti v doprave	3	0	3	3
Poštové služby a služby kuriérov	1	0	1	1
Ubytovanie	1	1	2	2
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	1	3	4	4
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	1	0	1	1
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	1	4	5	5
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	0	1	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	1	1	1
Právne a účtovnícke činnosti	1	0	1	0
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	1	0	1	0
Reklama a prieskum trhu	0	2	2	2
Sprostredkovanie práce	0	1	1	1
Bezpečnostné a pátracie služby	1	1	2	2
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	0	1	1	1
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	1	1	2	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	7	9	16	13
Vzdelávanie	4	7	11	9
Zdravotníctvo	1	11	12	11
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	1	0	1	1
Ostatné osobné služby	0	1	1	1
Nezistené	12	5	17	8
Spolu	110	97	207	167

Zdroj: SOBD 2011

Z celkového počtu 417 obyvateľov obce bolo v roku 2011 (SOBD2011) ekonomicky aktívnych 207, čo činí takmer 50 %.

V roku 2011 bolo v obci evidovaných cca 34 nezamestnaných, čo je cca 14 % z potenciálne ekonomicky aktívneho obyvateľstva. V roku 2014 bolo evidovaných 25 nezamestnaných.

Podnikateľské aktivity, pracovné príležitosti

Obyvatelia obce dochádzajú za prácou do okolitých obcí a miest, najmä do Žiaru nad Hronom a do Zvolena. Podľa sektorov sa najviac podniká v terciálnej sfére, t.j. v obchode a v službách.

Tabuľka č. 38: Podnikateľské subjekty zapísané v ORSR so sídlom v obci Hronská Dúbrava

Názov podnikateľského subjektu	Vznik	Oblasť činnosti
ANIGA s.r.o.	2008	Nákladná cestná doprava
Aurona – Gold, s.r.o.	2013	Výroba šperkov, maloobchod s hodinami
M.M.SOJO, s.r.o. „v likvidácii“	2007	Spracovanie ovocia a zeleniny
PROKIRT Kirschner, s.r.o.	2008	Inžinierske činnosti a poradenstvo
PSOTKA s.r.o.	2005	Zemné práce

Zdroj: www.orsr.sk r.2014

Na území obce majú k 31.12.2014 vedenú prevádzku nasledovné podnikateľské subjekty zapísané v živnostenskom registri SR:

Tabuľka č. 39: Podnikateľské subjekty zapísané v ŽRSR so sídlom prevádzkarne v obci Hronská Dúbrava

Názov podnikateľského subjektu	Predmet živnosti
ANIGA s.r.o.	Poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia
Monika Madlušková	Pohostinská činnosť
NEOPRESS, spol. s r.o.	Obchodná a sprostredkovateľská činnosť s tovarom každého druhu
Marcela Varadínková	Výstavba obytných a neobytných budov
Obec Hronská Dúbrava	Maloobchod, veľkoobchod
AZM, s.r.o.	Poskytovanie služieb v poľnohospodárstve a záhradníctve
Milan Zigo	Predaj na priamu konzumáciu dodaných jedál
Ladislav Bláha - VOTUS	Prenájom a požičiavanie hnutelných vecí
Stanislav Skladan	Pohostinská činnosť a výroba hotových jedál
COOP JEDNOTA ŽARNOVICA, s.d.	maloobchod

Zdroj: www.zrsr.sk r.2014

2.11 Ľudský potenciál (spolky, združenia, kluby)

Kluby, spolky a združené spoločenské aktivity

V oblasti záujmovej a spolkovej činnosti existuje viac možností trávenia voľného času v spolkoch – OZ Hron, Klub dôchodcov, Zväz protifašistických bojovníkov ako aj Dobrovoľný hasičský zbor. Na území obce pôsobí aj futbalový klub TJ Družstevník Hronská Dúbrava, ktorý aktívne reprezentuje obec v II. triede Sever.

Každoročne obec Hronská Dúbrava v spolupráci s rôznymi záujmovými združeniami organizuje množstvo kultúrnych podujatí pre svojich obyvateľov ako napr. fašiangová obecná zabíjačka, Mikuláš, MDD, oslavy SNP.

Tabuľka č. 40: Zručnosti obyvateľstva

Obec	Databáza zručných ľudí v území
Hronská Dúbrava	Ručné práce – výšivky - A.Michalková Umelecké kováčstvo – R.Vykysalý

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 41: Prehľad kultúrnych a historických zdrojov – nehmotné zdroje, ľudský potenciál

Obec	Kluby, spolky a združenia	Kultúrne podujatia
Hronská Dúbrava	<p>Registrované občianske združenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Občianske združenie Hron Telovýchovná jednota Klub dôchodcov Zväz protifašistických bojovníkov <p>Registrovaná organizácia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Urbár Hronská Dúbrava p.s. <p>Iné</p> <ul style="list-style-type: none"> Dobrovoľný hasičský zbor 	<ul style="list-style-type: none"> Uvítanie detí do života, životné jubileá, fašiangová obecná zabíjačka, Deň matiek, stavenie mája, Deň detí , divadelné predstavenia, súťaž vo varení gulášu, oslavy SNP, Úcta k starším, operačkový ples, Mikuláš pre deti, ukončenie roka – Silvester spojené s ohňostrojom

Zdroj: obec 2014, Register Občianskych združení SR, Štatistický register organizácií

2.12 Rozvojové dokumenty (súlady s existujúcou dokumentáciou rozvoja)

Na riešené územie je spracovaných viacero dokumentácií, ktoré sa zaoberajú jeho trvalo udržateľným rozvojom:

Koncepcia územného rozvoja Slovenska ako územnoplánovacia dokumentácia celoštátneho významu rieši nadradené rozvojové osi, hierarchiu sídiel, životné prostredie, nadradené systémy sociálnej a technickej infraštruktúry. Riešené územie sa nachádza v blízkosti nitriansko-pohronskej rozvojovej osi prvého stupňa Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen.

ÚPN VÚC Banskobystrického kraja schváleného vládou SR uznesením č.394 z 9.6.1998 a jeho zmeny a doplnky riešia rozvoj územia podrobnejšie.

Zhodnotenie a požiadavky záväznej časti nadradenej ÚPD - Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ÚPN VÚC) / výber častí vo vzťahu ku územiu obce Hronská Dúbrava:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.7. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,

1.7.2. zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,

1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, alebo obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.

1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

2. V oblasti hospodárstva

2.1. vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,

2.1.2. podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať,

2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou

2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,

2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,

2.2.4. pri využívaní lesných pozemkov uplatňovať funkčnú diferenciáciu územia aj v závislosti od stupňa ochrany a kategórie chráneného územia v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny, v národných parkoch vyhlasovať len lesy osobitného určenia a ochranné lesy, existujúce hospodárske lesy podľa možnosti prekategORIZOVAŤ na lesy osobitného určenia,

2.2.5. v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia

2.2.6. zalesniť pôvodnými, stanovištne vhodnými druhmi drevín poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky, ak súčasne nepredstavujú biotop chránených druhov rastlín, alebo živočíchov a ak tým nie sú ohrozené záujmy ochrany prírody v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny, a vykonať ich prevod do lesných pozemkov,

2.2.7. zosúladiť stav evidencie pozemkov s ich skutočným stavom – prevod zalesnených nelesných pozemkov do lesných pozemkov,

2.2.9. vytvárať podmienky pre obnovu trvalých trávnych porastov v súlade s udrzaním ekologickej stability územia a zachovania krajinného rázu,

2.3. Priemysel, ťažba a stavebníctvo

2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky

3.1.1. vypracovať a konsenzuálne prijať Generel cestovného ruchu v Banskobystrickom samosprávnom kraji, ako základného dokumentu rozvoja aktivít a tvorby manažmentu cestovného ruchu, obsahujúceho rozvojové a urbanistické štúdie regiónov cestovného ruchu:

- č. 12. Ipel'ského
- č. 13. Gemerského
- č. 14. Horehronského
- č. 15. Pohronského,

pre podrobnejšie usmernenie tých častí územia, o ktorých nepojednáva záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v regulatívoch 3.1.2. až 3.1.7.

3.1.6. pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:

- vodná turistická trasa: rieky Hron a Ipel'

3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:

3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,

3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu

3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,

3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,

3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,

3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti jestvujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít

3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,

3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.

3.6. Rozvoj vybavenosti pre rekreáciu a turizmus v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v strediskách cestovného ruchu umožniť len v súlade so schváleným programom, alebo plánom rozvoja obce, mesta, alebo regiónu a len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie. Na územiach s 3. až 5. stupňom ochrany a v územiach európskeho významu podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezakladať nové lokality a strediská rekreácie, športu a turizmu.

3.8. Viazat' lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.

3.12. Pri rozvoji rekreácie a turizmu na území chránených území a ich ochranných pásiem rešpektovať návštevný poriadok príslušného chráneného územia, platný v čase prípravy a realizácie rozvojových zámerov.

3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.16. Využiť bohatý kultúrno-poznávaci potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.

3.17. Zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasti rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.18. Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územie európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.

4.2. Podporovať zabezpečenie primeranej právnej ochrany všetkých existujúcich a navrhovaných chránených území a území zaradených do sústavy NATURA 2000.

4.3. Rešpektovať návrhy na začlenenie územia Krupinskej planiny, Poiplia, Kremnických vrchov, Balockých vrchov a Drienčanskeho krasu do kategórie chránená krajinná oblasť a maloplošných chránených území v kategóriách národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok.

4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,

4.4.1. rešpektovať prioritnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov nachádzajúcich sa vo vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórie národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka a prírodná pamiatka,

4.4.2. rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier,

4.5. rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.

4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:

4.7.6. vylúčiť budovanie MVE a ďalších priečných prekážok na úsekoch tokov nachádzajúcich sa na územiach siete NATURA,

4.7.7. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární v chránených územiach (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny) a na územiach sústavy NATURA.

4.9. Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).

4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).

4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.

4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.

4.14. Podporovať ťažbu nerastov len v územiach kde sa pri realizácii ťažby nepredpokladajú jej negatívne dopady na životné prostredie, vznik environmentálnych záťaží, záujmy ochrany prírody a krajiny, terénny reliéf a súčasnú krajinnú štruktúru. Podporovať len takú ťažbu nerastov, ktorá nepoužíva technológiu kyanidového lúhovania.

4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

4.16. Riešiť ochranu nerastného bohatstva a jeho racionálne využívanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, zachovania terénneho reliéfu, kultúrneho dedičstva a súčasnej krajinnej štruktúry.

4.17. Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.

4.18. **Pri plánovaní a budovaní vodných stavieb používať riešenia, ktoré nezhoršujú stav vôd.**

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

5.4. Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,

5.4.5 podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja.

5.8. Podporovať ochranu

- hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia,

5.12. Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.

5.13. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.

5.16. V súlade s platnou legislatívou požadovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja rešpektovanie zásad ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných pásiem, na zachovanie údržbu a regeneráciu:

- historického pôdorysu a parcelácie,
- objektovej skladby,
- výškového a priestorového usporiadania objektov,
- charakteristických pohľadov, siluety a panorámy,
- archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1. V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

6.1.1.2. vybudovať súbežnú cestu s R1 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - Žarnovica - Žiar nad Hronom - Zvolen - Budča - Kováčová (x I/69) pre dopravu vylúčenú z R1,

6.1.34. pri riešení trasovania a realizácii súbežných trás rýchlostných ciest (R1, R2, R3, R7), využívať predovšetkým formu rekonštrukcií a smerových úprav existujúcich trás ciest I., II. a III. triedy,

6.1.45. rešpektovať majetkové hranice Národnej diaľničnej spoločnosti a.s.

6.1.46. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest

6.1.47. zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich výhľadové šírkové usporiadanie

6.2. V oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry

6.2.1. rezervovať priestor pre výhľadový koridor vysokorýchlostnej trate ako územnú rezervu s predpokladom jej postupného spresňovania v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie

6.2.2. modernizovať železničnú trať TINA Nové Zámky/Palárikovo - Levice - Zvolen - Lučenec - Košice v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja s postupnou elektrifikáciou a dokončením jej zdvojkolajnenia v celej trase,

6.5. Utvárať podmienky na ochranu územia v okolí dopravných trás s veľkou intenzitou dopravného zaťaženia pred negatívnymi dôsledkami dopravy, **monitorovať dodržiavanie prípustných hladín hluku a určovať zásady ochrany dotknutého územia pred jeho účinkami s návrhom a následnou realizáciou opatrení na ochranu proti hluku.**

6.6. Prednostne pripravovať a realizovať nevyhnutné úpravy dopravných trás v najzaťaženejších a najnebezpečnejších úsekoch a v priestoroch s najvyšším zaťažením životného prostredia negatívnymi dôsledkami dopravy.

6.7. Pri investičných zámeroch v okolí rýchlostných ciest rešpektovať v zmysle platnej legislatívy ich stanovené ochranné pásma.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. Vodné hospodárstvo

7.1.6. rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie skupinových kanalizačných systémov,

7.1.8. **vytvárať územnotechnické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona, Ipľa a Slanej;** úpravy na vodných tokoch realizovať tak, aby neboli dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou,

7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,

7.1.10. zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd)) v aglomeráciách nad 10.000 ekvivalentných obyvateľov do 31.12.2010 a v aglomeráciách od 2.000 - 10.000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2.000 EO, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia do 31.12.2015 v súlade s platnou legislatívou, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,

7.1.11. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov

b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti,

7.1.12. v súlade s Plánmi manažmentu povodí **zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia,** výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línii a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území,

7.1.13. v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,

7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, pásma ochrany prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,

7.1.15. rešpektovať Plány manažmentu povodia, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodiach Hron, Ipeľ, Slaná), ktoré určujú úlohy :

- v oblasti nakladania s povrchovými a podzemnými vodami s cieľom ich udržateľného využívania,
- na zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,
- na zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,
- pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd,

7.1.17. pri zabezpečovaní zásobovania obyvateľstva pitnou vodou uprednostniť zásobovanie pitnou vodou z podzemných zdrojov pred vodárenskými nádržami a povrchovými zdrojmi vody,

7.2. Zásobovanie elektrickou energiou

7.2.10. regulovať výstavbu veterných elektrární, pokiaľ nebude zabezpečený dostatok rezervných regulačných výkonov pre potreby ES SR a na základe výsledkov štúdie navrhutej v opatreniach pre obdobie do roku 2013,

7.2.11. pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrčovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny,

7.2.12. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy,

7.2.13. MVE umiestňovať len v lokalitách s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom pri zohľadnení environmentálnych aspektov a iných oprávnených záujmov v území, vrátane zachovania podmienok plavby na vodných cestách.

7.2.14. MVE umiestňovať výlučne na existujúcich vodohospodárskych stavbách a bariérach vodných tokov s podmienkou ich spriechodnenia pre ryby a ostatné vodné organizmy.

7.3. Zásobovanie plynom a teplom

7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,

7.3.2. ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,

7.3.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,

7.3.7. presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kompetencií miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,

7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.4. Pošta a telekomunikácie

7.4.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.

7.6. Odpadové hospodárstvo

7.6.2. v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,

8.2. Zdravotníctvo

8.2.3. podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,

8.3. Sociálna pomoc

8.3.1. rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

8.3.3. podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni.

8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.1. Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a ich následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.

9.2. Plniť opatrenia vyplývajúce zo schválených programov na zlepšenie kvality ovzdušia a akčných plánov na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia Banskobystrického kraja a opatrenia vyplývajúce z Programu hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2007-2013.

9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako:

9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov,

9.3.4. ochranu prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd,

9.3.5. ochranu vôd v citlivých oblastiach,

9.3.6. ochranu vôd v zraniteľných oblastiach,

9.3.7. ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečením prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe,

9.3.8. zabezpečiť minimálne dvojstupňové čistenie komunálnych odpadových organicky znečistených priemyselných odpadových vôd vypúšťaných do povrchových tokov v súlade s kvalitatívnymi cieľmi povrchových vôd a limitnými hodnotami ukazovateľov znečistenia v zmysle platnej legislatívy,

9.3.9. rešpektovať platnú legislatívu ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

9.6. Vytvárať vhodné stimulačné nástroje na podporu separovania, recyklácie a celkového znižovania produkcie odpadu na území kraja, podporovať zavádzanie „BAT“ technológií v procese riadenie odpadového hospodárstva na úrovni kraja.

9.7. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.

9.9. Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.

9.11. Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

II. Verejnoprospešné stavby

1. Cestná infraštruktúra

1.1.3. súbežná cesta s R1 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - Žarnovica - Žiar nad Hronom - Budča - Zvolen - Kováčová (x I/69) pre dopravu vylúčenú z R1; výstavba súvislej trasy s využitím úsekov pôvodných ciest I. (II.) triedy so šírkovou homogenizáciou úsekov minimálnej kategórie pre cesty I. (II.) triedy,

2. Železničná infraštruktúra

2.1. Železničná trať TINA Nové Zámky - Levice - Zvolen - Lučenec - Košice, modernizácia v celej dĺžke na území Banskobystrického kraja so zvyšovaním traťovej rýchlosti a dokončením zdvojkolajnenia trate; elektrifikácia trate v úseku Zvolen - Košice,

8. Zásobovanie elektrickou energiou

8.8. rezervovanie priestoru pre výhľadové dvojité 2 x 400 kV prenosové vedenia ZVN v trase Rz Horná Ždaňa - Rz Medzibrod - RZ PVE Ipeľ – Rz Rimavská Sobota.

9. Zásobovanie plynom

9.13. plynifikácia obcí na území Banskobystrického samosprávneho kraja na základe rozhodnutia miestnej samosprávy, po preukázaní ekonomickej efektívnosti investičného zámeru v jednotlivých obciach,

- **Regionálny systém ekologickej stability** okresu Banská Bystrica hodnotí ekologickú stabilitu územia a navrhujú ekostabilizačné prvky a systém hospodárenia na lesnom a poľnohospodárskom pôdnom fonde s cieľom zlepšenia súčasného stavu.
- **Územný plán obce** - obec nemá vypracovaný.
- Stav vysporiadania vlastníckych vzťahov (situáciou v ROEP a pozemkových úpravách):
ROEP a Pozemkové úpravy – ROEP bol ukončený v roku 1999, Projekt pozemkových úprav v roku 2010.

Tabuľka č. 42: Situácia v Programoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Obec	Názov PHSR	Spracovateľ	Programovacie obdobie
Hronská Dúbrava	-	-	-

Tabuľka č. 43: Územné plány obcí a ďalšie rozvojové dokumentácie

Obec	Názov	Spracovateľ	Rok spracovania
Hronská Dúbrava	-	-	-

Zdroj: www.uzemneplany.sk

Tabuľka č.44: Situácia v ďalších rozvojových dokumentáciách

Obec	Názov a druh dokumentácie	Spracovateľ	Programovacie obdobie alebo rok spracovania
Hronská Dúbrava	-	-	-

Zdroj: obec 2014

Majetok obce a investičné aktivity obce v posledných 5 rokoch, plánované investičné aktivity

Tabuľka č. 45: Majetok obce

Obec	Celková nadobúdacia hodnota majetku obce v EUR	Celková posledná účtovná hodnota majetku v EUR k 31.12.2012
Hronská Dúbrava	454 848,-	150 761,-

Zdroj: obec 2014

Hodnotenie doterajšieho rozvoja hlavne zo zameraním na integrovaný prístup, vrátane popisu využitia vonkajších zdrojov, napr. EU fondov, štátneho rozpočtu, súkromné zdroje a ďalších nástrojov:

Obec realizovala viacero investičných aj neinvestičných projektov rozvoja prevažne z vlastných zdrojov. Štruktúra projektov je rôznorodá. Nespokojnosť s čerpaním dotácií a EU podpory.

Využitie EÚ zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie štátnych zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie iných zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie regionálnych zdrojov (BBSK a pod.): výborné, priemerné, slabé, žiadne

2.13. Realizovaný rozvoj

Realizované investície, projekty, aktivity hlavne zo zameraním na integrovaný prístup (posledných 5 rokov).

Tabuľka č. 46: Realizované projekty v obci za posledných 5 rokov

Projekt:	Zberný dvor – prístrešok na plasty
Podporil:	vlastné zdroje
Rok:	2011
Rozpočet:	v sume 1 145,07 €
Projekt:	Multifunkčné ihrisko
Podporil:	vlastné zdroje v sume 745,95 € + grant ALLIANZ v sume 4 000,- €
Rok:	2011
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2011 4 745,95 €
Projekt:	Rekonštrukcia a modernizácia Kultúrneho domu
Podporil:	Vlastné zdroje v sume 1724,94 € + grant Vercajch centrum v sume 500,- €
Rok:	2011
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2011 2 224,94 €
Projekt:	Rekonštrukcia a modernizácia budovy Materskej školy
Podporil:	Vlastné zdroje v sume 605,91 € + grant Jozef Červienka v sume 1 800,- €
Rok:	2011
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2011 2 405,91 €
Projekt:	Multifunkčné ihrisko
Podporil:	vlastné zdroje v sume 12 486,65 € + dotácia BBSK v sume 500,- €
Rok:	2012
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2012 12 986,65 €
Projekt:	Rekonštrukcia a modernizácia Kultúrneho domu
Podporil:	Vlastné zdroje v sume 3 584,25 €
Rok:	2012
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2012 3 584,25 €
Projekt:	Rekonštrukcia a modernizácia budovy Materskej školy
Podporil:	Vlastné zdroje v sume 1 007,70 €
Rok:	2012
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2012 1 007,70 €

Projekt:	Rekonštrukcia a modernizácia Kultúrneho domu
Podporil:	Vlastné zdroje v sume 4 004,65 €
Rok:	2013
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2013 4 004,65 €
Projekt:	Rekonštrukcia a modernizácia budovy Materskej školy
Podporil:	Vlastné zdroje v sume 3 950,60 €
Rok:	2013
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2013 3 950,60 €
Projekt:	Výstavba altánu
Podporil:	Vlastné zdroje v sume 3 000,- € a OZ HRON v sume 600,- €
Rok:	2014
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2014 3 600,- €
Projekt:	Rekonštrukcia a modernizácia Kultúrneho domu
Podporil:	Vlastné zdroje v sume 3 794,86 €
Rok:	2014
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2014 3 794,86 €
Projekt:	Rekonštrukcia a modernizácia budovy Domu smútku
Podporil:	Vlastné zdroje v sume 542,96 € a dotácia z MF SR v sume 5 000,- €
Rok:	2014
Rozpočet:	Celkové náklady v r. 2014 5 542,96 €

zdroj: obec 2014

2.12 Finančná analýza

DOMÁCE ZDROJE (V EURO)		
Názov obce		Hronská Dúbrava
Zdroje	Rok	Štátne zdroje (z Ministerstva financií)
Podielové dane z daní právnických osôb	2012	-
	2013	-
	2014	-
Podielové dane z daní fyzických osôb	2012	89 811,44
	2013	98 832,76
	2014	98 581,54
Cestná daň	2012	-
	2013	-
	2014	-
Dotácia na samosprávne funkcie obcí	2012	-
	2013	1 523,00
	2014	5 000,00
Iné štátne zdroje (Štátne fondy, Pro Slovakia, POD...)	2012	3 789,18
	2013	4 879,31
	2014	10 877,66
Štátne zdroje spolu:	2012	93 600,62
	2013	105 235,07
	2014	114 459,20
Zdroje	Rok	
Daň z nehnuteľností fyzických a právnických osôb	2012	7 113,82
	2013	12 134,61
	2014	7 425,98
Miestne poplatky	2012	9 102,32
	2013	8 523,16
	2014	7 110,01
Správne poplatky	2012	260,50
	2013	228,50
	2014	159,50
Zdroje z predaja a prenájmu	2012	13 746,18
	2013	14 205,91
	2014	17 857,63
Zdroje z podnikateľskej činnosti obce	2012	-
	2013	-
	2014	-
Obecné zdroje spolu:	2012	30 222,82
	2013	35 092,18
	2014	32 553,12
Zdroje	Rok	
Dary a sponzorstvá	2012	-
	2013	-
	2014	-
DOMÁCE ZDROJE SPOLU:	2012	123 823,44
	2013	140 327,25
	2014	147 012,32

Zdroj: Obec 2014

ZAHRANIČNÉ ZDROJE (v Euro)	
Obec	Hronská Dúbrava
Rok	Tendre a výzvy
2012	-
2013	-
2014	-
Rok	Fondy EÚ
2012	-
2013	-
2014	-
Rok	Bilaterálna spolupráca
2012	-
2013	-
2014	-
Rok	Iné zahraničné zdroje
2012	-
2013	-
2014	-
ZAHRANIČNÉ ZDROJE SPOLU:	
2012	0
2013	0
2014	0

ZDROJE POUŽITÉ NA ROZVOJ / z domácich a zahraničných zdrojov spolu / :	
2012	123 823,44
2013	140 327,25
2014	147 012,32

Zdroj: Obec 2014

3. SWOT ANALÝZY

3.1. VNÚTORNÁ SWOT ANALÝZA

Hronská Dúbrava

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> Dobrá poloha obce, dobrý prístup – blízkosť miest Zvolen, Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica Veľká železničná stanica – železničný uzol - križovatka železničných trás (Zvolen, Kremnica, Banská Štiavnica, Levice) Krásne prírodné prostredie (ticho, klud, relax najmä v časti obce Horná Dúbrava) Možnosť lyžovania v zime (lyžiarsky vleč – Horná Dúbrava) Turistické a vychádzkové možnosti Vybudovaný vodovod Výborná kvalita vody (prameň Púšnik) Obecný úrad, pošta, kultúrny dom, knižnica Oddychová zóna Obchod COOP Jednota, dve pohostinstvá, vývarovňa, reštaurácia na stanici Možnosť rozvoju stravy Predajňa domácich potrieb a kvetov Obecný rozhlas Obecná káblová TV, osvetlenie Dobré pripojenie na internet Materská škola Dobrovoľný hasičský zbor Divadelníci - ochotníci Aktívny klub dôchodcov - pomoc pri obecných akciách Podujatia: fašiangové zabíjačky, ošetrovateľský ples, súťaž vo varení guláša, deň detí, deň matiek, stávanie mája Dva pamätníky SNP + hroby vojakov, trasa SNP – TRAŤ MLÁDEŽE Dom smútku (aj na slúženie bohoslužieb) + cintorín (urnová a rozsypová časť) Priehrada – MVE na Hrone (dane) Spolupráca s AZM, s.r.o. (veľkosklad domácich potrieb) Farma Ovečka – agroturistické zariadenie, miestne produkty – syr, vajcia, bryndza Chatová osada „Laz Vegaz“ v časti obce Horná Dúbrava (chalupy + kultúrny dom) Futbalový klub Stolný tenis v kultúrnom dome, hokej Posilňovňa OZ Hron – pomoc pri organizácii športových, kultúrnych a vzdelávacích podujatí Aktívni urbárnici a pasienkári - zdroje dreva, ťažba Lesy a poľovný revír (LS Budča – zalesňovanie - správa Technickej univerzity vo Zvolene – lesnícka fakulta) 	<ul style="list-style-type: none"> Chýbajúca kanalizácia a ČOV Chýbajúca plynofikácia Častá poruchovosť vodovodu (potreba generálnej opravy) Obecný rozhlas – miesta v obci, kde obecný rozhlas nepočúť Rušenie vlakov a nezastavovanie rýchlikov na železničnej stanici (slabá dostupnosť miest železnicou - málo železničných spojov do Zvolena a do Žiaru nad Hronom) Riedke autobusové spoje Zlá kvalita miestnych aj štátnej komunikácie Nefungujúci lyžiarsky vleč Chýbajúce slušné pohostinstvo Chýbajúca sociálna starostlivosť o starších Zlá dochádzka za prácou Premnožená lesná zver (škody spôsobené zverou) Chýbajúci signál mobilnej siete a verejne prístupný internet Podmáčaný terén nad obcou (ohrozenie povodňou) Nízky záujem obyvateľov o veci verejné Hluk z diaľnice Neznačené cyklotrasy a turistické chodníky (prírodná rezervácia BOKY) Zle udržiavaná cesta na Hornú Dúbravu (v zime problém dostať sa hore) Chýbajúce obecné periodikum Problém s mobilným 3G pripojením Ústup udržiavania tradícií Hluk z diaľnice

<ul style="list-style-type: none"> • Dobré riešené odpadové hospodárstvo • Zamestnávateľia – železnica, domáce potreby • Futbalové ihrisko – aktívni futbalisti • Multifunkčné + tenisové ihrisko • Detské ihrisko pri MŠ • Dobré spolužitie pôvodného obyvateľstva a prisťahovalcov • Včelári • Kroj 	
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> • Realizácia vodáckej základne • Domov sociálnych služieb • Penzión oproti COOP Jednote (+ wellness) • Využitie spodnej vody – prieskum • Úprava a skultúrnenie okolia existujúceho prameňa Púšnik • Regulácia Breznického potoka (k.ú. Zvolen) • Oddychová zóna pri priehrade (MVE na Hrone) • Zlepšiť význam križovatky železničných trás – s ohľadom na vybudovanú železničnú stanicu • Byty pre mladých • Cyklochodníky okolo priehrady • Protihluková stena medzi diaľnicou a obcou • Dobudovanie ranča na Hornej Dúbrave (možnosť exkurzií, návštev) • Zlepšenie komunitného života (aktivity pre rodiny s deťmi, záujmové útvary) • Vybudovanie kanalizácie • Lepšia propagácia možností a služieb v obci • Vybaviť kultúrny dom ozvučením a osvetlením + potrebná modernizácia kultúrneho domu • Zriadiť zberný dvor odpadov • Rozvoj cestovného ruchu a rekreačných možností na Hornej Dúbrave • Úprava okolia železničnej stanice 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohrozenie povodňou z potoka • Prívalové dažde • Zosuvy pôdy v časti obce Púšnik • Starnutie obyvateľstva • Ohrozenia vyplývajúce z chátrajúceho areálu železníc <p>Vízia I</p> <p>Krajšia obec s dobrou dopravnou infraštruktúrou a službami obyvateľom, spokojní obyvatelia. Hronská Dúbrava – dedina ako živá križovatka, ktorá obyvateľom zlepši prístup za prácou, kultúrou, vzdelávaním; so zvýšeným počtom obyvateľov.</p> <p>Vízia II</p> <p>Obec s kompletnou infraštruktúrou (najmä s kanalizáciou), upravená a útulná, s aktívnymi obyvateľmi, ktorí sa zaujímajú o veci verejné + s cyklotrasou popri Hrone spájajúcou Zvolen a Žiar nad Hronom.</p>

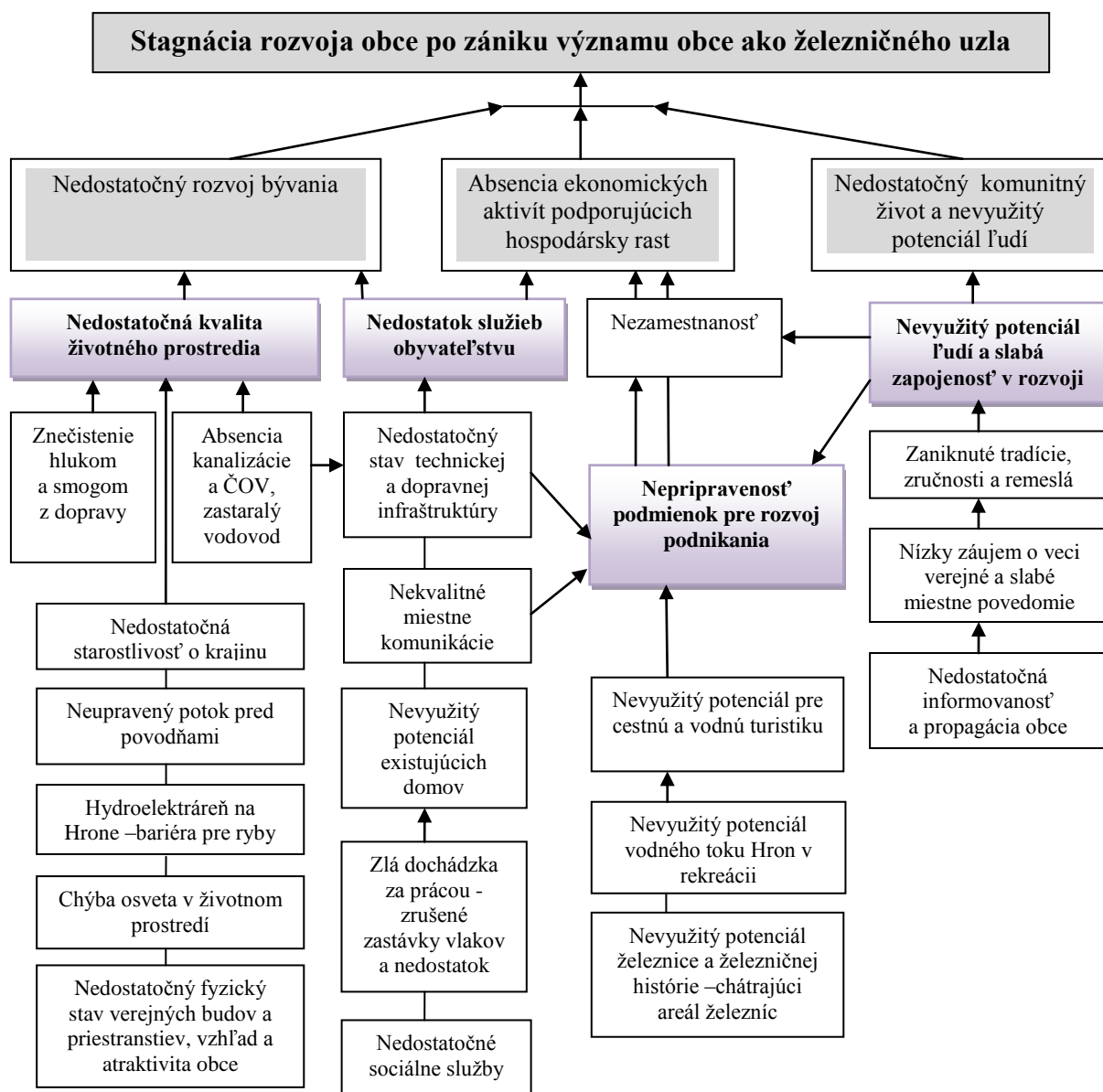
3.2. VONKAJŠIA SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Obec je členom Občianskeho združenia mikroregión Kremnica a okolie, Združenia miest a obcí – Žiarsky región, Združenia miest a obcí Slovenska a Občianskeho združenia Žiarska kotlina • dobrá poloha z hľadiska dopravy- železničný a cestný uzol • dopravný prístup z rýchlostnej cesty R1 • veľmi pekná poľnohospodárska krajina v nive Hrona • bohatá lesná krajina • vyvážená krajinná štruktúra • prírodné zázemie pre rozvoj cest. ruchu, športových aktivít (letné – turistika, cykloturistika,) • prísunom nových obyvateľov (väčšinou mladí ľudia) sa zvyšuje vzdelanostný potenciál v území a je predpoklad stále rastúceho záujmu o kvalitné obytné prostredie • krásna príroda • existencia chránených území • potenciál v rieke Hron – vodná trasa a vodná turistika • dobrá sociálna, zdravotná aj obchodná vybavenosť a služby v obci • rekostruované objekty slúžiace verejnosti • vysoký potenciál pre vidiecku turistiku • ubytovacie zariadenia • infraštruktúra obce po rekonštrukcii (vodovod, miestny rozhlas, verejné osvetlenie) • schopnosť obce riešiť rómsku otázku • šikovnosť obce realizovať rozvoj z vlastných zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočná iniciatíva obč.združení a spolkov • slabé dopravné spojenie • slabé sociálne vybavenie pre seniorov • nedostatočne využitý potenciál krajiny pre rekreáciu a turistiku • nedostatočné hospodárske využitie miestnych zdrojov • nevhodné objemové a tvaroslovné riešenie objektov občianskej vybavenosti • nedokončená environmentálna infraštruktúra (kanalizácia, ČOV, vodovod) • slabé protipovodňové opatrenia v zastavanom území aj v krajine • chýba vopred stanovená koncepcia riešenia zelene v sídle • snaha napodobňovať mestský životný štýl vrátane charakteru stavieb a úpravy ich okolia • zastaralé verejné osvetlenie • nízka kvalita komunikácií III. triedy • chýbajú umelecké remeslá vo väzbe na tradície ako aj kvalitný miestny folklór • malá väzba na tradíciu a históriu obce, absencia múzeí o tradíciách a histórii obce • nedostatočná ochrana občanov proti hluku z R1 • nízky zájem občanov o veci verejné • existujúce závady (vzdušné vedenia, stožiarové trafostanice, nedostatočná vybavenosť, chýba informačné centrum a jednotný informačný systém v rámci obce a mikroregiónu) • nedostatok stavebných pozemkov • nedostatočné podmienky pre aktivizáciu mladých ľudí
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> • práca s existujúcim obyvateľstvom v prospech rozvoja – imidž obce, atmosféra a genius loci • pripraviť komplexný produkt cestovného ruchu v spolupráci s obcami mikroregiónu • zamerať ponuku na segment najväčšej vekovej skupiny obyvateľstva SR vo veku 0-19 a 20-39 rokov • netradičné a extenzívne poľnohospodárstvo (pestovanie liečivých rastlín, malé agrofarmy..) • využiť tradície a znalosti predkov pri hospodárskom využití územia • lesné hospodárstvo a poľovníctvo • obnova tradičných remesiel • možnosti tradičnej letnej rekreácie spojenej s prírodnými, krajinárskymi a kultúrnymi hodnotami územia (auto-, cyklo-, pešia turistika, detská a poznávací turistika, zber lesných plodov) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov • ohrozenie rastúcou chudobou –celospoločenský problém • zvyšovanie nezamestnanosti • práca mimo obec – odliv financií • neochota a nepripravenosť ľudí podnikat' • prívalové dažde, ohrozenie povodňami - rieka Hron a miestne potoky • zníženie atrakcie splavovania Hrona a ochrany prírody a zďutie až do tesnej blízkosti obytnej zóny v dôsledku výstavby malých vodných elektrární . • neúnosný rozvoj motorovej dopravy a jeho tlak na prírodné a životné prostredie • nevyvážený rozvoj určitých aktivít v území na úkor iných (napr. nekontrolovateľný rozvoj výstavby versus rozvoj rekreácie). • absencia územného plánu • nespolupráca a nezáujem o veci verejné

<ul style="list-style-type: none"> • možnosti vidieckej rekreácie a agroturistiky • rozvíjať začaté aktivity (práca s obyvateľstvom, osвета, výchova) • povzbudiť obyvateľov k súťaživosti o kvalitné obytné prostredie (najkrajšie okno, najkrajšia predzáhradka) • pri výsadbách ovocných stromov sa vrátiť k vysokokmenným tvarom, ktoré vhodnejšie začlenia obec do okolia realizácia princípov permakultúry • rozvoj vodnej turistiky a služieb s ňou súvisiacich 	
---	--

3.3. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

4. HODNOTENIE

4.1. Hlavné smery rozvoja obce

Popis potenciálu rozvoja obce:

Budúca organizácia a urbanistická štruktúra obce Hronská Dúbrava bude v rozhodujúcej miere závislá na zamestnanosti obyvateľov obce a na hospodárskej základni priamo v obci, osobitne na spôsobe využitia potenciálu „križovania“ železničnej a cestnej dopravy vo využití uzla ako nástupu do atraktívnych území v okolí obce Hronská Dúbrava (smer Žiar nad Hronom, Banská Bystrica, Zvolen, Banská Štiavnica, Kremnica, Vyhne, Sklené Teplice, Turčianske Teplice a iné, čo môže významne ovplyvniť ďalšie smerovanie a urbanizáciu obce.

Obec, ktorá bola veľmi postihnutá po 89 roku, Prestala plniť pôvodnú funkciu. Stala sa satelitom pre bývanie bez nejakých špecifik zamerania a zvláštnej resp. typickej funkcie v území. Nachádza sa na železničnom uzle, je križovatkou hlavne železničnou, historicky aj v súčasnosti. Križovatka už neplní tú funkciu ako v minulosti.

Sila obce je že je blízko prístupových komunikácií:

1. R1
2. Komunikácia smer Žiar nad Hronom - Zvolen
3. Križovatka - smer na Banskú Štiavnicu a smer na Kremnicu a ŽnH

Potenciál obce je v jej oživení nielen ako typický obytný satelit ale aj ako nástupné mesto pre turistov. Obec má historickú minulosť z hľadiska železničnej kultúry. Je tu sila v tom, čím je obec špecifická a čo je treba posilniť:

1. Železničná minulosť
2. Blízkosť rieky Hron

HLAVNÉ SMERY A PODMIENKY ROZVOJA

Obec Hronská Dúbrava sama o sebe nemá vysoký potenciál pre rozvoj rekreácie a turizmu ako hlavnej ekonomickej a spoločenskej aktivity, avšak má vysoký potenciál pre budúcu možnú úlohu nástupu do širšieho rekreačného územia predovšetkým z hľadiska svojej polohy a železničným prepojením. V nedávnej minulosti bola obec významným železničným uzlom, ktorý vytváral dobré podmienky dostupnosti pre investorov. V súčasnosti však túto rolu obec stratila. Potenciálom ekonomického významu je využitie dobrej dopravnej dostupnosti a tvorbou územných podmienok opätovne prilákať potenciálnych investorov. Atraktívna a ekologicky čistá krajina zase umožňuje jej rekreačné využitie na báze sústredenej, ale aj rozptýlenej rekreácie so špecifickým produktom cestovného ruchu (napr. vlaková turistika a vodáctvo). Ďalším predpokladom rozvoja sú tradície lesohospodárske ako aj skutočnosť, že územím preteká rieka Hron, ktorá je v ÚPN VÚC BBSK definovaná ako vodná turistická trasa.

Uvedené podnety vytvárajú silné predpoklady pre rozvoj služieb v rekreácii a turizme na regionálnej úrovni. Následne je očakávaný rozvoj bývania a občianskeho vybavenia.

VÝHODY A NEVÝHODY OBCE Z HĽADISKA POLOHY V REGIÓNE

VÝHODY Z HĽADISKA POLOHY:

- Obec je prejazdná, relatívne pokojná, bez hustej dopravnej premávky.
- Obec má tradíciu byť železničným a cestným uzlom
- Obec je aj na vodnej ceste – vodný tok Hrona
- Obec svojou polohou vytvára predpoklady nástupu do širšieho územia regiónu
- Obec sa nachádza v území s bohatými prírodnými hodnotami s predpokladmi rozvoja
- Obec je členom Občianskeho združenia Mikroregión Kremnica a okolie
- Obec je členom novovznikajúcej **Miestnej akčnej skupiny Žiarska kotlina**
- Obec sa nachádza v blízkosti perspektívnej aglomerácie stredísk rekreácie a cestovného ruchu Žiar nad Hronom, Kremnica, Sklené Teplice a Vyhne

Miestni obyvatelia vidia z hľadiska polohy a lokality obce:

VÝHODY:	NEVÝHODY:
<ul style="list-style-type: none"> • Železničný prístup • Poloha pri Hrone • Dostupnosť za prácou do mesta a okolia je priaznivá • Existencia prírodných zdrojov	Obec nemá veľmi významnú históriu v porovnaní s inými obcami mikroregiónu, historicky bola viac poľnohospodárskou obcou bez folklórneho zázemia a bohatších tradícií.

STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ

Strategická a Programová časť obsahuje :

1. zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
2. inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
3. finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
4. systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov,
5. časový harmonogram realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov **podľa § 4 ods. 2 zák. č. 539/2008 Z.z. a zák. č. 309/2014 Z.z.**

Vízia (dlhodobá):

Krajšia obec s dobrou dopravnou infraštruktúrou a službami obyvateľom, spokojní obyvatelia.
Hronská Dúbrava – dedina ako živá križovatka, ktorá obyvateľom zlepši prístup za prácou, kultúrou, vzdelávaním; so zvýšeným počtom obyvateľov.
Obec s kompletnou infraštruktúrou (najmä s kanalizáciou), upravená a útulná, s aktívnymi obyvateľmi, ktorí sa zaujímajú o veci verejné + s cyklotrasou popri Hrone spájajúcou Zvolen a Žiar nad Hronom.

II.verejné stretnutie 18.12.2014

Vízia s dlhodobým časovým horizontom má charakter želania obyvateľov a aktérov obce. Počas uplynulého obdobia v rozvoji obce nedošlo k takým celospoločenským zmenám a lokálnym zmenám, že by to vyvolalo zvlášť závažný obrát v smerovaní rozvoja oproti rokom 2007-2013. Počas obdobia realizácie programu rozvoja do roku 2013 neprešla obec takou výraznou zmenou, ktorá by ovplyvnila základné smerovanie rozvoja obce aj v budúcom období do roku 2020.

Programovanie a tvorba strategických cieľov:

1. STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA (plánovacie obdobie 2015 – 2021)

Strategický cieľ 2015 – 2021

Obnovenie historicky významnej železničnej, cestnej a vodnej križovatky – obce Hronská Dúbrava, zvýšenie kvality bývania zlepšením životného prostredia, technickej vybavenosti a vytvorenie podmienok pre aktívny oddych a pracovné príležitosti.

Špecifické ciele a opatrenia

číslo	Špecifický cieľ	
	č.	Opatrenie
1	Zvýšenie kvality bývania a zlepšenie stavu životného prostredia	
	1	Zlepšiť technickú a dopravnú infraštruktúru, dobudovať a modernizovať služby obyvateľstvu
	2	Obnoviť stavebnotechnický stav obce a zlepšiť životné prostredie
2	Budovanie ekonomických aktivít podporujúcich rozvoj obce	
	1	Pripraviť podmienky pre rozvoj podnikania s využitím dopravnej infraštruktúry
	2	Rozvíjať a modernizovať podnikanie s využitím domácich zdrojov, stavebného a územného potenciálu
3	Zvýšenie využitia potenciálu a kvality ľudí a zlepšenie komunitného života	
	1	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity zvýšiť miestne povedomie a schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce

STRATEGICKÝ CIEĽ	Obnovenie historicky významnej železničnej, cestnej a vodnej križovatky – obce Hronská Dúbrava, zvýšenie kvality bývania zlepšením životného prostredia, technickej vybavenosti a vytvorenie podmienok pre aktívny oddych a pracovné príležitosti.
PRIORITA	BÝVANIE A SLUŽBY OBYVATEĽSTVU
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1. Zvýšenie kvality bývania a zlepšenie stavu životného prostredia
OPATRENIE	1.1. Zlepšiť technickú a dopravnú infraštruktúru, dobudovať a modernizovať služby obyvateľstvu
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) - aktivity na zlepšenie signálu mobilných operátorov a prístupu k internetu 2. aktualizácia a modernizácia web stránky obce 3. modernizácia infraštruktúry efektívnej verejnej správy a dovybavenie infraštruktúry pre poskytovanie služieb obyvateľstvu 4. zavádzanie elektronizácie do verejného života obce (samospráva, knižnica, archív atď.) 5. zavádzanie inovatívneho prístupu rozvoja vidieckej obce s využitím miestneho potenciálu územia a endogénnych zdrojov „zdola nahor“ 6. budovanie efektívnej verejnej správy optimalizáciou procesov a organizácie, bojom proti korupcii a efektívnou správou daní 7. zlepšenie základných služieb a malej infraštruktúry a prístupu k miestnym službám 8. budovanie prístupovej a rekonštrukcie miestnej dopravnej infraštruktúry – (štátna a miestne komunikácie, chodníky pre peších, eliminácie zosuvov pôdy a premostenia, oporné múry, odvodnenie, spevnenie a pod) 9. vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry k novým rozvojovým plochám na výstavbu bytov v lokalite Selá 10. vypracovanie územného plánu obce a príprava stavebných pozemkov 11. dobudovanie centrálnej časti obce ako miesta pre oddych a umiestnenie malých služieb (detské ihrisko, letné terasy, služby malých remesiel, darčeky a pod.) 12. vybudovanie nových parkovacích miest a dobudovanie odstavných plôch a zariadení pre vozidlá (v centre obce, pri železničnej stanici, pri Hrone) 13. budovanie a rekonštrukcia rozvodov elektrického vedenia a technických zariadení (zvýšenie kapacity, káblovanie do zeme, rekonštrukcie zdrojov dopravné značenie, zvýšenie kapacity telefónnej ústredne, miestny rozhlas, verejné osvetlenie atď.) 14. výstavba nových bytových domov pre mladé rodiny a nájomných bytov (bytovka pri železničnej stanici, rodinná zástavba domy pre mladé rodiny, sociálne slabších a pod.) – 15. podpora zvyšovania štandardu bývania v porovnaní z EÚ štandardami 16. dobudovanie zariadení pre odkázaných a sociálne slabších spoluobčanov vrátane zdravotníckych

	<p>zariadení s bezbariérovými vstupmi (klub pre dôchodcov, opatrovateľská služba, sociálne byty, denný stacionár, a iné)</p> <p>17.zavádzanie alternatívnych foriem adaptability a starostlivosti o starších a sociálne slabších obyvateľov</p> <p>18.aktivity na zlepšenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti s prioritným využitím existujúcich objektov (dobrovoľná sociálna a zdravotnícka pomoc, starostlivosť o deti a matky s deťmi, opatrovateľstvo, charita, rozvoz stravy, pomoc starším a imobilným obyvateľom, aktivity pre mobilnú pomoc lekára poradenstvo a iné)</p> <p>19.budovanie zariadení základnej vybavenosti a dobudovanie existujúcich zariadení vybavenosti pre obyvateľov (obecný úrad, dom smútku, objekt Jednoty, materská škôlka, rekonštrukcia a nové plochy cintorína, spevnenia, oporné múry a pod.)</p> <p>20.zavádzanie bezbariérových prístupov do verejných objektov a objektov verejných služieb</p> <p>21.budovanie mimoškolských zariadení pre deti školského a predškolského veku (zriadenie školského klubu detí pre záujmové činnosti a centrál voľného času)</p> <p>22.budovanie zariadení pre verejnosť na podporu zachovania kvality verejného života (rekonštrukcia kultúrneho domu, iné kultúrne stánky, nová knižnica, klubové priestory, garáže a pod.)</p> <p>23.budovanie a rekonštrukcie objektov pre združovanie záujmových skupín, klubovne, herne a pod.</p> <p>24.budovanie a rekonštrukcie zariadení pre šport a oddych (areál telovýchovnej jednoty, šatne, sociálne zariadenia, lavičky, detské ihriská, ihriská, prístrešky, tribúna, odvodnenia a pod.)</p> <p>25.modernizácia vybavenia kultúrnych zariadení (škôlka, kult. dom, knižnica, klubové miestnosti, kultúrne centrum a pod.)</p> <p>26.podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (tradičná kuchyňa, zriadenie tvorivých dielní apod.)</p> <p>27.zlepšenie podmienok pre požiaru bezpečnosť, (výstavba, rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice, vybavenie a pod.)</p> <p>28.zvyšovanie bezpečnosti a ochrana majetku obyvateľov a znižovanie kriminality (kamerový systém a iné)</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p>obec, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, , charite, kultúre, vzdelávaní, športe a sociálnych službách, vlastníci pozemkov a objektov,</p>
ODÔVODNENIE	<p>Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hodnotiť obec pozitívne. Počet obyvateľov v produktívnom veku je až 71,43%. Percento obyvateľov v poproduktívnom veku je 13% a takmer 16% obyvateľov je v predproduktívnom veku, čo znamená, že obec Hronská Dúbrava má charakter mierne progresívneho typu populácie. Napriek tomu obyvateľstvo starne. Podľa súčasných trendov možno očakávať stabilizáciu a mierny nárast obyvateľstva, postupnú priaznivú zmenu indexu vitality z dôvodu zvýšenia podielu mladšieho obyvateľstva a prisťahovalectvo dôchodcov z miest (vzhľadom na pokojnejšie a lacnejšie životné podmienky). V obci je nevyhnutné pripraviť podmienky pre stabilizáciu mladých rodín. Keďže sa do popredia dostáva zdravší a hlavne pokojnejší a bezpečnejší život na dedine, je predpoklad stúpajúceho záujmu o výstavbu IBV výstavbou nových alebo</p>

	<p>rekonštrukciou existujúcich rodinných domov na bývanie. V obci Hronská Dúbrava je vybudovaný kultúrny dom, dom smútku, materská škola a pošta. Sú tu služby pohostinstva obchod COOP Jednota, reštaurácia na železničnej stanici a vývarovňa. Služby remesiel, lekára, sociálne služby a iné menšie služby sa tu nenachádzajú. Obyvatelia využívajú služby v Žiari nad Hronom, Kremnici a vo Zvolene. Bývanie je prevažne v rodinných domoch. Sociálne bývanie a byty pre mladé rodiny chýbajú. Obec nemá pripravené nové lokality stavebných pozemkov. Na výstavbu nových domov slúžia prevažne preluky v existujúcej zástavbe a staršie rodinné domy vhodné na rekonštrukciu za účelom bývania. V existujúcej zástavbe je rezerva pre cca 10 rodinných domov. Vidiecke prírodné prostredie obce predstavuje vhodný rozvojový potenciál s možnosťou využitia prírodných zdrojov nielen v bývaní ale aj v oddychových a relaxačných aktivitách ako napr. šport, turistika, podujatia a iné. V rámci zámerov zvyšovania počtu obyvateľov je nutné dobudovanie niektorých základných služieb obyvateľstvu na dostatočnú úroveň. Občianske vybavenie je druhovosťou poddimenzované avšak nie nevyhnutné, keďže obyvatelia využívajú väčšinu služieb v meste Kremnica, Žiari nad Hronom a vo Zvolene vrátane Základnej školy v Trnavej hore a Zvolen a ZH. Plánovaný prírastok nových RD si vyžiada len minimálne rozšírenie siete obchodov a služieb a vytvorenie nových verejných priestranstiev. Sociálna starostlivosť o obyvateľov je zabezpečovaná opatrovateľskými službami podľa potreby a požiadaviek v okolitých obciach. Stav technickej a dopravnej infraštruktúry v obci je len čiastočne uspokojivý. Avšak štátna a niektoré miestne komunikácie sú zlej kvality a je potrebná ich rekonštrukcia. Pre ďalší rozvoj obce je nevyhnutné dobudovať a rekonštruovať technickú infraštruktúru a riešiť stav dopravnej infraštruktúry (štátna a miestne komunikácie a chodníky pre peších, dobudovanie miestneho rozhlasu, plynofikácia, signál mobilnej siete a internetu a 3G pripojenia) vrátane zlepšenia cesty na Hornú Dúbravu. Existujúci systém v zásobovaní elektrickou energiou je len čiastočne vyhovujúci. V obci je výrazný nedostatok komunikácií a priestorov vymedzených len pre peších resp. cyklistov. Dopravné spojenie verejnou hromadnou dopravou zabezpečuje prímestská autobusová doprava. Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty je potrebné rekonštruovať a u niektorých navrhnuť zmenu využitia pre potreby obyvateľov obce. Stavebnotechnický stav je čiastočne vyhovujúci avšak chýba riešenie zníženia energetickej náročnosti budov zateplením, výmenou okien. Nedobudované sú aj vnútorné priestory a chýba dostatočné vybavenie. Okrem rekonštrukcie a obnovy budov si investície vyžadujú aj verejné priestranstvá pri budovách aj mimo nich.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet obyvateľov - počet pripravených lokalít pre rozvoj obce - počet nových bytových jednotiek pre mladé rodiny - počet pripravených stavebných pozemkov pre bývanie - počet vybudovaných zariadení základnej vybavenosti - počet verejne dostupných internetových bodov v obci - počet elektronických programov v obci - počet nových plôch a vybudovaných zariadení športu a rekreácie

	<ul style="list-style-type: none"> - počet vybudovaných sociálnych a kultúrnych zariadení - počet zariadení sociálnej starostlivosti (stravovanie, ubytovanie, charita,) - počet modernizovaných obecných budov a objektov - počet nových bytových domov - počet nových bytových jednotiek - počet vybudovaných zariadení vybavenosti pre obyvateľov - počet dobrovoľníkov v dobrovoľnej sociálnej a zdravotníckej pomoci, - počet modernizovaných zariadení občianskej vybavenosti - počet nových verejných služieb obyvateľstvu (vrátane zdravotníckej pomoci a pomoci sociálne slabším) - počet nových verejných bezbariérových vstupov - počet km nových alt. obnovených prístupových komunikácií - počet km vybudovaných, obnovených chodníkov pre peších - počet m² vybudovaných odstavných plôch - počet rekonštruovaných premostení - počet m rekonštruovaných miestnych komunikácií - počet m podzemného elektrického vedenia - počet domácností pripojených na internet - počet bodov prístupných k verejnemu internetu - dĺžka obnovených , rekonštruovaných sietí technickej infraštruktúry - počet km rekonštruovaného rozhlasového vedenia - počet rekonštruovaného verejného osvetlenia - počet web stránok zameraných na informovanie obyvateľstva
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Dobudované služby obyvateľstvu vrátane dopravnej a technickej infraštruktúry, zlepšené podmienky pre rozvoj bývania v obci, atraktívne bývanie,
ODHADOVANÉ DOPADY	Stabilizácia a nárast počtu obyvateľov
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 v EURO	2 425 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Obnovenie historicky významnej železničnej, cestnej a vodnej križovatky – obce Hronská Dúbrava, zvýšenie kvality bývania zlepšením životného prostredia, technickej vybavenosti a vytvorenie podmienok pre aktívny oddych a pracovné príležitosti.
PRIORITA	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2. Zvýšenie kvality bývania a zlepšenie stavu životného prostredia
OPATRENIE	1.2. Obnoviť stavebnotechnický stav obce a zlepšiť životné prostredie
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. obnova stavebného potenciálu obce a podpora multifunkčného využitia obecného nehnuteľného majetku (znižovanie energetickej náročnosti súkromných a verejných budov, strešné konštrukcie, fasády, technické zariadenia budov a iné) – KD, Dom smútku, MŠ, obecný úrad 2. obnova kultúrnych a prírodných pamiatok, obnova architektonických, technických pamiatok, pamätihodností obce a iných objektov s miestnou kultúrnou hodnotou (zvyšovanie a udržanie historickej hodnoty objektov- kaplnka, pamätníky, atď.) 3. realizácia obnovy obce v duchu Programu obnovy dediny 4. aktivity na záchranu architektonických hodnôt a obnovu ulice a verejných priestorov (projekt obnovy dediny, architektonické a urbanistické štúdie, design vidieckeho priestoru apod.) 5. zachovávanie tradičného obrazu dediny (význam podhorského turistického miesta, tradičný obraz typickej cestnej zástavby, pôvodná architektúra, krajina, pôvodná zeleň apod.) 6. príprava architektonických riešení verejných priestranstiev, drobná architektúra oddychových zón 7. obnova, rekonštrukcia, úprava, údržba a budovanie verejných priestranstiev (oporný múr, terénne úpravy, detské ihriská, oddychové zóny s lavičkami, zeleň, cintoríny, oplotenia, spoločenské a kultúrne priestory, pietne miesta a pod.) 8. obnova, rekonštrukcia, úprava, údržba a budovanie objektov a priestranstiev železničnej stanice (nové využitie, rekonštrukcie, obnova, terénne úpravy, oddychové zóny, zeleň, a pod.) 9. aktivity na odstránenie objektov znehodnocujúcich prostredie 10.obnova a rekonštrukcia zelených plôch a objektov v cestovnom ruchu (pramene, pamätníky, kaplnka, a iné.) 11.zlepšenie vzhľadu a krajinotvorby vodných tokov 12.ochrana prírodných zdrojov a hodnôt a budovanie ekologickej stability vrátane spodných vôd. 13.obnova a údržba krajiny a ekologickej stability, (eliminácie erózie a zosuvy pôdy, úpravy a regulácie v krajine, vodné toky, rekultivácie, odstraňovanie neregistrovaných skládok TKO, ozdravenie sídelnej a krajinnej zelene, pozemkové úpravy, revitalizácie krajiny, obnova lúčnych, obnova a údržba lesných komunikácií, obnova lesa prirodzeným omladením lesných plôch a pod.)

	<p>14.zabezpečenie pozemkov v dôsledku zosuvov pôdy a nepriaznivého geologického podložia – časť Púšnik</p> <p>15.obnova a následná starostlivosť o prírodné lokality, (ekosystémy, biotopy, korytá potokov, prameňov, odpočívadlá, chodníky, apod.)- prameň Púšnik a iné</p> <p>16.obnova zelene a budovanie parkov</p> <p>17.budovanie a zavádzanie technológií vykurovania a výroby elektrickej energie šetriacich životné prostredie (solárna energia, spaľovne drevných štiepkov, veterné elektrárne, stimuly, informácie, osвета a pod.)</p> <p>18.aktivity na podporu zavádzania „čistej“ a neškodnej (na životné prostredie) výroby (programy podpory a stimulácie, apod.)</p> <p>19.budovanie environmentálnej infraštruktúry (nová verejná kanalizácia, skupinové a domové ČOV, a iné)</p> <p>20.rekonštrukcia a modernizácia existujúcej technickej environmentálnej infraštruktúry (rekonštrukcia vodovodu, zdrojov pitnej vody apod.)</p> <p>21.eliminácia dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia vykurovaním a spaľovaním odpadu lokálnymi zdrojmi</p> <p>22.eliminácia dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia a hluku s rýchlostnej cesty R1 – protihlukové bariéry</p> <p>23.eliminácia dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania povrchových zdrojov vody (starostlivosť o vodné zdroje, čistenie tokov po kalamitách a od odpadu a iné)</p> <p>24.aktivity zamerané na protipovodňové opatrenia, regulácie vodných tokov s efektom udržania vody v mieste (úpravy a regulácie potokov a vodných tokov, riešenie odvodnenia z miestnych spevnených komunikácií - rigoly, priekopy atď.) – regulácia Breznického potoka</p> <p>25.aktivity v teréne zamerané na ochranu prírody a krajiny (budovanie vzťahu k prírode, čistenie, kontrola a pod.)</p> <p>26.zlepšenie stavu a efektivity likvidácie tuhého komunálneho odpadu a separovaného zberu odpadu z domácností a verejných objektov</p> <p>27.aktivity zamerané na zamedzenie a likvidáciu „čiernych“ skládok (prevencia, kampaň, zberne, uskladňovanie a recyklácia triedeného odpadu a pod., atď),</p> <p>28.zavádzanie využívania alternatívnych zdrojov energie (BIOMASA, BIOPLYN, solárna energia, atď.)</p> <p>29.zavádzanie alternatívnych foriem čistenia odpadových vôd (biologické, malé domové a skupinové ČOV, a pod)</p> <p>30.aktivity monitoringu a verejnej kontroly životného prostredia a bezpečnosti</p> <p>31.aktivity zamerané na osvetu a výchovu obyvateľstva v oblasti starostlivosti o krajinu a životné prostredie(prednášky, semináre, letáky ...)</p> <p>32.aktivity zamerané na zvýšenie environmentálneho povedomia detí a mládeže (likvidácia odpadu a triedený zber v domácnostiach, vypaľovanie tráv, likvidácia odpadov v záhradách, údržba uličných fasád, oplotení a pod.)</p> <p>33.aktivity zamerané na budovanie vzťahu turistov a obyvateľstva k prírodným hodnotám a ochrane prírody (ekologická výchova, alternatívne zdroje energie, príroda, vzhľad a čistota obce, školy v prírode, letné školy a pod.)</p>
OPRÁVNENOSŤ	<i>Obec, inštitúcie a organizácie a miestne iniciatívy v životnom prostredí, vlastníci pozemkov, podnikatelia</i>

	<i>hospodáriaci s pôdou, užívatelia pôdy, poľovnícke a ochranárske združenie</i>
ODÔVODNENIE	<p>Obec sa nachádza v hodnotnom prírodnom prostredí s nádherným vzhľadom krajiny. Je potrebné zvýšiť starostlivosť nielen o zložky životného prostredia ale aj zabezpečiť komplexnú starostlivosť o krajinu ako celok. Stav environmentálnej infraštruktúry je neuspokojivý z dôvodu absencie odvedenia odpadových vôd. Chýba verejná kanalizácia s čistením odpadových vôd (ČOV). Vybudovaný vodovod je poruchový. Zdroj vody je kvalitný (prameň Púšnik). V obci je dobré odpadové hospodárstvo, ktoré postráda zberný dvor a zlepšenie podmienok medziuskladnenia a minimalizácie tuhého komunálneho triedeného odpadu. Je zavedený separovaný zber TKO vrátane kompostovania. Veľký význam má miestne povedomie o životnom prostredí obce.</p> <p>Prevažujúci spôsob vykurovania obcí je lokálne na tuhé palivo a v menšej miere na elektrické. Aby bol rozvoj obce trvalo – udržateľný má veľký význam pre návštevníkov ako aj pre samotných občanov starostlivosť o vzhľad obce, zachovanie kvalitného životného prostredia a rešpektovanie únosných limitov zaťaženia územia obce vrátane krajinného prostredia okolo nej. Podstatou skvalitnenia životného prostredia je skvalitnenie vzhľadu obce, verejných priestranstiev a súkromných priestorov, aby sa stali príťažlivými pre obyvateľov a návštevníkov obce. Významný stavebný a územný fond vhodný na obnovu majú železnice. Tento priestor je významným z hľadiska tzv. „prvého dojmu“ a využitia aj v cestovnom ruchu. Prostredie obce potrebuje zvýšenú starostlivosť v oblasti úprav verejných priestranstiev, budovania oddychových zón a starostlivosti o zeleň a pamiatky ako aj znižovania energetickej náročnosti budov. Obec má vysoký potenciál vo využívaní ďalších obnoviteľných zdrojov energie ako napr. biomasa drevo, bioplyn, slnečné systémy a pod., ktoré sú riešením aj pre problémy s neobhospodarovateľnými TTP a drevným odpadom z lesných ekosystémov. Spôsob hospodárenia v krajine je v poľnohospodárstve len minimálny, viacej sa hospodári v lesohospodárstve (zdroje a ťažba dreva). Aktívne využívanie trávnych porastov ako pasienkov je možné spásaním. Lesná ťažba na rozvoj obce nemá výraznejší dopad. Napriek hospodárskym aktivitám sa aspoň čiastočne darí aj udržanie kvality krajiny.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet plánov, štúdií a projektov obnovy dediny - počet zrekonštruovaných obecných budov a budov s multifunkčným využitím - počet obnovených kultúrnych a prírodných pamiatok - počet obnovených architektonických a technických pamiatok - počet obnovených stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet pripravených architektonických riešení verejných priestranstiev - počet m2 nových resp. obnovených plôch verejných priestranstiev - počet nových resp. obnovených stavieb, diel a úprav

	<p>objektov</p> <ul style="list-style-type: none"> - počet obnovených obecných objektov - počet obnovených kultúrnych zariadení - počet asanovaných objektov - počet obnovených obytných objektov - počet domácností zapojených do separovaného zberu - počet zariadení na výrobu energie - rozsah vybudovanej kanalizácie – dĺžky rozvodov - dĺžka obnovených vodných tokov - počet materiálov pre propagáciu a osvetu - rozsah zásahov ochrany v prírode - počet vybudovaných oddychových miest - počet aktivít zameraných na zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva - zlepšenie hodnôt kvality zložiek životného prostredia - počet zapojených domácností do separovaného zberu - rozsah ušetrených zdrojov na zber tuhého komunálneho odpadu - počet zberných nádob - počet zlikvidovaných skládok TKO - počet zriadených plôch pre odpadové hospodárstvo - počet realizovaných zariadení čistenia odpadových vôd ČOV (obecné, domové a skupinové) - počet zariadení na výrobu energie - počet realizovaných krajinnoeekologických opatrení - počet jednotiek dĺžky protipovodňových úprav - počet jednotiek plochy rekultivácií - počet km vybudovanej kanalizácie - počet napojených domácností na ČOV - počet km zrekonštruovaného a novo - vybudovaného vodovodného potrubia - počet prednášok, seminárov a podujatí zameraných na životné prostredie a starostlivosť o krajinu - počet programov, súťaží a pozitívnych príkladov v obnove objektov
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Zlepšený stav životného prostredia obce, obnovený stavebný potenciál, znížené energetické zaťaženie verejných budov, a obnovená krajina. Dobudovaná environmentálna infraštruktúra a environmentálne povedomie.
ODHADOVANÉ DOPADY	Dobudovaná obec s kvalitným životným prostredím pre rozvoj bývania a turizmu
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 V EURO	1 214 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Obnovenie historicky významnej železničnej, cestnej a vodnej križovatky – obce Hronská Dúbrava, zvýšenie kvality bývania zlepšením životného prostredia, technickej vybavenosti a vytvorenie podmienok pre aktívny oddych a pracovné príležitosti.
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2. Budovanie ekonomických aktivít podporujúcich rozvoj obce
OPATRENIE	2.1. Pripraviť podmienky pre rozvoj podnikania s využitím dopravnej infraštruktúry
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. príprava rozvojových lokalít pre ekonomický rozvoj (štúdie, plány, projekty) 2. vzdelávacie a informačné akcie, výmenné návštevy podnikov, poradenské služby, spolupráca – zameranie na zavádzanie inovácií, zlepšovanie výkonnosti podnikov, prenos vedomostí v oblasti cestovného ruchu a hospodárskych aktivít zameraných na železničnú a vodnú dopravu. 3. aktivity marketingu a propagácie obce a vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky, rekreačnej turistiky vrátane okolitých obcí (propagačné materiály, web stránky o obci a mikroregiónu, miestne príbehy a povesti a pod.), 4. budovanie verejných investícií na zvyšovanie atraktivity územia (železnica ako cieľové miesto, športové možnosti, oddychové zóny na turistických trasách a pri Hrone, prístupy k prírodným prameňom, gazdovské dvory a školy remesiel, rozhľadňa, zábavno-náučné chodníky, cyklochodníky a pod.) 5. vybudovanie, obnovenie a značenie existujúcich tratí a cyklotrás obecnej a mikroregionálnej siete pre zimnú a letnú prevádzku a chodníkov v prírode (cyklotrasy okolo priehrady, turistické chodníky, bežecké trate, pre cyklistov a kolieskové korčule a bežecké lyžovanie) 6. vybudovanie a obnovenie existujúcich dopravných trás zlepšením dopravného a turistického prepojenia atraktivít v rámci regiónu (železničné spoje, vodná doprava, pešie prepojenia) 7. zapojenie sa do budovania regionálnych náučných, kultúrno-poznávacích a tématických produktov a trás (železničný, lesnícky, historický náučný chodník, banícka a iná zaujímavá história v blízkych obciach mikroregiónu, prírodné hodnoty, atď.) 8. aktivity zamerané na údržbu a značenie všetkých obecných a nadobecných existujúcich a nových trás športu (bežkárske a zjazdové trate, turistické, cyklistické, ai.) 9. budovanie oddychových miest s prístreškami (zastávky v obci, odpočívadlá, studničky a pod.) 10. dobudovanie kvalitného informačného a orientačného systému v obci a krajine (informačné panely, poradenské služby, orientácia v obci, doplniť informačné tabule a pod.), 11. nadobecné aktivity spoločnej propagácie obce, mikroregiónu a turistických lokalít (informačný systém, organizovanie súťaží, kongresov, výstav, podujatí, prezentácií apod.) 12. budovanie a organizovanie doplnkových podujatí

	<p>blízkym strediskám zimnej a letnej turistiky (divadelné letá, koncerty, bály, trhy miestnych produktov, prezentácia zručností, zo života obce, animácia historických procesov, a pod.)</p> <p>13.komunikácia a spolupráca s podnikateľským prostredím a pomoc na začatie podnikania pre mladých podnikateľov a farmárov</p> <p>14.rozvoj služieb verejnej správy pre malé a stredné podnikanie</p> <p>15.rekonštrukcie existujúcich obecných zariadení budov a plôch s viacfunkčným využitím pre šport a relax – ubytovanie, klubovne, posilňovne, futbalové, volejbalové, detské a multifunkčné ihriská, kúpalisko, kolkárne, klziská, rybník a pod.,</p> <p>16.aktivity zamerané na zakladanie podnikateľských a verejno-súkromných partnerstiev (združenie cestovného ruchu, odbytové združenie pre miestne produkty a pod.)</p> <p>17.vytváranie administratívnych a priestorových podmienok pre podporu zamestnanosti priamo v obci (rozvoj verejných investícií, pracovné príležitosti vo verejnom sektore, verejných službách, podpora neziskových združení, priemyselné a technologické parky a pod.)</p> <p>18.tvorba a podpora rozvojových projektov zameraných na vznik nových pracovných príležitostí</p> <p>19.aktivity pre stabilizáciu mladých a aktivity zamerané na motiváciu pre nárast obyvateľstva a dosiahnutie výstavby a obnovy objektov bývania – programy obnovy, súťaže, pozitívne príklady</p> <p>20.aktivity zamerané na zvýšenie zručností obyvateľstva obce (vzdelávacie, rekvalifikačné a motivačné programy atď.),</p> <p>21.vzdelávacie programy pre obyvateľstvo pre zvyšovanie schopností pre realizáciu rozvoja</p> <p>22.podpora začínajúcich podnikateľov v malom a strednom podnikaní</p> <p>23.vzdelávanie a aktivity na podporu a zvyšovanie kvality pri poskytovaní služieb obyvateľstvu a v turizme</p> <p>24.vzdelávanie pre účely zvyšovania kvalifikácie v remeslách, hospodárení s pôdou a kvalifikácie pracovných síl pre lepšie uplatnenie sa na trhu práce (projektová príprava, projektový zámer, programy ako podnikateľ, aktuálne programy podpory podnikania, informatika, internet, legislatíva, účtovníctvo, daňové povinnosti, a pod.)</p> <p>25.uplatnenie aktívnej politiky trhu práce s cieľom podpory vlastných podnikateľov v obci (príprava a uplatnenie vlastnej kvalifikovanej pracovnej sily)</p> <p>26.aktivity zamerané na zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu pracovnej sily</p> <p>27.aktivity na podporu spolupráce – podnik, agrosektor a obec, podnik, agrosektor - mikroregión (tvorba spoločných produktov aj napr. v agroturizme, zvýhodnenie služieb, zamestnanosť obyvateľov a pod.)</p> <p>28.odborné vzdelávanie, informačné aktivity a terénne poradenstvo (<i>lesné hospodárstvo, poľnohospodárstvo, potravinárstvo</i> atď.)</p> <p>29.aktivity pre zvýšenie zamestnanosti a sociálnu inklúziu znevýhodnených a sociálne slabších skupín obyvateľstva</p> <p>30.aktivity na podporu zlepšenia informovanosti</p>
--	---

	<p>obyvateľstva o možnostiach samozamestnania, zamestnania a o dianí v obci a mikroregióne (web, obecné noviny, rozhlas obecné tabule, informačné kampane, vybavenie na tlač periodík apod...),</p> <p>31.organizovanie osvetových a vzdelávacích aktivít pre dospelých</p> <p>32.podpora získavania skúseností v oblasti marketingu obce (účasť na podujatiach, spolupráca, exkurzie, a i.),</p> <p>33.aktivity zamerané na marketing a propagáciu obce a miestnych produktov (publikácia, internet, webstránky atď.)</p> <p>34.organizovanie študijných ciest obyvateľov obce a osveta (spolupráca, exkurzie, výstavy, výmena skúseností, získavanie informácií a pod.)</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, miestne iniciatívy v rozvoji, inštitúcie, združenia podnikateľov, školy, inštitúcie a organizácie so zameraním na vzdelávanie, agrosektor, cestovný ruch a manažment, poradenské centrá pre podnikanie</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Cestovný ruch nemá v obci veľké odôvodnenie, jedine vo väzbe na okolité regionálne strediská a zaujímavosti. Obec sa nachádza v lokalite, ktorá poskytuje možnosti celoročného aktívneho rekreovania sa. V hornej časti obce ešte v nedávnej minulosti fungoval lyžiarsky vleč. V lete sú tu možnosti na turistiku aj cykloturistiku. V blízkom okolí obce Hronská Dúbrava sú ďalšie možnosti pre rozvoj zimnej rekreácie a lyžovania a letnej horskej turistiky a cykloturistiky. Lokalita je predurčená na rodinné výlety s využitím dopravného spojenia vlakom aj autom pre spoznávanie krás a daností okolitej prírody a kultúrnych pamiatok (Zvolen, Banská Štiavnica, Kremnica, Sklené Teplice, Vyhne, skalné more, ruiny hradu Šášov ...). Okolie obce má potenciál pre rozvoj agroturistiky s možnosťami dobudovania služieb v cest. ruchu. Pre využitie existujúceho potenciálu v ekonomických aktivitách je potrebné pripraviť územie a obyvateľstvo na nový rozvoj služieb a ponuku zaujímavých produktov s využitím železničnej, cestnej aj vodnej dopravy (vhodná dostupnosť z obce do okolia). Množstvo existujúceho stavebného fondu obce zostáva nevyužitým pre možné služby a podnikanie. V obci žije cca 70% t.j. prevažná časť obyvateľov v produktívnom veku. Aktuálny výrobný potenciál obce však je veľmi nízky. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia hlavne mimo obce, čo spôsobuje odliv obyvateľov produktívneho veku na dlhší čas, čím vyvoláva ďalšie potrebné investície na prepravu. Pre obnovenie využitia obce ako križovatky ciest. Najväčšími zamestnávateľmi v obci sú: obec, Železnice SR a AZM veľkosklad. Zánik niektorých priemyselných podnikov spôsobil nárast nezamestnanosti. Z celkového počtu 413 obyvateľov obce bolo v roku 2014 ekonomicky aktívnych 71% obyvateľov. Nezamestnaných bolo v obci evidovaných cca 25 nezamestnaných, čo je cca 6% z potenciálne ekonomicky aktívneho obyvateľstva. V obci a okolí je to aj agrosektor, ktorý je nositeľom rozmanitej identity a rozvoja vidieckeho prostredia obce, prírodného a kultúrneho dedičstva. Napriek železničnej a priemyselnej minulosti obce má obec charakter dopravného uzla ako nástupné centrum do celého územia smer Zvolen, Žiar nad Hronom, Kremnica Turiec a Banská Štiavnica. Obci chýba hlavná ponuka pre dosiahnutie kreditu cieľového miesta s nástupmi do regiónu. Chýbajú tu parkovacie miesta, propagácia a prezentácia obce, ponuka produktov CR.</p>

	<p>Propagácia obce je minimálna, chýbajú obecné a mikroregionálne propagačné materiály. Je nutná podpora vzniku nových podnikateľských aktivít, vybudovania jednotného informačného systému s ponukou doplnkových služieb vrátane predaja miestnych produktov s využitím blízkosti okolitých obcí a atrakcií (kúpele, banské mestá). Obec takmer nevyužíva svoje tradície, históriu ako aj prírodný potenciál v prospech vlastnej ekonomickej prosperity. Obec sa pripravuje na realizáciu ďalšieho rozvoja prostredníctvom programu LEADER a buduje spolu s okolitými obcami rozvojovú stratégiu, čím vytvára priestor pre miestnych rozvojových aktérov a podniky vidieckeho hospodárstva. Plochy po bývalých podnikoch sú vhodné na nové využitie. Pre využitie železničnej stanice a blízkych pozemkov po zaniknutej výrobe je potrebné vypracovanie štúdie nového využitia stavebného aj územného potenciálu v rozvoji obce. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané, zanikli pôvodné remeslá a niektoré tradície. Cykloturistika, pešia a náučná turistika, bežecké trate nie sú na dostačujúcej úrovni hlavne vo väzbe na regionálne trasy. Všetky aktívne subjekty obce by mali viac navzájom spolupracovať a informovať sa. Chýba spoločná platforma spolupráce v prospech rozvoja obce. Jednou z príčin je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zabezpečiť intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi zamestnávateľmi a poskytovateľmi služieb.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet nosičov informácií - počet návštevníkov na web stránke - počet nových produktov pre turistu v obci - počet sprievodcov v cestovnom ruchu - počet km siete poznávacích trás - počet zriadených náučných chodníkov - počet turistov prechádzajúcich náučnými chodníkmi a sieťou poznávacích trás - počet vybudovaných oddychových miest s prístreškami - počet informačných a orientačných objektov - počet vydaných propagačných materiálov - www stránka / počet návštev na stránke - počet zriadených pamätných izieb, obecných domov - počet návštevníkov - počet m vybudovaných resp. rekonštruovaných lyžiarskych vlekov, tratí - počet zorganizovaných výstav a kongresov - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových verejných služieb turistom - počet rozvojových plánov, štúdií a projektov - počet obnovených tradícií a zručností - počet pripravených architektonických riešení verejných priestranstiev - počet uplatnených marketingových nástrojov - počet atrakcií, podujatí a akcií pre návštevníka - počet účastníkov vzdelávania a získavania skúseností v cestovnom ruchu a podnikaní (vzdelávanie, osвета, exkurzie a pod.) - počet projektov na podporu rozvoja v podnikaní

	<ul style="list-style-type: none"> - počet začlenených občanov do pracovného života - počet uskutočnených vzdelávacích programov pre obyvateľstvo - počet vzdelávacích programov pre mladých - počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest - počet vyškolených obyvateľov - počet facilitácií, prednášok - počet partnerských projektov - počet nových podnikateľských zámerov - počet poskytovateľov služieb - počet rekvalifikačných programov - počet úspešných podnikateľských projektov - počet projektov na zvýšenie kvalifikácie a samozamestnania sa ľudských zdrojov - počet novovzniknutých pracovných miest - počet nových prevádzok - počet projektov spolupráce - počet absolventov vzdelávania
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Pripravená obec a občan na rozvoj podnikania – plochy a objekty vhodné na podnikanie, podnikateľské zábery, obec pripravená na turistu a návštevníka – zariadenia, produkty, informácie, podujatia. Kvalifikovaná pracovná sila pre existujúce podniky, nové služby, samozamestnanie, podnikanie a marketing
ODHADOVANÉ DOPADY	Zvýšený počet podnikov, podnikateľských zámerov a investícií do vzniku pracovných miest
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 V EURO	218 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Obnovenie historicky významnej železničnej, cestnej a vodnej križovatky – obce Hronská Dúbrava, zvýšenie kvality bývania zlepšením životného prostredia, technickej vybavenosti a vytvorenie podmienok pre aktívny oddych a pracovné príležitosti.
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2. Budovanie ekonomických aktivít podporujúcich rozvoj obce
OPATRENIE	2.2. Rozvíjať a modernizovať podnikanie s využitím domácich zdrojov, stavebného a územného potenciálu
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. aktivity na modernizáciu, zlepšenie a rozvoj remeselnej, poľnohospodárskej a lesohospodárskej výroby, spracovateľských kapacít a železničnej výroby a skladového hospodárstva v súlade so zachovaním krajinného obrazu obce 2. aktivity zavádzania inovácií, nových metód a nástrojov práce v podnikoch pre zvýšenie ich efektívnosti 3. obnova strojov a zariadení na ťažbu a spracovanie prírodných zdrojov (drevná hmota a.i.) 4. investície do nepoľnohospodárskych činností, podpora živnostníkov, remeselníkov a pod. 5. zakladanie malých podnikov a vytváranie pracovných miest 6. budovanie malého podnikania v oblasti služieb a obchodu 7. budovanie zariadení pre rozvoj tradičných aj moderných remesiel 8. zavádzanie moderných technológií do existujúcej výroby a pre prácu „z domu“ 9. investície do spracovania a marketingu a obchodu s predajom miestnej výroby - miestnych produktov 10. zriadenie malých remeselných výrobných prevádzok (kováčstvo, kolárstvo, včelárstvo, výroba mlieka, mliečnych produktov, práca s ovčou vlnou, tkanie kobercov, drevovýroba, výroba šindľov, kamenárska výroba, spracovanie využiteľných odpadov a pod.), 11. zriaďovanie malých remeselných prevádzok pre ľudí so zníženou pracovnou schopnosťou (chránené dielne) 12. budovanie výrobných prevádzok a prevádzok služieb s využitím existujúceho stavebného a iného hmotného potenciálu podporovanie vzniku odbytových združení 13. zdokonalenie a zracionalizovanie pestovania a ochrany lesa, ťažby dreva, manipulácie a dopravy dreva, zberu ostatnej lesnej produkcie a pestovanie reprodukčného materiálu v lesných škôlkach 14. zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov 15. zriadenie prevádzok na spracovanie dreva a miestnych surovín 16. budovanie zariadení pre výrobu obnoviteľných zdrojov energie 17. zvyšovanie počtu fariem, ktoré získajú moderné budovy, nové technológie a technické zariadenia s úspornou spotrebou energie (výroba biomasy) 18. ekologická stabilizácia a ochrana krajiny realizáciou vodohospodárskych, protieróznych, ekologických a rekultivačných opatrení 19. podpora malých, mladých farmárov, podpora rozvoja

	<p>malých, rodinných agrofariem</p> <p>20. vybudovanie agroturistických zariadení vidieckeho typu (rodinné farmy a agrofarmy, konská farma, salaše, ubytovacie zariadenia s tradičným hospodárením a pod.)</p> <p>21. budovanie kapacity na spracovanie produktov ekologického poľnohospodárstva</p> <p>22. podpora vzniku biofariem, spracovanie a predaj produktov (mlieko, syr, tvaroh atd.)</p> <p>23. zabezpečenie propagácie a marketingu biopotravín</p> <p>24. budovanie doplnkových komerčných produktov, zariadení, služieb a prevádzok blízkym strediskám turizmu a geoturizmu (malé zoologické záhrady hospodárskych zvierat, hipoturistika, výroba kulinárskych špecialít ...)</p> <p>25. dobudovanie obce ako miesta pre umiestnenie malých a príležitostných služieb ako doplnkového zdroja príjmov</p> <p>26. zriaďovanie služieb obyvateľstvu a obchodu (ihriská, krajčírstva, opravovne, obchody, drobné služby, služby motoristom, a pod.)</p> <p>27. modernizácia a dobudovanie existujúcich zariadení cestovného ruchu (lyžiarsky vleč, areál „Las Vegas“)</p> <p>28. budovanie ubytovacích zariadení s využitím existujúceho stavebného fondu v súlade s tradíciou a prostredím (malé penzióny, ubytovanie na súkromí) - napr. oproti COOP Jednote</p> <p>29. budovanie centier voľného času, miest relaxácie a oddychu (wellness, herne, kluby a pod.)</p> <p>30. podpora rozvoja malých a stredných podnikov v cestovnom ruchu (vodácka základňa, jazdecká škola, hypoterapia, lov rýb, experimentálna archeológia, apod.)</p> <p>31. finalizácia produkcie výroby s uplatnením predaja v miestnom až regionálnom rozsahu</p>
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, podnikatelia, družstvo, urbár, SHR, lesohospodári, živnostníci,</i>
ODÔVODNENIE	<p>V obci žije takmer 72 % t.j. prevažná časť obyvateľov v produktívnom veku. Aktuálny výrobný potenciál obce je však veľmi nízky. Väčšina obyvateľov za prácou dochádza, prevažne do Žiaru nad Hronom, resp. do Zvolena. Pôdny fond tvoria prevažne trvalé trávnaté porasty. V obci sa nachádza 1 subjekt pôsobiaci v poľnohospodárstve – Farma Ovečka, ktorá sa zaoberá chovom oviec, kôz, koní a hovädzieho dobytku Spoločnosť Hydro Energy, Bratislava prevádzkuje malú vodnú elektrárňu v obci a vyrobenú elektrickú energiu dodáva do siete SSE – Distribúcia, a.s. Žilina. Najväčším lesohospodárskym podnikom je Vysokoškolský lesnícky podnik Technickej univerzity vo Zvolene. Ďalšími vlastníkami a hospodármi je Urbár Hronská Dúbrava p.s. Obec má dostatočný potenciál a tradície pre rozvoj podnikania v oblasti železničnej dopravy, remeselnej výroby, skladového hospodárstva, spracovania dreva, poľnohospodárstva, včelárstva, lesníctva aj agroturistiky a tzv. „predaj z dvora“ aj služby obyvateľstvu (autodielňa, autodoprava, požičovňa strojov a pod.). Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané. Existujúce podniky v obci majú potenciál pre ďalší rozvoj a modernizáciu výroby. Kvalita a zloženie pôdneho fondu, prírodné, klimatické a terénne podmienky neumožňujú rozvoj intenzívnejšej poľnohospodárskej výroby. Aby bol rozvoj efektívny je dôležité podporovať využívanie a zhodnocovanie miestnych zdrojov,</p>

	tradičné formy hospodárenia, remeselnú činnosť, rôzne doplnkové aktivity a služby aj v cestovnom ruchu a ďalšie, ktoré vedú k zamestnávaniu občanov. Nevyhnutnou zmenou v hospodárení by mala byť finalizácia výroby z produkcie agrosektora napr. chov oviec. Aby aj obec mala ekonomický prínos z podnikania je nevyhnutné zlepšenie a zvýšenie využitia existujúcich vnútorných kapacít akými sú prírodné, ľudské a hmotné zdroje a postaviť svoj vnútorný rozvoj na existujúcich danostiach nielen samotnej obce ale celého mikroregiónu. V obci absentujú menšie ubytovacie zariadenia. Ubytovanie na súkromí prakticky neexistuje. Nielen v obci ale hlavne v jej okolí chýba ponuka služieb pre ubytovaných hostí v okolí a okolí ako doplnková forma zážitkovej turistiky aj pre hostí, ktorí vyhľadávajú vidiecku a zážitkovú turistiku. Vhodnými zámermi by mohli byť: širšie využitie agrofarmy, dobudovanie a lepšie využitie areálu „Las Vegas“ v Hornej Dúbrave a rozvoj chalupárstva. Nárast ubytovacích kapacít je podmienený budovaním charakteristického produktu cest. ruchu so zameraním na miestnu kultúru.
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet nových podnikajúcich subjektov - počet modernizovaných podnikov a služieb - počet novovzniknutých pracovných miest - počet zamestnaných obyvateľov s trvalým bydliskom v obci - počet malých podnikateľov - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet novovzniknutých služieb a prevádzok - počet nových rodinných fariem - počet nových spoločných hospodárskych dvorov - počet zapojených agro-podnikov do finalizácie produkcie - počet produktov miestnej výroby na trh - počet dobudovaných ubytovacích kapacít / počet lôžok - počet dobudovaných stravovacích kapacít / počet stoličiek - počet ubytovacích kapacít na súkromí / počet lôžok - počet návštevníkov - počet m vybudovaných resp. rekonštruovaných lyžiarskych vlekov, tratí - počet zriadených nových prevádzok pre účely doplnkových služieb - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových služieb turistom - počet ubytovaných hostí sezónne aj celoročne
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Dostatočný rozsah a rôznorodosť kvalitných služieb a pracovných príležitostí v hospodárskych činnostiach obce, zamestnanosť v obci a zvýšená návštevnosť
ODHADOVANÉ DOPADY	Vyššie príjmy do rozpočtu obce a vyššie príjmy obyvateľstva z hlavných aj doplnkových ekonomických činností
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 V EURO	2 500 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Obnovenie historicky významnej železničnej, cestnej a vodnej križovatky – obce Hronská Dúbrava, zvýšenie kvality bývania zlepšením životného prostredia, technickej vybavenosti a vytvorenie podmienok pre aktívny oddych a pracovné príležitosti.
PRIORITA	ROZVOJ ĽUDÍ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3. Zvýšenie využitia potenciálu a kvality ľudí a zlepšenie komunitného života
OPATRENIE	3.1. Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity, zvýšiť miestne povedomie a schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. aktivity na zvýšenie kvality kultúrneho a spoločenského života s dôrazom na zachovanie kultúrneho a historického dedičstva obce 2. aktivity na posilnenie miestneho manažmentu územia obce (spolurozhodovanie, spolupráca, spoluzodpovednosť a pod.) 3. podpora existujúcich a vznik nových verejnoprospešných iniciatív, združení a spolkov na podporu verejného života a rozvoja (občianske iniciatívy, kultúrne a športové kluby, zväzy, spolky apod.) 4. podpora aktivít rozvoja činnosti spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení zameraných na podporu kultúrneho a spoločenského života a zachovania tradícií a kultúry vrátane pozitívneho rozvoja jednotlivých oblastí života v obci (priestory, vybavenie pre činnosť, organizovanie podujatí apod.), 5. zavádzanie procesov participatívneho plánovania a rozhodovania o živote a rozvoji v obci 6. aktivity pre účely zapojenia občanov do vecí verejných, verejnej diskusie, komunikácie a informovanosti 7. aktivity na podporu koordinácie rozvoja a spoločné programy riadenia rozvoja (rozvojové dokumenty, územné plány, koncepcie, stratégie, projekty a iné), 8. aktivity na podporu združovania zdrojov a zakladanie koordinačných združení zapájania sa aktívnych subjektov do činnosti obce a mikroregiónu (partnerstvá, spoločné produkty a projekty, zimná údržba, sociálna pomoc, apod.), 9. aktivity zamerané na zvýšenie miestneho povedomia a lokalpatriotizmu obyvateľstva, zvyšovanie miestneho povedomia a osvedy v oblasti identity a obnovy duchovných tradícií (kroje, piesne, zvyky apod.) 10. zriadenie múzea obce, pamätnej izby, expozícií (tradície obce, folklór, obnova tradičných remesiel, apod.) 11. aktivity na podporu zlepšenia komunikácie a medziľudských vzťahov v obci aj medzi obcami a miestnymi rozvojovými aktérmi (občania, inštitúcie, podniky, organizácie atď.) - stretnutia, facilitácia, web diskusie on-line, dotazníky, prieskumy apod.), 12. aktivity na rozvoj športu, kultúry a záujmových činností 13. aktivity na podporu miestnych talentov (kultúra, remeslá, šport) 14. obnova a podpora miestnych a regionálnych tradícií vo

	<p>všetkých oblastiach života obce, obnova a zavádzanie nových zvykov a tradícií (kultúrne – spoločenské podujatia, koncerty, divadlo, súbory, umelecké remeslá, jarmoky a iné)</p> <p>15. aktivity na zapájanie detí a mládeže do komunitného života a budovanie vzťahu k prostrediu (genius loci)</p> <p>16. rekonštrukcie, vybudovanie a vybavenie kultúrnych zariadení, priestorov a plôch určených na stretávanie, kultúru a šport (modernizácia kultúrneho domu, komunitné centrum, klubové miestnosti, kultúrne centrum, divadlo, amfiteáter a pod.)</p> <p>17. podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (železničná kultúra, tradičná kuchyňa, tvorivé dielne apod.)</p> <p>18. podpora aktivít zameraných na začlenenie obyvateľov do občianskeho a pracovného života</p> <p>19. aktivity pre stabilizáciu mladých a aktivity zamerané na motiváciu pre nárast obyvateľstva a dosiahnutie výstavby a obnovy objektov bývania – programy obnovy, súťaže, pozitívne príklady</p> <p>20. vzdelávacie programy pre obyvateľstvo pre zvyšovanie schopností občianskeho života</p> <p>21. aktivity zamerané na programy obnovy, súťaže, pozitívne príklady ako motiváciu pre nárast obyvateľstva a dosiahnutie výstavby a obnovy objektov bývania.</p> <p>22. aktivity na podporu zlepšenia informovanosti obyvateľstva o dianí v obci a mikroregiónu (web, obecné noviny, rozhlas obecné tabule, informačné kampane, vybavenie na tlač periodík apod...),</p> <p>23. organizovanie osvetových a vzdelávacích aktivít pre dospelých</p> <p>24. organizovanie obecných a mikroregionálnych podujatí (súťaže, futbalové turnaje, folklórne slávnosti, športové podujatia, koncerty, apod.)</p> <p>25. podpora programov proti kriminalite</p> <p>26. aktivity na podporu tvorby nových projektov rozvoja obce</p> <p>27. zlepšenie prístupu a informovanosti verejnosti (obecné noviny, letáky, podujatia, miestne médiá a tlač, informačné kanály, ankety, podnety, články verejnosti, technológie, internet a pod.)</p> <p>28. podpora získavania skúseností v oblasti marketingu obce (účasť na podujatiach, spolupráca, exkurzie, a i.),</p> <p>29. organizovanie študijných ciest obyvateľov obce a osveta (spolupráca, inšpiratívne exkurzie, výstavy, výmena skúseností, získavanie informácií a pod.)</p> <p>30. podpora medzikomunitnej a medzinárodnej spolupráce (spoločné projekty, výmenné pobyty a pod.)</p> <p>31. vzdelávacie a informačné akcie, výmenné návštevy podnikov, poradenské služby, spolupráca – zameranie na zavádzanie inovácií, zlepšovanie výkonnosti podnikov, prenos vedomostí v oblasti vidieckeho hospodárenia a cestovného ruchu</p> <p>32. komunikácia a spolupráca s podnikateľským prostredím a pomoc na začatie podnikania pre mladých podnikateľov a farmárov</p> <p>33. podpora začínajúcich podnikateľov v malom a strednom podnikaní</p> <p>34. aktivity zamerané na zvyšovanie kvalifikácie, zručností obyvateľstva obce a rekvalifikáciu</p>
--	---

	<p>pracovnej sily (vzdelávacie, rekvalifikačné a motivačné programy atď.),</p> <p>35. vzdelávanie pre účely zvyšovania kvalifikácie v hospodárskych činnostiach a kvalifikácie pracovných síl pre lepšie uplatnenie sa na trhu práce (remeslá, jazyková zdatnosť, ako poskytovať drobné služby, programy ako podnikat', aktuálne programy podpory podnikania, informatika, internet, legislatíva, účtovníctvo, daňové povinnosti, a pod.)</p> <p>36. uplatnenie aktívnej politiky trhu práce s cieľom podpory vlastných podnikateľov v obci (príprava a uplatnenie vlastnej kvalifikovanej pracovnej sily, zručnosti pre miestne podniky,)</p> <p>37. aktivity na podporu spolupráce podnikateľ a obec, podnikateľ - mikroregión (tvorba spoločnej politiky rozvoja, zvýhodnenie služieb, zamestnanosť obyvateľov a pod.)</p> <p>38. aktivity pre zvýšenie zamestnanosti a sociálnu inklúziu znevýhodnených a sociálne slabších skupín obyvateľstva</p>
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, školské zariadenia, mládežnícke a iné miestne iniciatívy zamerané na osvetu a vzdelávanie</i>
ODÔVODNENIE	<p>Rovnako ako vo väčšine obcí v mikroregióne je v obci nízky záujem o riešenie vecí verejných. Rozvoj obce nie je možný bez participácie občanov a miestnych aktérov rozvoja, ktorí tu žijú, ale zároveň, ktorí život v obci zabezpečujú či už organizáciou rôznych podujatí alebo využitím možnosti vyjadriť svoj názor na verejných stretnutiach občanov. Budovanie vzťahu obyvateľstva k obci je dlhodobým procesom a vytvorenie možností občanom vyjadriť sa k rozvojovým zámerom je prejavom otvorenosti a inteligencie manažmentu obce. Vzťah občana k rozvoju obce a dopad jeho konania na rozvoj sa prejavuje každodenne a práve preto je dôležitá práca s deťmi a mládežou, vytváranie možností pre stretnutia občanov a vzdelávanie obyvateľstva. V týchto aktivitách by manažment obce mali nahrádzať miestne iniciatívy a zariadenia pracujúce s deťmi a mládežou. V obci je nepostačujúca občianska organizovanosť ako aj aktivity neformálnych občianskych iniciatív a mládeže. Obec vie poskytnúť pre aktivity spolkov, združení a klubov. Pre zabezpečenie vidieckej identity a vzťahu k prostrediu je potrebné budovanie regionálnej výchovy v ZŠ (Kremnica) a MŠ v obci a okolí. Aktivity existujúcich iniciatív sa zameriavajú viac na organizovanie podujatí záujmového charakteru (autokros, šport a pod.) ako kultúrnych a spoločenských verejných aktivít. Organizovanie takýchto podujatí verejného života je ponechané na obmedzený výkon samosprávy t.j. obecného úradu, čo má za následok aj ich obmedzený počet.</p> <p>Predpokladom pre miestny ekonomický rozvoj je existencia zručného a vzdelaného ľudského potenciálu a polohy obce v blízkosti Žiaru nad Hronom a Zvolena ai.. Následkom je aj nedostatok tzv. samozamestnanosti obyvateľov v podnikaní a v zakladaní vlastnej živnosti.</p> <p>Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci</p>

	<p>zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj vytvárať pracovné príležitosti pre obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.</p> <p>Pre zvýšenie záujmu o trvalé bývanie je mimoriadne dôležitá kvalita obyvateľa obce, jeho kultúrny, športový a spoločenský život ako aj jeho ochota podieľať sa na rozvoji obce, vykonávať služby obyvateľstvu a návštevníkovi ako aj záujem o tvorbu pracovných príležitostí priamo v obci, ktoré by mohli predstavovať nielen hlavný ale aj dôležitý doplnkový zdroj príjmov obyvateľstva dnes aj v budúcnosti. Najviac obyvateľov pracuje v odvetví spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva, v maloobchode a výrobe a spracovaní kovov. S cieľom zapojiť obyvateľstvo obce do rozvojového a pracovného procesu, je potrebné vytvoriť podmienky a realizovať vzdelávacie a informačné aktivity za účelom zvyšovania zručností, vzdelanostnej úrovne, jazykovej zdatnosti, informovanosti o možnostiach získavania finančných prostriedkov a následne zabezpečiť podporu pri začatí podnikania, samozamestnania a pod.</p> <p>Obyvatelia za prácou väčšinou dochádzajú a to do Kremnice a okresného mesta Žiar nad Hronom a Zvolena. Obec nepredstavuje z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu také významné územie aby sa orientovala na hlavnú hospodársku činnosť –cestovný ruch. Potenciál obce je aj v zapojení územia do regionálnych a nadregionálnych sietí cyklistických a turistických trás. Obec má predpoklady pre vytvorenie podmienok pre oddych a regeneráciu turistu, ktorý hľadá špecifický produkt: cestovanie vlakom a na vode. Miestne zdroje sú dostatočne využívané v ťažbe a podružnej výrobe. V ponuke pracovných miest však z hľadiska kvalifikačnej štruktúry je dopyt po strojárskom a remeselníckom vzdelaní. Ponuka je však z radov nekvalifikovanej pracovnej sily. Ponuka nekorešponduje s dopytom o zamestnanie. Z toho dôvodu je potrebné rekvalifikovať miestnu pracovnú silu nielen pre miestne podniky ale aj pre podniky v okolí obce. Uplatnenie je možné aj v oblasti služieb v cestovnom ruchu v okolí obce vo väzbe na historické a kúpeľné mestá. S cieľom zapojiť obyvateľstvo obce do rozvojového a pracovného procesu, je potrebné vytvoriť podmienky a realizovať vzdelávacie a informačné aktivity za účelom zvyšovania zručností, vzdelanostnej úrovne, jazykovej zdatnosti, informovanosti o možnostiach získavania finančných prostriedkov a následne zabezpečiť podporu pri začatí podnikania, samozamestnania a pod. Všetky aktívne subjekty obce by mali viac navzájom spolupracovať a informovať sa. Jednou z príčin je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zabezpečiť intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi zamestnávateľmi, štátnymi lesmi a inými aktívnymi subjektami pôsobiacimi v obci a zapájať ich do rozvoja. Obec takmer nevyužíva svoje tradície, históriu ako aj prírodný potenciál v prospech vlastnej ekonomickej prosperity. Spolupráca na regionálnej úrovni je v rámci budovania rozvoja vidieka v partnerstve Žiarska kotlina. Obec sa pripravuje na realizáciu ďalšieho rozvoja prostredníctvom programu LEADER a buduje spolu s okolitými obcami rozvojovú stratégiu, čím vytvára priestor pre miestnych rozvojových aktérov.</p>
--	---

MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet verejných stretnutí - počet zapojených občanov do prieskumu verejnej mienky - počet programov práce s verejnosťou - počet zapojených aktívnych subjektov do činnosti na veciach verejných - počet obnovených tradícií a zručností - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet zriadených múzeí, expozícií - počet uskutočnených vzdelávacích a osvetových programov pre obyvateľstvo - počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest - počet organizovaných podujatí - počet obnovených tradícií - počet nových kultúrno spoločenských podujatí - počet návštevníkov podujatí obce a pod. - počet zapojených obyvateľov do verejného života a do rozhodovania o veciach verejných - počet osôb zapojených do sociálneho programu - počet vyškolených obyvateľov - počet obyvateľov zapojených do spolkového života - počet obnovených tradícií - počet výtlačkov obecných novín, periodík - počet zriadených obecných tabúl - počet facilitácií, prednášok - počet podporených spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení - počet účastníkov na podujatiach - počet rozvojových dokumentov, územných plánov, koncepcií, stratégií, projektov - počet založených partnerstiev verejnosúkromného sektora - počet partnerských projektov - počet účastníkov vzdelávania a získavania skúseností v podnikaní (vzdelávanie, osвета, exkurzie a pod.) - počet projektov na podporu rozvoja CR - počet vzdelávacích, rekvalifikačných a motivačných programov - počet uskutočnených vzdelávacích a osvetových programov pre obyvateľstvo - počet vyškolených obyvateľov - počet web stránok, obecných novín zameraných na informovanie obyvateľstva - počet obyvateľov začlenených do pracovného života - počet nových a obnovených akcií, podujatí a programov - počet obnovených tradícií - počet obnovených tradícií - počet účastníkov programov - počet podujatí, študijných ciest, exkurzií
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Zlepšenie medziľudských vzťahov, organizovanosť občianskych iniciatív, vyššie miestne povedomie, bohatý kultúrny a spoločenský život. Pripravenosť obce na rozvoj podnikania, kvalifikovaná pracovná sila pre podnikanie a samozamestnanie v obci
ODHADOVANÉ DOPADY	Vybudovaný aktívny komunitný život v obci. Zvýšená zamestnanosť a schopnosť obyvateľstva sa zamestnať a vytvárať pracovné príležitosti
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 V EURO	86 000

2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie programu

Aktérmi programu sú:

- riadiace orgány
- koneční realizátori
- užívatelia jednotlivých opatrení

2.1. Riadiaci orgán Programu rozvoja – PHSR

Pre zabezpečenie realizácie programu je ustanoveným riadiacim orgánom programu volená resp. Obcou zriadená tzv. „**Rada rozvoja obce**“. Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce. Obec podľa zákona č. 539/2008 a 309/2014 Z.z.:

- spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce
- poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu
- poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov
- spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viacerých obcí
- zriaďuje s inými obcami združenie obcí k ekonom.-sociál. rozvoju obce a VÚC
- spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja **adresa a kontakty riadiaceho orgánu pre program**

Obecný úrad Hronská Dúbrava

Hronská Dúbrava 112

966 11 Trnavá Hora

Tel. č. 045-677 53 65, 145-677 53 66, Email: info@hronskadubrava.sk

zodpovedná osoba: starosta obce Hronská Dúbrava: **Mgr. Jozef Brhlík**

(tel. kontakt : 045 / 677 5365, mobil: 0905 351442, email: starosta@hronskadubrava.sk

(schváli zastupiteľstvo obce uznesením)

Aktérmi programu sú: riadiaci a monitorovací orgán

koneční realizátori (obec, občania, podnikatelia, združenia, spolky, kluby atď.)

užívatelia jednotlivých opatrení

2.2. Hlavné zásady administratívy Programu rozvoja – PHSR

Opatrenia na organizačné zabezpečenie efektívnej realizácie, monitorovania a hodnotenia

Programu rozvoja je potrebné záväzne zabezpečiť v zmysle uznesenia „**Rady rozvoja obce**“ a uznesenia zastupiteľstva obce takto:

1. stanoviť spracovanie hodnotiacej správy Programu za príslušný rok každoročne v termíne do 15.2. nasledujúceho roka (napr. správu za rok 2015 v termíne do 15.2.2016)
  2. zostaviť spôsob hodnotenia podľa ukazovateľov programu (zodpovednosť a metodika)
  3. stanoviť zjednodušený spôsob zverejnenia príslušnej správy (letáky, médiá, tlač)
  4. zabezpečiť spôsob monitoringu a koordinácie spoločných rozvojových projektov (zodpovednosť a harmonogram)
  5. zabezpečiť spôsob financovania riadiacej, monitorovacej a administratívnej činnosti Programu
  6. zabezpečiť súlad rozvojových zámerov z územia s Programom rozvoja
  7. zabezpečiť informovanosť verejnosti o programe a jeho plnení
  8. zabezpečiť prístup k informáciám pre prípravu rozvojových projektov a fundraisingkaždoročne zostaviť koncentráciu finančných zdrojov obce na prípravu kofinancovania rozvojových projektov (rezerva v rozpočte obce)
  9. zabezpečiť profesionálne účtovníctvo pre projekty zo štrukturálnych fondov EÚ (vyškolenie a financovanie)
  10. zabezpečiť mobilizáciu zdrojov z územia a vyškolenie vlastných resp. externých odborníkov pre projektovú činnosť.
-

3. Finančné zabezpečenie - Hronská Dúbrava

Odhad objemu potrebných finančných zdrojov a možnosti ich zabezpečenia pre roky 2015-2018 –tabuľka cieľov a opatrení z Akčného plánu - príloha č. 2

číslo	Špecifický cieľ (Priorita)		%	2015 -2016	EUR	%	2017 - 2018	EUR	SPOLU
	č.	Opatrenie							Eur
1	Zvýšenie kvality bývania a zlepšenie stavu životného prostredia								
	1.1	Zlepšiť technickú a dopravnú infraštruktúru, dobudovať a modernizovať služby obyvateľstvu	27		665 000	73		1 760 000	2 425 000
	1.2	Obnoviť stavebno technický stav obce a zlepšiť životné prostredie	13		158 000	87		1 056 000	1 214 000
		Opatrenie celkom	23 12,77		823 000	77 43,71		2 816 000	3 639 000
2	Budovanie ekonomických aktivít podporujúcich rozvoj obce								
	2.1	Pripraviť podmienky pre rozvoj podnikania s využitím dopravnej infraštruktúry	36		78 000	64		140 000	218 000
	2.2	Rozvíjať a modernizovať podnikanie s využitím domácich zdrojov, stavebného a územného potenciálu	21		520 000	79		1 980 000	2 500 000
		Opatrenie celkom	22 9,28		598 000	78 32,9		2 120 000	2 718 000
3	Zvýšenie využitia potenciálu a kvality ľudí a zlepšenie komunitného života								
	3.1	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity, zvýšiť miestne povedomie a schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce	48		41 000	52		45 000	86 000
		Opatrenie celkom	48 0,64		41 000	52 0,70		45 000	86 000
	SPOLU (Opatrenia na rok)				1 462 000			4 981 000	6 443 000
	SPOLU (Priority) 100%		23			77			

4. Monitoring

4.1. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu - Príloha č. 3 s ustanovením merateľných ukazovateľov

V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii Programu, jeho strategických cieľov a opatrení bude v termíne do 3 mesiacov od schválenia Programu v zastupiteľstve obce zriadený Monitorovací výbor, ktorého úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle **tabuľky na doplnenie ukazovateľov vid'. príloha č. 3.**

4.2. Monitorovací orgán Programu rozvoja –PHSR

Monitorovacím orgánom bude zvolený orgán združenia v zmysle organizačného zabezpečenia.
adresa a kontakty monitorovacieho orgánu pre program

Obecný úrad Hronská Dúbrava

Hronská Dúbrava 112

966 11 Trnavá Hora

Tel. č. 045-677 53 65, 145-677 53 66,

Email: info@hronskadubrava.sk

---

zodpovedná osoba: ..... (tel. kontakt : .....)

5. Časový harmonogram realizácie programu

5.1. Krátkodobé plánovanie do roku 2018

Plánovanie na 2-4 roky sa uskutočňuje za účelom plánovania a kumulácie vnútorných zdrojov (ľudských, materiálnych a finančných) a za účelom koordinácie a súladu s prijatými prioritami obce.

Ide o podrobný prieskum záujmov miestnych a regionálnych rozvojových aktérov a ich koordináciu v záujme skutočných potrieb a možností. Rovnako takéto plánovanie vytvára výborné predpoklady pre partnerskú spoluprácu a spoločné rozvojové projekty s vyššou uskutočniteľnosťou a trvalou udržateľnosťou. Kvalitným plánovaním je možno predchádzať nesprávnym rozhodnutiam ako aj možným stretom záujmov rôznych záujmových skupín v rozvoji obce.

Akčný plán obvykle zabezpečuje:

- Úlohy
- Personálna náročnosť
- Časová náročnosť
- Finančná náročnosť
- Zodpovednosť za realizáciu.

Akčné plánovanie sa v nasledujúcej etape vo väzbe na priority rozvoja obce bude zaoberať programovaním jednotlivých rozvojových oblastí v zmysle špecifických cieľov a opatrení na obdobie 2 – 4 roky.

VZOR PRACOVNÉHO LISTU IDENTIFIKÁCIE PROJEKTU
Krátkodobé plánovanie aktivít rozvoja v časovom horizonte 2-4 roky.

Aktivita (presné pomenovanie):	
Zodpovedná osoba / organizácia	
Čas realizácie, doba trvania (od-do)	
Rozpis realizačných etáp (akcií) v rámci aktivity	
Rozpočet (celkový náklad, rozpis podľa etáp)	
Možné finančné zdroje (vlastné, národné a zahraničné zdroje)	

Poznámka: Akčný plán je krátkodobý plán a je nutné ho min. 1x dvojročne vyhodnotiť a aktualizovať. Jeho význam je v plánovaní krátkodobých investícií ako záväzný podklad pre plánovanie doplnkových finančných zdrojov (vlastných, obecných, úverových a pod.)

5.2. Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2015 - 2018
príloha č. 2

INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA

Informovanosť a publicita Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hronská Dúbrava 2015 - 2021 (skr. PHSR 2015 - 2021)

Program rozvoja obce bude po schválení jeho znenia zverejnený na web stránke obce www.hronskadubrava.sk, tlačenou formou letáka pre verejnosť a v miestnej tlači. Súčasťou zverejnenia informácie o Programe je nevyhnutné zabezpečiť formu diskusie s verejnosťou (tlač, televízia, rozhlas a pod.) za účelom zrozumiteľnosti o možnostiach širokého uplatnenia Programu, ktorý sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EU fondov.

Rovnako bude zverejňovaná každoročná Správa o monitoringu a hodnotení Programu.

„**Rada rozvoja obce**“ zabezpečí pravidelnú komunikáciu s miestnymi aktérmi rozvoja o všetkých aspektoch uplatňovania programu.

„**Rada rozvoja obce**“ zabezpečí slávnostné uvedenie Programu rozvoja „do života“ za účasti regionálnych partnerov, orgánov štátnej správy, regionálnej samosprávy a susedných obcí za účelom poskytnutia informácie o možných dopadoch resp. spolupráci v budúcom rozvoji.

Účastníkmi programovania sú:

- manažment obce
- akčná plánovacia skupina obce
- formálne štruktúry – mimovládne a neziskové organizácie a komunitné nadácie
- neformálne – miestne záujmové skupiny (spolky, kluby apod.)
- rôzne skupiny založené ako lokálne partnerstvá so spoločným záujmom
- podnikateľské siete, zväzy, únie, združenia výrobcom, spracovateľov
- regionálne profesné zväzy
- rôzne partnerstvá verejného a súkromného sektoru
- jednotlivci a výrazné osobnosti
- experti - odborníci
- podporné orgány (národné, regionálne aj medzinárodné organizácie)

Prílohy k dokumentu

Príloha č. 1 : Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2015-2018

Príloha č. 2 : Monitorovacia tabuľka

Príloha č. 3 : Ako pracovať Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu

- Kavčáková I.a kol.: Programovanie trvaloudržateľného rozvoja obcí, miest a vidieckych mikroregiónov – metodika ako spracovať strategický dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, 2002
- Kronika obce
- ÚPN VÚC Banskobystrického kraja a jeho Zmeny a doplnky
- PHSR Banskobystrického kraja 2007-2013
- Súpis pamiatok na Slovensku- KPÚ SR, MK SR
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť
- Geoportál VÚPOP Bratislava
- Ochrana prírody – OPaK SR
- Kolektív, 2002 : Atlas krajiny SR. MŽP SR Bratislava
- Kolektív, 1979 : Encyklopédia Slovenska. Veda Bratislava
- Kolektív, 1985 : Encyklopédia Zeme. 1.vyd. Bratislava
- Kolektív, 1985: Encyklopédia Zeme.1.vyd. Bratislava
- Kolektív: Klimatické pomery na Slovensku. Vybrané charakteristiky. Zborník prác SHMÚ. Zväzok 33/I. Bratislava
- Mapový server Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ)
- Kolektív: Zborníky prác SHMÚ. Bratislava
- Machek P. a kol., 1990: Stredoslovenské vulkanity. Ostrava
- Mazúr, 1980 : Atlas SSR, SAV a SÚGK, Bratislava
- Michalko J. : Geobotanická mapa ČSSR
- Otruba J., 1964 : Veterné pomery na Slovensku. Bratislava
- SAŽP, 1995 : RÚSES okresu Žiar nad Hronom, Správy o stave životného prostredia 2012
- P.Bielek, B. Šurina, b. Ilavská, J.Vilček, Naše pôdy (poľnohospodárske), VÚPÚ Bratislava 1998
- Michal Džatko, Hodnotenie produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd a pôdno-ekologických regiónov Slovenska,VÚPOP 2002
- Milan Demo a kolektív, Usporiadanie a využívanie pôdy v poľnohospodárskej krajine, SPÚ Nitra 1998
- Štatistický úrad SR k 31.12.2013
- Štátne registre a evidencie k 31.12.2013
- Brožúrky o obciach, poskytnuté obecnými úradmi
- Propagačné materiály o obci a web stránky obce a ubytovacích zariadení
- Fotodokumentácia – zdroj web stránky a obec 2014